

**HAZIRLIKSIZ KONUŞMA BECERİSİNİN B1 SEVİYESİNDE
KAZANDIRILMASINA YÖNELİK YARATICI DRAMA TEMELLİ BİR
SÜREÇ ÖNERİSİ**

ÖZNUR KOCABAŞ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TÜRKÇE EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

MART, 2017

TELİF HAKKI ve TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren 36 ay sonra tezden fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı : Öznur
Soyadı : KOCABAŞ
Bölümü : Türkçe Eğitimi Bölümü
İmza :

Teslim Tarihi : 27.03.2017

TEZİN

Türkçe Adı : Hazırlıksız Konuşma Becerisinin B1 Seviyesinde kazandırılmasına Yönelik Yaratıcı Drama Temelli Bir Süreç Önerisi

İngilizce Adı : A Creative Drama Based Process Proposal, About The Gain Of Unprepared Speaking Skill İn The B1 Level

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Yazar Adı Soyadı: Öznur KOCABAŞ

İmza:

JÜRİ ONAY SAYFASI

Öznur KOCABAŞ tarafından hazırlanan “Hazırlıksız Konuşma Becerisinin B1 Seviyesinde kazandırılmasına Yönelik Yaratıcı Drama Temelli Bir Süreç Önerisi” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği ile Gazi Üniversitesi Türkçe Eğitimi Bilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Öğr. Gör. Dr. Başak Uysal

(Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi)

.....

Başkan: Prof. Dr. Gıyasettin AYTAŞ

(Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi)

.....

Üye: Yrd. Doç. Dr. Ümmühan TOPÇU

(Sosyal Bilimler ve Türkçe Eğitimi Bölümü, Başkent Üniversitesi)

.....

Tez Savunma Tarihi: 17/03/2017

Bu tezin Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı’nda Yüksek Lisans Tezi olması için şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Unvan, Ad Soyad

Prof. Dr. Ülkü ESER ÜNALDI

Enstitü Müdürü

.....

TEŞEKKÜR

En başta tezimin her aşamasında, şüphesiz büyük bir emek vererek, vaktini, yardımlarını ve deneyimlerini benden hiç esirgemeyen, her ihtiyaç duyduğumda bana büyük bir sabırla cevap veren, hayatımda gördüğüm en çalışkan insan olan çok değerli hocam Sn. Öğr. Gör. Dr. Başak Uysal'a, beni Başak Hocam ile çalışmam için yönlendiren ve lisans hayatımdan itibaren akademik bakış açısı kazanmamız için çaba gösteren sevgili hocam Sn. Prof. Dr. Gıyasettin AYTAŞ'a ve bize ışık olan bölümümüzün diğer değerli hocalarına teşekkürü bir borç bilirim.

Çalışmamda veri sağlamama yardım eden Ankara Üniveristesi TÖMER'in B1 grubu öğrencilerine ve Türkçeye gönül vermiş tüm meslektaşlarıma da teşekkür ederim.

Bu yoğun ve zorlu süreçteki desteğinden ötürü Sevgili Eşim Uzm. Dr. Muhammet KOCABAŞ'a, ömrüm boyunca benim için çırpınan fedakâr babama, anneme ve kız kardeşlerim Emine DEMİREL ve Beyza DEMİREL' e ne kadar teşekkür etsem azdır.

Onunla yeterince etkinlik yapamadığım ve ilgilenemediğim için bana kızmayan ve beni hiç üzmeyen Canım Kızım A. Ecem KOCABAŞ'a içtenlikle teşekkür ediyorum.

Öznur KOCABAŞ

**HAZIRLIKSIZ KONUŞMA BECERİSİNİN B1 SEVİYESİNDE
KAZANDIRILMASINA YÖNELİK YARATICI DRAMA TEMELLİ
BİR SÜREÇ ÖNERİSİ
(Yüksek Lisans Tezi)**

Öznur KOCABAŞ
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mart, 2017

ÖZ

Bu çalışmada Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen B1 seviyesindeki öğrenciler için yaratıcı drama temelli bir süreç geliştirilmiştir.

Türkçenin yabancı dil olarak öğrenilmesinde ve öğretilmesinde yaratıcı dramadan etkin olarak yararlanmanın, gerek yapılan işte arzulanan hedefe daha pratik şekilde ulaşmanın gerekse alanın kendi içerisindeki üretkenliğini sağlamada çok faydalı olacağı açıktır.

İşte bu yüzden eğitimde yaygın kullanılan yaratıcı drama, yabancılara Türkçe öğretiminde bir sistem çerçevesinde incelenmiştir.

Bu çalışmanın amacı, drama öğretim tekniğinin yabancı dil öğrenen B1 seviyesindeki öğrencilerin hazırlıksız konuşma becerisinde kelime öğretimine ve öğrencilerin kelime öğrenmeye yönelik tutumlarına etkisini incelemektir. Araştırma, nicel ve nitel araştırma yöntemlerinin bir arada kullanıldığı karma modelde gerçekleştirilmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen konuşma becerisi değerlendirme formu kullanılmıştır. Araştırma Ankara Üniversitesi TÖMER bünyesinde eğitim gören 7 kişilik B1 seviyesindeki öğrenci grubuyla gerçekleştirildikten sonra sonuçlar 3 uzman tarafından değerlendirilmiştir.

Bu çalışmada, önce ön test uygulaması yapılarak B1 seviyesindeki bireylerin konuşma becerisi seviyeleri tespit edildi. Süreç içerisinde 10 atölye uygulaması yapıp son test uygulanmıştır. Çalışma Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretiminde hazırlıksız konuşmanın geliştirilmesine faydalı olacak yaratıcı drama temelli etkinliklerin belirlenmesi için yapılmıştır. Çalışmada karma yöntem kullanılmıştır.

Araştırma bulgularından elde edilen sonuçlara bakıldığında Yaratıcı drama öğretim tekniğinin yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde ve hazırlıksız konuşmaya olumlu etkisi olduğu söylenebilir.

Bu bağlamda Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğreten birey, bu süreçte diyaloglara önem vermeli, gerekirse çalışma kitabının dışında faydalı olabilecek konuşma metinlerinden faydalanmalıdır. Elindeki materyalleri zenginleştirmelidir. Diyalogları yaratıcı dramaya uygulayacak şekilde öğrencilerin dikkatlerini konuya çekmeli ve öğrenmeyi hızlandırmalıdır.

Anahtar Kelimeler : Yöntem, Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimi, Yaratıcı Drama, Konuşma Becerisi, Hazırlıksız Konuşma, Yabancı Dil Öğretim Yöntemler

Sayfa Adedi : xv + 88

Danışman : Öğr. Gör. Dr. Başak Uysal

**A CREATIVE DRAMA BASED PROCESS PROPOSAL, ABOUT THE
GAIN OF
UNPREPARED SPEAKING SKILL IN THE B1 LEVEL
(Post Graduate Thesis)**

**Öznur KOCABAŞ
GAZI UNIVERSITY
GRADUATE SCHOOL OF EDUCATIONAL SCIENCES**

March, 2017

ABSTRACT

In this study, A Creative drama based process was developed for students who learn Turkish as a foreign language in B1 level.

It is clear that effective utilization of creative drama in the learning and teaching of Turkish as a foreign language is very helpful in terms of both to access desired aim (in a more practical way) and to ensure the productivity of the field.

Because of that, creative drama which is commonly used in the education was examined in a system of Turkish teaching.

The aim of this study is to examine the effect of drama teaching technique on B1 level students, in terms of both learning of words in the unprepared speaking skill and attitude about learning words. The study was carried out in a mixed model in which the quantitative and qualitative research methods were used together. In this study, speaking skills evaluation form which is Developed by researcher was used as data collection tool. The study was carried out with a group of 7 students (B1 level) who were studying in Ankara university TÖMER and then It was evaluated by 3 experts. First of all, pre-test application was carried out and by this way speaking skills levels of Individuals in the B1 level were detected. In the process, 10 application workshops and a final test were applied. The study was carried out to determine creative drama -based activities which will be useful for developing unprepared speaking in the teaching of turkish as a foreign language. Mixed methods were used in this study.

Considering the results obtained from the research findings, It could be said that Drama teaching technique has positive effects on both unprepared speaking and Teaching Turkish as a foreign language.

In this regard, Individuals who teach Turkish as a Foreign Language should give importance to dialogue in this process and should, if necessary, use the text to speech which can be useful outside of the workbook. Individuals who teach Turkish as a Foreign Language should enrich the materials on hand. Individuals who teach Turkish as a Foreign Language should draw the attention of students to the issue by applying dialogues to creative drama and should accelerate learning

Keywords : Method, Teaching in Turkish as a Foreign Language, creative Drama, Speaking Skills Unprepared speech, Foreign Language Teaching Methods
Number of Pages : xv + 88
Consultant : Öğr. Gör. Dr. Başak Uysal

İÇİNDEKİLER

TELİF HAKKI ve TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU.....	i
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI.....	ii
JÜRİ ONAY SAYFASI	iii
TEŞEKKÜR.....	iv
ÖZ.....	v
ABSTRACT.....	vii
İÇİNDEKİLER	ix
TABLolar LİSTESİ.....	xii
ŞEKİLLERİ LİSTESİ.....	xiii
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xiv
BÖLÜM 1	1
GİRİŞ.....	1
1.1 Problem Durumu.....	1
1.2 Araştırmanın Amacı	1
1.3 Araştırmanın Önemi	1
1.4 Sayıtlar	1
1.5 Sınırlılıklar	2
1.6 Araştırmanın Tanımları	2
1.7 İlgili Araştırmalar	3

BÖLÜM 2	7
KAVRAMSAL ÇERÇEVE.....	7
2.1 Yabancı Dil	7
2.2 Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimi.....	7
2.3 Yabancı Dil Öğretim Yöntemleri	9
2.3.1. Dil Bilgisi – Çeviri Yöntemi.....	9
2.3.2. Düzvarım Yöntemi.....	9
2.3.3. Kulak-Dil Alışkanlığı Yöntemi.....	9
2.3.4. Bilişsel Öğrenme Yaklaşımı.....	9
2.3.5. Doğal Yöntem.....	10
2.3.6. Seçmeli Yöntem.....	10
2.3.7. İletişimsel Yaklaşım.....	10
2.4. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Yaratıcı Drama.....	11
2.5. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Yaratıcı Dramanın Konuşma	
Becerisine Etkisi.....	13
2.6. Dil Öğretiminde Dört Temel Dil Becerilerine Genel Bakış.....	14
2.6.1. Dinleme.....	15
2.6.2. Okuma.....	17
2.6.3. Yazma.....	20
2.6.4. Dil Bilgisi.....	21
2.6.5. Konuşma.....	21
2.7. Seviyelendirme.....	23
2.7.1. C2.....	23
2.7.2. C1.....	24
2.7.3. B2.....	24
2.7.4. B1.....	24
2.7.5. A2.....	25
2.7.6. A1.....	25
2.8. Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Metni.....	28
2.9. Yaratıcı Drama.....	31

2.10. Yaratıcı Dramanın Aşamaları.....	32
2.11. Yaratıcı Dramanın İçeriği.....	34
BÖLÜM 3	35
YÖNTEM.....	35
3.1. Araştırmanın Modeli	37
3.2. Verilerin Toplanması.....	38
3.3. Verilerin Analizi.....	39
3.4.Konuşma Becerisi Ön test ve Son test Sonuçlarının Dağılımının İncelenmesi...	39
BÖLÜM 4	42
BULGULAR VE YORUMLAR	42
4.1. Katılımcıların Konuşma Becerisi Ön Test ve Son Test Puan Ortalamalarına Yönelik Bulgu ve Yorumlar.....	42
4.2. Konuşma Becerisinin Geliştirilmesinde Yaratıcı Drama Yönteminin Kullanımına Yönelik Bulgu ve Yorumlar.....	43
4.3. Yaratıcı Drama Algısı ve Akademik Başarı Arasındaki İlişkiye Yönelik Bulgu ve Yorumlar.....	44
4.4. Deşifreler.....	51
4.4.1. Konuşma Testi Rol Kartları (SON TEST).....	51
4.4.2. İsim Hikayesi (SON TEST).....	53
4.4.3. Hadi Hayal Et (SON TEST).....	55
4.4.4. Anlat Bize (SON TEST).....	56
4.4.5. Her Aşamasında Sen Varsın.....	57
4.4.6. Haberi Yorumlayalım.....	59
4.4.7. Ben Beğendim. Çünkü... ..	60
4.4.8. Hikaye Zamanı.....	62
4.4.9. İsim Hikayesi (ÖN TEST).....	63
4.4.10. Konuşma Testi Rol Kartları (ÖN TEST).....	64
4.4.11. Hadi Hayal Et (ÖN TEST).....	65
4.4.12. Anlat Bize (ÖN TEST).....	66
BÖLÜM 5	68

SONUÇ VE ÖNERİLER.....	68
5.1 Sonuçlar.....	69
5.2 Öneriler	69
5.2.1.Araştırmacılara Yönelik Öneriler	70
5.2.2. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğreten Eğitimcilere Yönelik Öneriler	71
5.2.3. Ders Materyali Hazırlayıcılarına Yönelik Öneriler.....	73
5.2.4. Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretiminde Eğitim Kurumu Yöneticisi Olanlara Yönelik Öneriler.....	74
KAYNAKLAR	77
EK 1. KONUŞMA BECERİSİ DEĞERLENDİRME FORMU	79

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. Öğrencilerin Son Testte Ön Teste Göre Her Bir Kazanımda Arttırdığı Puan Durumu.....	44
Tablo 2. Yaratıcı Drama Etkinliklerinin Kazanımları Kazandırmadaki Başarı Durumu.....	46
Tablo 3. B1 Seviyesindeki Bireylerin Konuşma Becerisi Kazanım Tablosu.....	85
Tablo 4. Konuşma Becerisi Gözlem Formu'na Yönelik Uzman Görüşleri....	42

ŞEKİLLER LİSTESİ

<i>Şekil 1.</i> Ön test ve son test sonuçlarının dağılımı.....	42
<i>Şekil 2.</i> Konuşma Becerisi Değerlendirme Formundaki 1.1 Numaralı Kazanıma Yönelik, Ön Test ve Son Test Sonuçları.....	47
<i>Şekil 3.</i> Konuşma Becerisi Değerlendirme Formundaki 1.2 Numaralı Kazanıma Yönelik, Ön Test ve Son Test Sonuçları.....	48
<i>Şekil 4.</i> Konuşma Becerisi Değerlendirme Formundaki 1.3 Numaralı Kazanıma Yönelik, Ön Test ve Son Test Sonuçları.....	49
<i>Şekil 5.</i> Konuşma Becerisi Değerlendirme Formundaki 1. 4 Numaralı Kazanıma Yönelik, Ön Test ve Son Test Sonuçları.....	50
<i>Şekil 6.</i> Konuşma Becerisi Değerlendirme Formundaki 1. 5 Numaralı Kazanıma Yönelik, Ön Test ve Son Test Sonuçları.....	51
<i>Şekil 7.</i> Konuşma Becerisi Değerlendirme Formundaki 1. 6 Numaralı Kazanıma Yönelik, Ön Test ve Son Test Sonuçları.....	52
<i>Şekil 8.</i> Konuşma Becerisi Değerlendirme Formundaki 1. 7 Numaralı Kazanıma Yönelik, Ön Test ve Son Test Sonuçları.....	53

KISALTMALAR LİSTESİ

AB	Avrupa Birliği
ADÖÖÇM	Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Metni
Akt.	Aktaran
Bk.	Bakınız
CEF	Common European Framework
Çev.	Çeviren
Ed.	Editör
F.	Frekans
Ky.	Karma Yöntem
MEB	Millî Eğitim Bakanlığı
s.	Sayfa
TDK	Türk Dil Kurumu
vb.	ve benzeri
vd.	ve diğçerleri
YDOTÖ	Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimi

BÖLÜM 1

GİRİŞ

Bu bölümde ilgili araştırmaları bu çalışmadan ayıran bulgular, araştırmanın problem durumu, alt problemler, araştırmanın amacı, araştırmanın önemi, sayıltılar, araştırmanın sınırlılıkları ve tanımlamalar ve ilgili araştırmalar açıklanmıştır.

1.1. Problem Durumu

21. yüzyılın gerektirdiği temel beceriler, bireyleri iletişimsel yeti paydasında buluşmaya yöneltmektedir. Farklı coğrafyalardaki insanlarla aynı iletişimsel yeti paydasında buluşmanın yolu ise kuşkusuz aynı dili konuşabilme becerisidir. Dil bilmek, genellikle, dili konuşabilmek olarak adlandırılmaktadır. Bununla birlikte dinleme, okuma, yazma öğrenme alanları da konuşma becerisinin tümleyicileridir.

Sahip olduğu coğrafya göz önüne alındığında Türkiye, bir köprü ülkesi görevi görmektedir, bu da ülkenin sahip olduğu dilin bu köprünün misafirleri tarafından öğrenmesi gerekliliğini ön plana çıkarmaktadır. Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi, üniversiteler bünyesinde kurulan Türkçe Öğretim Merkezleri ve Yunus Emre Entitüsü faaliyetleri ile işlerlik kazanmıştır. Yabancı dil öğretiminde en önemli unsurlardan birisi, iletişimsel yetiye olan katkısı sebebiyle konuşma becerisinin geliştirilmesidir.

Öğrencilere konuşma becerisini kazandırmak için başlangıç düzeyinden itibaren en çok kullanılan alıştırmalar tekrar alıştırmalarıdır. Diyalog, söylev, münazara, rol yapma, doğaçlama, iletişimsel oyun ve hikâye anlatma gibi alıştırmalarla öğrencinin dili kullanma becerisi geliştirilebilir (Rost, 2014; Karaca, 2016, s. 9). Buradan hareketle çalışmanın problem cümlesi, aşağıdaki biçimde belirlenmiştir.

Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen B1 düzeyindeki öğrenciler için hazırlıksız konuşma becerisini geliştirmede yaratıcı dramının etkisi nedir?

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada, B1 seviyesinde yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yaratıcı dramının hazırlıksız konuşma becerisine olan etkisini belirlemek ve B1 seviyesinde konuşma becerisinin öğretimine yönelik bir model oluşturmak amaçlanmıştır.

1.3. Araştırmanın Önemi

Bu çalışmada yabancı dil olarak Türkçe öğrenen B1 seviyesindeki öğrencilerin, yaratıcı drama yoluyla yönlendirilerek ve güdülenerek hazırlıksız konuşma becerisi geliştirmek amaçlanmaktadır. Çalışma, öğrenme alanları içerisinde yer alan konuşma becerisini ve orta seviye olarak kabul edilen B1 seviyesini birlikte ele alması bakımından önem taşımaktadır.

Çalışmada yaratıcı dramının hazırlıksız konuşma becerisine etkisi ele alınmıştır. Fakat yaratıcı dramının genel dil öğretim becerilerine etkisinin incelenmesi de aradaki farkı göstermesi açısından önem arz etmektedir.

1.4. Sayıtlılar

Bu çalışmada katılımcıların sürece gönüllü olarak katıldıkları ve araştırma kapsamı dışında kalan koşulların hepsini aynı derecede etkilediği varsayılmıştır.

Katılımcılar, gerçekleştirilen atölyelere konuşma becerilerini geliştirme amaçlı olduklarının bilincinde katılım sağlamışlardır.

Öğrencilerin Türkçe seviyeleri ve güdülenmeleri eşit olarak görülmüştür.

1.5. Sınırlılıklar

Bu çalışma;

Ankara Üniversitesi TÖMER’de B1 seviyesindeki 7 öğrenciyle ve 10 atölyeyle sınırlandırılmıştır.

Konuşma, öğrenme alanı içerisinde sadece hazırlıksız konuşma kazanımlarıyla sınırlandırılmıştır.

1.6. Araştırmanın Tanımları

Bir araştırmanın iyi irdelenebilmesi için; o araştırmanın tanımlarının ve ilişkili kelimelerinin anlamları iyi bilinmelidir. Tezin içeriği ilgili kelimelerle ilişkilendirilmelidir. Araştırmayla ilgili bilinmesinde fayda olacak tanımlar aşağıda verilmiştir.

1.6.1. Yöntem

Bir amaca erişmek için izlenen, tutulan yol, usul, sistem. Bilimde belli bir sonuca erişmek için, bir plana göre izlenen yol, metot [Türk Dil Kurumu (TDK), 2005].

1.6.2. Yaratıcı Drama

Hedeflenen kazanıma yönelik olarak lider tarafından tasarlanan plan dâhilinde bir olay, durum yahut olgunun grup yahut birey tarafından belirli aşamalarla içselleştirilmesini sağlayan yapılabirlik temelli eğitim/öğretim yöntemi (Uysal, 2014).

1.6.3. Konuşma

1. Konuşmak işi
2. Görüşme, danışma, müzakere
3. Dinleyicilere bilim, sanat, edebiyat vb. konularda bilgi vermek için yapılan söyleşi, konferans (TDK, 2005).

1.6.4. Hazırlıksız Konuşma

Hazırlıksız konuşmalar önceden bir hazırlık gerektirmeyen konuşmalardır. Bu türdeki konuşmalara günlük konuşmalar veya gelişigüzel konuşmalar denir. İçinde bulunulan durum, seslenen kişi(ler), amaç(lar) vb. değişkenler günlük konuşmanın türlerini belirler (Çelik, 1999).

1.6.5. Kelime

Bir veya birden çok heceli ses öbeklerinden oluşan, aynı dili konuşan kişiler arasında zihinde tek başına kullanıldığında somut veya soyut bir kavrama karşılık olan yahut da somut ve soyut kavramlar arasında geçici ilişkiler kurmaya yarayan dil birimidir (TDK, 2005).

1.6.6. Kazanım

1. Kazanma işi
2. Bir işyerinde çalışanlara sağlanan hukuksal, sosyal ve mali her türlü hak, avantaj (TDK, 2005).

1.7. İlgili Araştırmalar

Bu bölümde yaratıcı dramının hazırlıksız konuşma becerisine etkisi alanında yapılan yüksek lisans ve doktora tezlerine değinilmiştir.

Yabancılar Türkçe öğretiminde rol yapma ve drama etkinliklerinin etkili bir şekilde kullanılmasına yönelik bir dizi uygulama geliştirilmiştir. Yabancılar Türkçe öğretiminde sorun yaşayanların, araştırmada geliştirilen etkinliklere dayanarak bu problemi aşabilecekleri gözlenmiştir.

Uysal (2014) tarafından dinleme ve konuşma becerilerinin kazandırılmasında yaratıcı dramının etkisini belirlemek amacıyla yazılan doktora tezinde ilköğretim 7. sınıf öğrencileriyle bir çalışma gerçekleştirilmiştir. Araştırmada “Kişisel Bilgi Formu”, dinleme öğrenme alanına yönelik yeterlilikleri ölçmek amacıyla “Dinleme/İzleme Becerisi Gözlem Formu”, konuşma alanına yönelik yeterlilikleri ölçmek amacıyla “Konuşma Becerisi Gözlem Formu”, nicel verileri nitel verilerle kıyaslayabilmek amacıyla “Öğrenci Günlükleri”, atölye kamera kayıtları ve araştırmacı tarafından doldurulan “Raportör Günlüğü” kullanılmıştır. Kişisel Veri Bilgi Formu, Dinleme/İzleme Becerisi Gözlem Formu ve Konuşma Becerisi Gözlem Formuna yönelik verilerin ilk ve son analizlerinde SPSS 21.0 Paket Programı, öğrenci ve raportör günlüklerinin analizinde ise NVIVO 9 Paket Programı kullanılmıştır. Bu ölçütler sonucunda ortaya çıkan bulgular şu şekildedir: Deney grubunda yer alan öğrencilerden yaratıcı drama sürecini "oyun" olarak

kavrayanların "yöntem" olarak algılayanlara kıyasla daha yüksek akademik başarı elde ettiği nitel analizler sonucunda ortaya çıkmıştır.

Sivrioğlu (2014) tarafından yazılan yüksek lisans tezinde, B1 ve B2 seviye grubundaki öğrencilerle çalışılmıştır. Çalışmada deney ve kontrol grubunun sonuçları nitel ve nicel olarak değerlendirilmiştir. Değerlendirmeler sonucunda şu bulgulara ulaşılmıştır: Türkçenin yabancı dil olarak öğretildiği sınıflarda uygulanan yaratıcı drama teknikleriyle öğrenenler arasında dilin kullanımının arttığı ve daha renkli sınıf ortamları yaratıldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Terzier (2012), ilköğretim okullarındaki 7 ve 8. sınıf öğrencilerine kelime öğretirken yaratıcı dramanın etkisini araştırmıştır. Bu araştırmada, dramanın tanımı, eğitimde ve dil öğretimindeki yeri, drama teknikleri, dramayı eğitimde kullanmanın genel faydaları ve kelime öğretiminde dramanın önemi açıklanmıştır. Araştırma, Afyonkarahisar ilindeki Karamık ve Koçbeyli İlköğretim Okullarında okuyan 7 ve 8. sınıf öğrencileriyle yürütülmüştür. Araştırmada elde edilen bulgulara göre, yaratıcı drama kullanımı, kelime öğrenme üzerinde oldukça etkili bir yöntemdir.

Aldağ (2010) tarafından yaratıcı dramanın dil öğreniminde motivasyon artırması üzerindeki etkisini belirlemek amacıyla ilkokul 4. sınıf öğrencileriyle bir çalışma gerçekleştirilmiştir. Motivasyon anketi, kişisel gelişim bilgi formu, öğrenci ve öğretmen röportajı, kişisel günlükler ve gözlem notları olmak üzere kullanılan 5 farklı araç sonucunda elde edilen nitel bulgular şu şekildedir: Motivasyonun ve konuşma becerilerinin artırılması açısından deney grubu ile kontrol grubu arasında önemli farklar oluşmuştur. Sonuç olarak yaratıcı dramanın motivasyonu artırmada ve konuşma becerilerini geliştirmede önemli bir etkiye sahip olduğu görülmüştür.

Kılıç ve Tuncel (2009), yaratıcı dramanın yabancı dilde konuşmaya ve tutuma etkisini araştırdıkları çalışmada, Bolu il merkezinde bulunan bir anadolu lisesi öğrencilerini örneklem olarak ön test – son test kontrol gruplu deneme modeli tasarlamıştır. Uygulama boyunca kontrol grubu öğrencilerine ders kılavuz kitabında tavsiye edilen yöntem ve teknikler uygulanmış, kontrol grubunun aksine deney grubunda ders kılavuz kitabında önerilen aktivitelerin yanı sıra drama uygulanmıştır. Çalışmanın sonunda elde edilen verilere göre deney ve kontrol gruplarının son test başarı puanları ve son tutum puanları açısından deney grubu lehine anlamlı farklılıklar belirlenmiştir. Araştırma neticesinde

drama yönteminin geleneksel yöntemlere göre öğrenci başarısında daha etkili olduğu ortaya çıkmaktadır.

Arslan ve Gürsoy (2008) tarafından yazılan makalede yabancı dil öğretiminde kullanılan konuyla ilgili materyaller taranmış ve motivasyona etkileri saptanmıştır. Elde edilen bulgular ışığında şu sonuçlar ortaya çıkmıştır:

Demircioğlu (2008), çocuklara kelimeleri öğretirken dramanın etkisini araştırmıştır. Araştırma, 2006–2007 eğitim öğretim yılında iki tane üçüncü sınıfta on beş ders saati uygulanmış olup verileri toplamak ve değerlendirmek için Gazi Üniversitesi Vakfı Özel İlköğretim Okulu araştırma yapılacak okul olarak seçilmiştir. Drama tekniğiyle ders anlatılan deney grubunun verileri, müfredat paralelinde ders anlatılan kontrol grubuna oranla yüksek çıkmıştır. Bulgulara göre, drama ile kelime öğretimi yönteminin iletişim becerilerini artırdığı, uzun süreli kelime öğretme olanağı sunduğu ve öğrencileri yabancı dil öğrenmeye motive ettiği sonucuna varılmıştır.

Saraç (2007) tarafından yazılan yüksek lisans tezinde, öğretmen ve öğrencilerin tuttuğu günlüklere göre değerlendirme yapılmıştır. Bu değerlendirmenin sonucunda şu bulgulara ulaşılmıştır: Öğrencilerin konuşma becerilerinin gittikçe arttığı gözlenmiştir. Öğrenci günlüklerinde ise yaratıcı dramanın çocuklar üzerindeki olumlu etkisi, stressiz öğrenme ortamının oluşturulduğu, çocukların özgüveninin geliştiği, daha yüksek öğrenci katılımının sağlandığı görülmüştür.

Çevik (2006), yabancı dil öğretiminde kullanılan tekniklerden biri olan dramanın tanıtılmasını amaçladığı betimsel çalışmada dramanın önemi, dramanın tarihçesi ve tanımı, dramanın çocuk eğitiminde sağlayabileceği yararlar, çocuktaki dil gelişimi, drama sürecini etkileyen faktörler, dramanın uygulama basamakları ve alanları ile dramanın yabancı dil öğretimine etkilerini açıklamıştır. Araştırmada, dramanın, sınıflarda uygulanan ders programlarına yardımcı bir etkinlik ve çocuklar için eğlenceli olduğu; dört temel dil becerisini de öğrettiğinden kalıcı izli bir öğrenme sağladığı vurgulanmıştır.

Akoğuz (2002) tarafından yazılan yüksek lisans tezinde, Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı eğitim parklarında yaratıcı drama atölye çalışmalarına katılan gönüllü öğrencilerle çalışılmıştır. Yapılan gözlemler düzenli olarak gözlem formuna işlenmiş, video kayıtları izlenerek doğrulukları kontrol edilmiştir. Elde edilen gözlem sonuçları SPSS programında çözümlenmiştir. Deney başlangıcı ve deney bitişindeki ortalama puanları ilişkili gruplar için t-testi kullanılarak test edilmiştir. Ayrıca iletişim becerileri geliştirmede cinsiyete göre

fark olup olmadığı bağımsız grup için t-testi kullanılarak analiz edilmiştir. Bu araştırmadan elde edilen bulgular şu şekilde ortaya çıkmıştır:

Yaratıcı dramının, tüm deneklerde deney başlangıcında yapılan gözleme göre deney bitiminde, iletişim becerilerinin geliştirilmesinde anlamlı bir değişiklik yaptığını göstermiştir.

Kara (2000) tarafından yazılan yüksek lisans tezinde, çalıştığı grubun bilgisi paylaşılmamıştır. Fakat yapılan çalışmada şu sonuçlara ulaşılmıştır: Öğrencilerin kitaptaki kelimelerin anlamlarını ifade etme becerisi kazandığı ortaya çıkmıştır. Şiirin dramatize edilmesi Türkçe dersini sevdirmiş ve özendirmiştir.

Tümtürk (2000) tarafından yazılan yüksek lisans tezi çalışmasında ilköğretim 4 ve 5.sınıflarla çalışılmıştır ve diksiyon ders programına bağlı kalınarak yapılan çalışmada şu bulguya ulaşılmıştır: Yaratıcı drama ilköğretim öğrencilerinin ilgisini çekmiştir ve bu sayede aktif katılım sağlanmıştır. Yaratıcı dramının iletişim becerisine olumlu katkı sağladığı görülmüştür.

Altıparmak (2016), yaratıcı dramının İngiltere’de kullanımına yönelik bir çalışma gerçekleştirmiştir. Çalışma kapsamında İngiltere eğitim sistemi yapısı ortaya konarak, dramının bir eğitim yöntemi olarak İngiltere’de nasıl geliştiği, düzenlendiği ve uygulandığı saptanmış, uygulamalarla ilgili örnekler verilmiştir. Dramanın bir eğitim yöntemi olarak kullanılma sürecindeki öncü kişilere ve getirdikleri yeniliklere yer verilmiş ve bu yöntemin etkinliği belirlenmiştir. Yabancı dil eğitimi dramının bir eğitim yöntemi olarak kullanılmasına örnek olarak verilmiştir (Altıparmak, 2016).

Karaca (2016), yaratıcı dramının yabancı dil öğretimine etkisini tespit amacıyla gerçekleştirdiği çalışmada Arapça öğretiminden hareket etmiştir. Çalışmanın öğrenme alanı noktasını konuşma becerisi oluşturmuştur.

BÖLÜM 2

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Yabancı Dil

Öğrencilere; yaşamsal, akademik, toplumsal, meslekle ilgili gelişmeler ve çalışma hayatına katkıda bulunmak amacıyla anadili dışında öğretilen dildir. Türkçe, Fransızca, Almanca, İngilizce gibi (Kırkkılıç, 2002).

Yabancı dil kavramının TDK'deki tanımları ise şu şekildedir:

1. Ana dilin dışında olan dillerden her biri.
2. Ana dilin dışında öğrenilen uzmanlık dili.

Yabancı dil, insanların yaşadıkları ülkede konuşulmayan, ana dillerinin dışında kalan diğer dillerdir. Ülkeler arasında anlaşma olması için, ortak bir dil belirlenmeli ya da her iki topluluk da birbirlerinin dillerini öğrenmelidir. Dil, ait olduğu ülkenin kültürünü adetlerini, geleneklerini, göreneklerini ve alışkanlıklarını da içerdiğinden, yabancı dil eğitimi, her dilin konuşulduğu ülkede öğrenilirse, daha yararlı ve güzel olacaktır.

2.2.Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimi

Bir dilin gelişmesinde, o dili konuşan toplulukların dil öğretiminde kullandığı gelişmeler bulunmaktadır. Bu gelişmeler en başta devlet politikası şeklinde olmalıdır. Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde; dil politikalarını saptanmalı, öğretilecek kurumları belirlenmeli ve uygulanacak program hazırlanmalı. Bunların yanında, bu işi yapacakların hangi niteliklere sahip olması gerektiği ve kullanılacak araç gereçler de belirlenmeli.

Görüldüğü üzere; yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ciddi, titiz ve süreklilik isteyen bir süreçtir.

Devlet böyle bir görevi ya da gereksinmeyi yerine getirmek için bazı resmî kurumlara yetki ve sorumluluk vermiştir. İlk olarak 1993 yılında başlatılan “Büyük Öğrenci Projesi” çerçevesinde Türk Cumhuriyetleri, Türk ve Akraba Toplulukları için önce Ankara Üniversitesinde Türkçe Öğretim Merkezi kurulmuştur. Ankara Üniversitesine bağlı olarak çalışan TÖMER’in, yurtiçi ve yurtdışında Türkçe öğretmek için görevlendirilen öğretim elemanlarını yetiştirmek amacıyla program yapmak ve uygulamak; ilgi alanı içerisinde etkinlikte bulunan başka kurumlarla iş birliği yapmak ve ana dili öğretim yöntemlerini geliştirmek amacıyla çalışmalarda bulunmak gibi, yabancılara Türkçe öğretiminin dışında, görevleri vardır. 1997 yılından bu yana Gazi Üniversitesi TÖMER’de kitap yazım çalışmaları sürdürülmektedir (Ozil, 1991).

İkinci bir dili öğrenme, başka bir kültürü öğrenmenin ve onu tam anlamıyla algılamının en kolay ve mükemmel yoludur. Ana dilimizi öğrenirken onun düşünme ve aşladıklarıyla, olayları algıladığımız gibi, yabancı bir dil öğrendiğimizde de değişik değer sistemleri, algılama ve düşünme biçimleriyle tanışırız. Yabancı bir dil edinme, ana dilimizdeki kavramların, anlatımların karşılığını o dilde bulup kullanma değildir. Ayrıca yabancı dil öğrenme; çeşitli toplumların dünyaya bakış açılarına, düşünme ve kültürlerine açılan bir kapıdır. “Kültürler arası etkileşimlerin hızla arttığı günümüzde bir ya da birkaç yabancı dil öğrenilmektedir. Yabancı bir dil ya da diller, bu dillerin dünyayı algılama biçimlerini ve değer sistemlerini tanıttığından, hem o dillerin kültürleriyle donanmış kişilerle her alanda daha iyi iletişim kurabilmemizi sağlamakta hem de kendi düşüncemizi geliştirmekte, çevremizi genişletmektedir. Bunun da ötesinde kültürler arasında değişik ve aynı olan yanlar kendi varlığımızın, kendi benliğimizin bilincine daha iyi varmamıza ve kendi konumumuzu daha iyi belirlememize yardımcı olmaktadır.” (Ozil, 1991: 96).

Kazanımların geliştirilmesi, sadece dilin kurallarının öğretilmesiyle bitmemektedir. O ülkenin beden dilinin, kültürünün, gelenek ve göreneklerinin de öğretilmesi gerekmektedir. Çünkü dil bunlarla anlam kazanmaktadır.

2.3. Yabancı Dil Öğretim Yöntemleri

Çalışmanın temelini oluşturan yabancı dil öğretimi, karşı tarafa doğru ve etkili anlatılmalıdır. Bu bağlamda öğretme tarzı önemli bir yer tutar.

Demirel (2012) ve Gömleksiz (2000), Avrupa Konseyi ve Millî Eğitim Bakanlığı ortak verilerine dayanarak ortaya çıkan Yabancı Dil Öğretim Yöntemlerini aşağıdaki şekilde açıklamışlardır:

2.3.1. Dil Bilgisi – Çeviri Yöntemi

Geleneksel yöntem olarak bilinen Dil bilgisi – Çeviri Yöntemi, 19. yüzyıla kadar yabancı dil öğretiminde kullanılmıştır. Bu yöntemi Karl Plötz geliştirmiş ve 20. yüzyılın başlarına kadar Plötz'ün teknikleri geçerli olmuştur (Demirel, 2012). Bu yöntemde dil bilgisi ve çeviriye önem verilmektedir. Öğrencilerin bir yabancı dili edebî olarak öğrenmelerinin ve kendi ana dillerinin kurallarını bilmelerinin faydalı olabileceği düşünülmektedir. Yöntemin hedeflediği öğrenci kazanımları edebî metinleri okuyabilmektir (Ocaklı, 2008). Ana dilin kullanımın önemli olduğu bu yöntemde, dilin kuralları ana dilde verilir, okuma parçaları ana dile çevrilerek işlenir. Telaffuzun çok önemli olmadığı bu yöntemde çeviri ve dil bilgisi kuralları en önemli etkinliktir (Demirel, 2012).

Dil bilgisi-çeviri yöntemi, döneminin ihtiyaçlarını karşılamakla birlikte iletişimsel yeti ve konuşma becerisini ön plana almamaktadır.

2.3.2. Düzvarım Yöntemi

Dil bilgisi – Çeviri Yöntemine karşı bir tepki olarak 1950'lerde ortaya çıkan Düzvarım Yöntemi dünyada ve Türkiye'de yaygın olarak kullanılmıştır. Bu yöntemde amaç, dilin yoğun olarak kullanılmasıdır. Düzvarım Yönteminde Dil bilgisi – Çeviri Yönteminin aksine ana dile ve çeviriye çok fazla yer verilmez. Öğretmen merkezli bir öğretimde öğrencilerin de derse katılımı hedeflenir (Demirel, 2012).

2.3.3. Kulak-Dil Alışkanlığı Yöntemi

1940'lı yıllarda ortaya çıkan Kulak-Dil Alışkanlığı Yöntemi, ilk olarak Amerikan ordusunun askerlerine yabancı dil öğretme amacıyla başlamış ve okullarda da geliştirilmiştir. Dinleme ve konuşma becerileri önemlidir (Demirel, 2012). Diyalog kurma, drama, tekrar, bol bol alıştırma yapma ve dinleme etkinlikleri Kulak-Dil Alışkanlığı Yönteminde kullanılan etkinliklerin başında yer alır (Gömleksiz, 2000).

2.3.4. Bilişsel Öğrenme Yaklaşımı

1960'lı yıllarda Ausubel ve Chomsky tarafından ortaya çıkan Bilişsel Öğrenme Yaklaşımı (Ocaklı, 2008), öğrenmede düşünmenin önemli olduğunu ve öğretmenin sık tekrarlar yerine öğrenciye düşünme ortamı hazırlaması gerektiğini savunur (Demirel, 2012). Bilişsel Öğrenme Yaklaşımına göre, dil bilinçli olarak kullanılmalı, duyduğunu anlama becerileri desteklenmeli, ana dil kullanımı ve çeviriye izin verilmeli ve öğretmen, öğrenmeyi ve düşünmeyi kolaylaştıran rehber kişi konumunda olmalıdır.

2.3.5. Doğal Yöntem

Dil bilgisi – Çeviri Yöntemine karşı bir tepki olarak 1880'li yıllarda ortaya çıkan doğal yöntemde, ana dil olarak konuşan kişiler tarafından yabancı dilin öğretilmesi hedeflenir. Öğrenci, öğretmenden dinledikten sonra konuşmaya başlar (Demirel, 2012). Taklit etme ile başlayan etkinliklerde öğretmen yanlışları düzeltir, kelime öğretimi yapılır. Doğal yöntemde, öğrenme için yaş faktörünün önemli olmadığı savunulur (Gömlüksiz, 2000). Dolayısıyla doğal yöntemin uygulandığı sınıflandırmalarda yaşa göre değil, bilgi-beceri ve yeterliliğe göre bir seviyelendirme yapılması mümkündür.

2.3.6. Seçmeli Yöntem

Seçmeli yöntem, öğretmenin sınıf içinde her yöntemin yerinde ve zamanında kullanılmasını savunur. Sözcük öğretiminde seçmeli yöntem, dil bilgisi öğretiminde bilişsel yöntem ve konuşmada kulak-dil alışkanlığı yöntemi öğretmen tarafından tercih edilmelidir. Öğrencinin çok iyi tanınması ve ortamın bilinmesini gerektiren seçmeli yöntemde, öğretmen bütün yaklaşımlara hâkim olmalı ve neyi nerede nasıl kullanacağını planlamalıdır (Demirel, 2012).

2.3.7. İletişimsel Yaklaşım

İletişimsel Yaklaşım ilk olarak 1970'li yıllarda İngiltere'de ortaya çıkmıştır. Henry Widdowson (1978), Christopher Brumfit (1979) ve Kate Johnson (1982) gibi dil öğretim uzmanları iletişim kurabilmek amacıyla yabancı dil öğretiminde sınıf içinde kullanılacak

yöntem olarak iletişimsel beceriden bahsetmektedir (Demirel, 2012). Günümüzde çoğu yabancı dil öğretmeni tarafından kullanılan bir beceridir. İletişimsel yaklaşım, öğrencinin kalıpları ezberlemesi yerine öğrendiklerini anlaması ve kavramasıdır. Bu nedenle kalıplar ve kurallar en sonda verilmesi gereken kazanımlardır (Demirel, 2012). Konuşma ve yazma yeteneğinin alt becerisi olan İletişimsel Yaklaşım tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de ön plana çıkmaktadır. Yabancı dil öğretiminde her yöntemin belirli bir çıkış amacı ve dile katkısı vardır. Bu yöntemler zamana ve gelişen teknolojiye göre ortaya çıkmış olup yabancı dil öğretimine katkı sağlamıştır (Demirel, 2012 ve Gömleksiz, 2000).

2.4. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Yaratıcı Drama

Yaratıcı drama, yaratıcılık özelliğini geliştirmek ve oyun yoluyla düş gücünü harekete geçirmek için bireylerle yapılan drama etkinlikleridir. Bireylerin yaratıcı drama aracılığıyla kendi güçlerini sınıadıkları, atılıma giriştikleri, kendi çizdikleri sınırlar içinde rekabet ettikleri görülmekte; bu nedenle yaratıcı dramanın toplumsallaşma sürecinde de önemli bir etmen olduğu ortaya çıkmaktadır (Sağlam, 2004).

Yaratıcı drama, oyunlar kurarak bireye yaşantılar yoluyla yeni durumlara ve olaylara sağlıklı tepki vermesi ya da uyum sağlaması konusunda yardım etme sürecidir. Bu bakımdan yaratıcı drama, bireyin oyunlar yoluyla edindiği yaşama dair deneyimlerin doğru ve yerinde deneyimler olması için kontrol altında, önceden tasarlanmış ve bu konuda deneyimli kişiler tarafından yönlendirilerek yapılan bir etkinlik olmalıdır. Birey oyundaki gibi yaratıcı dramada da özgürdür. Hayal gücü sınırlandırılmaz ve önünde kocaman bir ufuk vardır. Bu ise birey için büyük bir şanstır (Genç, 2003).

Yaratıcı drama yoluyla bireyler duygu ve düşüncelerini iyi ifade eder ve konuşma yeteneklerini geliştirirler. Yaratıcı dramanın en güzel yanı ise her zaman ve her yerde uygulanabilir olmasıdır. Fazla araç ve gereç gerektirmez. Bu da hem yaratıcı dramayı kullanacak öğretene ve kullanacak öğrenen için büyük kolaylık sağlar. Örneğin, öğretmen masası bir ameliyat masası yapılabilir. Bu oyun tipik bir doğal drama türüdür, ne bir sınırlama ne de bir zorlama söz konusudur. Birey o anda aklına ne gelirse söyler, hatta şarkı bile söyleyebilir. Bu teknikte yöneten çok az rol oynar, daha çok yönetici rolündedir ve oyunun kendi çizgisi üzerinden gelişmesine izin verir. Sadece herhangi bir engel ya da bir sorun çıktığında yardımcı olur. Bunun dışında basit araç ve gereçlerden yararlanmalıdır. Bu şekilde basit araç gereçler kullanılıp zaman ve yer kısıtlaması olmadan ve öğreticinin müdahale etmemesinden dolayı öğrenen için son derece etkili bir

yöntemdir. Öğrenen o an konuyla ilgili ne söylemek isterse söyler. Hepsi öğrenenin hayal dünyasına kalmıştır. Öğrenen yaratıcı dramanın her aşamasını kendisi planladığı ve söyleyeceklerini kendisi seçtiği için o günkü yaratıcı drama etkinliğinin hafızasında kalması kaçınılmaz olacaktır.

Yaratıcı drama ve tiyatronun ilişkisinden dolayı tiyatronun ve tiyatrolaştırmanın önemine de değinmek çalışma için faydalı olacaktır.

Öğrenciler tiyatro sayesinde söylediklerini uygulamaya koyarlarsa öğrenme başarısı %70'ten, %90'a çıkmaktadır. Tiyatro, insanlarda estetik bir heyecan uyandırarak yabancı dil öğretiminde motivasyonu güçlendirir. Yine Hengirmen' e göre ders esnasında konuşulan diyaloglar tiyatrodaki olduğu gibi drama hâline getirildiğinde yabancı dil öğretiminde doruk noktaya ulaşılması söz konusudur (Hengirmen, 1993).

Bireyler bazı becerilerin üzerine yoğunlaşırken diğer becerilerle ilgilenmeyebilirler. “İşitirsem unuturum, görürsem hatırlarım, yaparsam öğrenirim (Tuna, 2010).” Çin atasözünden hareketle kişiler rol yaparak ve dramatize ederek dili daha kalıcı öğrenirler ve öğrenilen dille daha ilgili hâle gelebilirler.

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde çocuğun dikkat ve motivasyonun sürekli açık tutulması açısından Emmer ve Millett'in konuyla ilgili; ilginç olaylarla öğrencilerin ilgisini çekmek, sınıf ortamında sürekli değişiklikler yapmak, beş duyu organını uyaran araçlar kullanmak ve derslerde uygulamalı örneklere yer vermek şeklindeki tespitleri önemlidir (Senemoğlu, 2005).

Bu açıklamalara göre; yaratıcı drama öğrencileri eğlendirip sınıf içi etkinliklerde öğrencilerin ilgilerini konuya çekerek öğrencileri motive etmektedir. Dilin kurallarından ziyade kullanımının önemli olduğu esas alınır, sınıf ortamında öğretilen dilin kullanımına imkân sağlamak yaratıcı dramadaki amaç olmalıdır. Yaratıcı drama sayesinde öğrenci konuşma becerisini geliştirecek, kendine özgüveni artacak ve bunun sonucunda da derse daha iyi motive olacaktır.

Yaratıcı drama çalışmalarında öğretmen, aynı zamanda bir lider ve bir kutup yıldızı görevindedir, gerektiğinde yön gösterir. İlk başta öğrencilere belli bir durum hazırlanarak öğrencilerin ön hazırlıksız konuşmaları sağlanmalıdır. Öğrencilere roller ve oyun ezberletilmez, denemeler dışında ezberleme yapılmaz. Konuş ve dinle yolu çok önemli bir yol olduğu için oyuncular birbirleriyle konuşmalı ve birbirlerini dinlemelidir. Konuşurken yürünmemeli ya da gezinilmemelidir. İşte yaratıcı drama aracılığıyla yabancı dil, canlı bir

iletişim, kendini başkasının yerine koyma deneyimleri sağlar. Yaratıcı drama, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde etkin olarak kullanılmalıdır. Öğrenci, oyun içerisinde kendisini anlatırken sıkılma ve konuşmaktan vazgeçme duygusunu azaltıp konuşma becerisini geliştirerek bu dili başarabileceğine olan güveni artar (Demircan, 2005).

Yeni bir dil öğrenmek, dil öğrenecek kişilerde belli derecede heyecanın yanı sıra kafasında bazı sorular oluşmasına neden olur. Çünkü dil ancak konuşulduğu toplumdaki şekliyle öğretildiğinde tam olarak davranışa dönüşebilir. Aksi takdirde öğrenilenler uygulamaya dökülemez. Çünkü Türkçede bazı sözlerin anlamı jest ve mimiklerle anlaşılır. İlgili araştırmalar bölümünde incelenen çalışmalar da gösteriyor ki öğrenmede yaratıcı drama etkili bir yöntemdir.

Aytaş (2008)' ın da belirttiğı gibi yaratıcı dramanın en önemli işlevi, eğitim ortamında yaygın olarak kullanılması ve eğitime katkı sağlamasıdır. Özellikle grup çalışmaları, grupta çalışma bilincini geliştirmede, yaratıcı drama çalışmaları vazgeçilmez bir araçtır. Her türlü eğitim ortamında oyunun araç olarak kullanılması, yapılacak bazı etkinliklerde canlandırmadan yararlanılması, öğrencilerin özgürce katılımının sağlanarak kendi üretim ve yeteneklerini ortaya koymalarına fırsat tanınması yaratıcı drama sayesinde gerçekteşmektedir.

Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde yaratıcı dramanın faydalarının, bu şekilde etkin olarak kullanılabilmesinin öğretmenin yaratıcı drama alanındaki bilgi ve yeteneklerine bağlı olduğunun altı çizilmektedir. Bütün bunlar göz önünde bulundurularak bakıldığında mevcut dil öğretim yöntemleri arasında en çok kullanılan yöntemlerden birinin yaratıcı drama olduğu ortaya çıkmaktadır. Yaratıcı dramada kişi ne söyleyeceğine kendisi karar verdiği için dil becerilerinden en çok konuşma becerisine fayda sağlamaktadır.

2.5. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Yaratıcı Dramanın Konuşma Becerisine Etkisi

Yaratıcı drama, konuşma becerisini geliştirmede etkili bir yöntemdir. Çünkü öğrenci konuşmanın her aşamasına ve neler söyleyeceğine kendisi karar verdiği için, konuşmada akıcılık sağlanmış olur. Öğrenenler tüm yaratıcılıklarını kullanır bu sayede hayal dünyaları gelişir ve kendilerinde başarabilmenin verdiği özgüven oluşur. Bu özgüven ise konuşma becerisini olumlu yönde etkiler. Konuşma becerisi gelişen bireyin yaşamı kolaylaşır. Çünkü konuşup derdini anlatabilmek insanın hayatını kolaylaştırmaktadır.

Konuşma, hem eğitimde hem de sosyal hayatta sıkça kullanılan bir beceridir. Bireyin günlük yaşamının önemli bir bölümünü dinlemeyle birlikte konuşma oluşturur. Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin de Türkçenin konuşma yönünü dikkate almaları ve bu bakımdan ilgili, dikkatli ve sosyal olmalarına, konuşmanın bir dili öğrenmede diğer becerilere oranla daha önemli olduğunu fark etmeleri gerekir (Emiroğlu, 2013).

Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde konuşma eğitimine başlarken ilk yapılacak çalışmalardan birisi, öğrencilerin bildikleri dil ile bilmedikleri dil arasında bağlantı kurmak olacaktır. Bunun en iyi yolu, öğrencilerin öğrendikleri dil ile kendi dilleri arasındaki farklılıkları ve benzerlikleri açıklamalarıdır. Bu, öğrencilerin Türk dilini genel olarak tanımlarını ve kendi bildikleri dil yapılarını temel alarak diğer dili anlamalarını sağlayacaktır. Bu tür bir bilgilendirme, bu dili öğrenmek isteyenlerin hedef, istek ve çalışmalarını yönlendirmesi ve onları güdülemesi açısından önemlidir (Köksal ve Pestil, 2014: 305-306). Bu bağlamda yabancı dil öğretiminde genel amaçlardan birisi, belki de en önemlisi, öğrencilerin öğrendikleri dili anlaşılır bir şekilde konuşabilmesidir. Konuşma, bilişsel becerilerin yanı sıra psiko-motor becerilerin gelişmesine bağlı olarak gelişmektedir (Demirel, 2014).

Görüldüğü gibi Türkçenin yabancı dil ya da ikinci dil olarak öğrenme sürecinde hedef kitleye konuşma becerisini kullanma yeteneğinin kazandırılması için yaratıcı drama, öğrenenin ilerleme kaydedebilmesi için çok önemlidir. Yabancı dil öğretim yöntem ve teknikleri çerçevesinde gerçekleştirilen etkinliklerde, hedef kitlenin Türkçeyi etkin kullanmak demek, en azından zorunlu yaşam alanlarında, kimseye ihtiyaç duymadan, iletişimini sağlayabilecek bir konuşma yeteneği kazandırmak demektir.

2.6.Dil Öğretiminde Dört Temel Dil Becerisine Genel Bakış

Türkçe öğretimi dinleme, konuşma, okuma ve yazma olmak üzere dört temel becerisi ile dil bilgisi üzerine yapılandırılmıştır. Dört temel beceri de öğrenenin hayatının kolaylaşması için önemli bir yere sahiptir. Dil bilgisi temel dil becerilerinden sayılmasa da onun da incelenmesi çalışmaya fayda sağlayacaktır.

Türkçenin eğitimi ve öğretimi sürecinde 4 temel dil becerisinin istenilen düzeyde edinilmesi ve geliştirilmesi öncelikli amaçlardandır. Ana dili eğitimi ve öğretimi sürecinin en önemli iki boyutu anlama ve anlatmadır. Anlama, dinleme ve okuma becerilerini; anlatma, konuşma ve yazma becerilerini kapsamaktadır (Kavcar, Oğuzkan 1999).

Dinleme ve okuma ana dilinde anlama gücüne yönelik becerilerdir ve alıcı dil becerileri olarak da bilinir. Konuşma ve yazma ise anlatım gücüne yönelik becerilerdir ve verici dil becerileri olarak da adlandırılır (Sever, 1995).

Türkçe öğretiminin temel amacı, öğrencileri yeni öğrendikleri dilin beceri alanlarında yeterli düzeye ulaştırmaktır. Yavuz (2010) anadili gelişiminde edinme sırasını dinleme, konuşma, okuma ve yazma biçiminde belirtir. İyi bir anadili kullanıcısı dört temel dil becerisini etkin olarak kullanabilmelidir; çünkü bu dört beceri alanının gelişimi öğrencinin tüm yaşamını biçimlendirir. Bireyin iletişimsel yeterliliği bu becerilerin birbiriyle bağlantılı gelişimiyle ilişkilidir; çünkü bir becerinin gelişimi öteki becerinin gelişimini etkilemektedir. İnsanların zamanlarının %40'ını dinlemeye, %35'ini konuşmaya, %16'sını okumaya, %9'unu yazmaya ayırdığını belirtmektedir (Hagevik, 1999).

Avrupa Birliği'nde dil öğretimine büyük önem verilmektedir. Ama Avrupa'da dilin kurallarının öğretilmesinden çok, temel dil becerilerinin (dinleme, konuşma, okuma, yazma, dilbilgisi) kazandırılması esastır (Demirel, 2005). Bu bağlamda beceriler tek tek ele alınacak olursa aşağıdaki bilgiler ortaya çıkmaktadır.

2.6.1. Dinleme

Dinleme, anlamlı bilgilerin başka kişilerden veya başka ses araçlarından duyularak anlaşılması eylemidir. Dil-kulak-beyin ilişkisinin devrede olduğu anda dinleme gerçekleşir. Burada seslerin ve sözlerin anlaşılır olması esastır. Her dinleme bir anlama değildir. Anlamanın ilk aşaması dinlemedir. İşitmek ile dinlemek de aynı şeyler değildir. İşitme isteğimiz dışında gerçekleşebilir, dinleme ise belli bir amaca yöneliktir (Aksan,1989).

Aksan (1989)'a göre insanlar arasındaki sesli şekilde bir konuşan, bir dinleyen, bir de ikisi arasında anlaşmayı sağlayan dil aracılığıyla iletişim gerçekleşir. Ses açısından iletişim; verici, alıcı ve ses dalgaları, bu üç ögenin bir başka açıdan görünümüdür. Konuşanın zihnindekiler, beyinden verilen komutla ve konuşma organlarınca dil seslerine dönüştürülerek açığa vurulduktan sonra, dinleyenin işitme organları aracılığıyla beynine ulaşır; orada çözümlenerek konuşanın açıklamak istediği düşüncenin belirmesi sağlanır.

Dinleme, iletişimin ve öğrenmenin en temel yoludur. İletişim sürecinde, öğrenmenin gerçekleşebilmesi için, kaynak tarafından iletilenlerin alıcı tarafından paylaşılması gerekir. İletilenlerden alıcının yeni yaşantılar kazanabilmesi ise, dinleme becerisindeki

birikimleriyle yakından ilgilidir. Kaynak tarafından söze dönüştürülen bilgi, haber, tutum, duygu ve düşüncelerin algılanıp anlamlandırılması, kavranması ve yorumlanması, birtakım bilgi, beceri ve alışkanlıklar gerektirir (Sever, 1995).

Öğrencinin ana dili öğrendiği zamanlarda kazandığı, dinlediğini anlama becerisi, yabancı dil öğrenirken düzeyine uygun kelime, terim ve söz kalıplarını anlamasına katkı sağlayacaktır.

Dinleme, konuşan kişinin vermek istediği mesajı, pürüzsüz olarak anlayabilme ve söz konusu uyarana karşı tepkide bulunabilme etkinliğidir. Yabancı dil öğretiminde dinleme becerisini geliştirmek için rahat bir eğitim ortamı oluşturulması, bu eğitim ortamına uygun işitsel ve görsel araçlardan çokça yararlanılması gerekir. Çağdaş teknoloji ürünleri arasında her türlü iletişim aracından ve diğer kaynaklardan yararlanmak mümkündür. Öğretimi yönlendiren öğretmenin kaynakları doğru ve yerinde kullanması, yöntem bilgisi, bütün dil becerilerini kazandırmada olduğu gibi dinleme becerisini geliştirir (Demirel, 1999).

Dinleme becerisi ile öğrenciye, dinlediğini anlayan ve ince ayrıntıları hisseden, değerlendiren ve yorumlayan bir niteliğe sahip olma becerisi kazandırılmaya çalışılır. Dinleme ve dinlemeye bağlı anlama çalışmaları çeşitli yöntemlerle yapılabilir:

1.Öğrencinin düzeyine uygun olarak seçilen metne göre hazırlanan sorular öğrenciye verilir. Sorular kavratıldıktan sonra da okuma kurallarına uygun olarak metnin öğretmen tarafından okunması yoluyla yapılır. Bu uygulamada öğretene ile öğrenen arasında dilden başkası yoktur.

2.Öğrencinin düzeyine uygun olarak seçilen bir tiyatro oyunundan kaydedilmiş bir kasetin öğrenciye dinletilerek hedef davranışların istenmesi yoluyla yapılır.

3.Televizyon programlarından veya bir videokasetinden, CD'den seçilerek izlettirilecek programla yapılır.

Birinci ve ikinci uygulama türlerinde görsel nitelik olmadığından seçilen konunun öğrencinin zihninde belirmesi halinde beklenen ve istenilen davranışlar gerçekleşir. Üçüncü uygulama türünde ise işitselliğin yanı sıra görsellik de söz konusudur (Demirel, 2002).

Dinleme becerisi kazandırma çalışmalarında kullanılacak metnin veya konuşmanın tam olarak anlaşılabilmesi ya da kavranabilmesi; konunun ilgi çekici olmasına, konuşmacının

dinleyiciyi güdülemesine, dikkati çekmesine, dinleyicinin dinleme ilkelerine dikkat etmesiyle ilgilidir.

Gürgen (2008)'e göre, dinleme iletileri anlayabilme, uyarana tepkide bulunabilme etkinliğidir. Robertson (2008)'a göre ortalama zekâyâ sahip öğrencilerin dinleme yeteneğiyle başarı derecesi arasındaki ilişki, zekâ düzeyiyle başarı derecesi arasındaki ilişkiden daha yüksektir. Etkili bir öğrenmenin oluşmasında doğru dinleme etkinliği çok önemlidir (Aydın, 2009).

Dinlemenin verimli olabilmesi için, öğrencinin etkili dinleme tekniklerini doğru bir biçimde kullanması gerekir (Yıldırım ve diğerleri, 2009:100).

Dinleme becerisini geliştirmek, bol dinleme yapmakla gerçekleşir. Dinleme aktivitelerine ayrılan zaman çok olmalıdır. Birey konuşmayı öğrenmeden önce yeterli ve uzun süreli bir dinleme içinde bulunursa; yani o dili konuşanların olduğu yerde uzun süre yaşayan kişi dinleme sayesinde konuşmayı da öğrenecektir.

Dinleme becerisi ve ikna arasındaki yakın ilişki, bu becerinin aynı zamanda bir temel beceri olduğu hipotezini güçlendirmektedir. Hovland ve meslektaşları, 1950'lerde yaptıkları araştırmalarda, mesajın basit olması koşuluyla, dikkati dağılmış bir dinleyicinin büyük bir dikkatle dinleyen birinden daha kolay ikna edildiğine ve özsaygısı düşük kişilerin tutum değişikliğine özsaygısı yüksek kimselerden daha fazla yatkın olduklarına işaret etmişlerdir (Hogg ve Vaughan, 2007; Uysal, 2014).

Çocuklar, örgün eğitime başladıklarında okuma ve yazma öğretimiyle ilgili çalışmalara ağırlık verilmesi kabul edilebilir. Çünkü okula başlayan çocuklar belirli bir oranda dinleyebilmekte ve konuşabilmektedirler. Ancak bu, dinleme ve konuşma becerilerinin sürekli ihmal edilmesini gerektirecek bir durum olarak algılanmamalıdır (Doğan, 2011; Uysal, 2014).

Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Metni'ne bakıldığında, dinleme becerisinde kazandırılmak istenen hedefler şunlardır:

- Eğer karşıdaki kişiler yavaş yavaş ve anlaşılır biçimde konuşuyorsa, kendisiyle, ailesiyle ve somut ve yakın çevresi konusundaki kolay sözcükleri ve çok bilinen deyişleri anlayabilir.

- Bireyi yakından ilgilendiren konulara ilişkin (söz gelimi kendim, ailem, alışveriş, yakın çevre, iş) anlatımları ve sıklığı son derece yüksek bir söz dağarcığını anlayabilir. Gazete ilanlarının, yalın ve basit iletilerin temel anlamını kavrayabilir.
- Açık ve uygun bir dil kullanıldığında ve iş, okul, eğlence, vb. gibi bildik konular söz konusuysa, temel öğeleri anlayabilir.
- Göreceli olarak yavaş ve tane tane konuşulması durumunda güncel olaylar ve kişisel veya mesleki olarak ilgisini çeken birçok radyo ve televizyon yayınının özünü anlayabilir.

2015 yılında güncellenen Türkçe Dersi 1-8 Sınıflar Öğretim Programı'nda, "sözlü iletişim" başlığı altında şu ifadeler yer almaktadır: "Konuşma; bireyin sosyal hayatında iletişim kurmasını, bilgi ve birikimlerini paylaşmasını, duygu, düşünce, hayal ve gözlemlerini ifade etmesini sağlar. Programda, konuşma becerisinin geliştirilmesiyle; öğrencilerin, Türkçenin estetik zevkine vararak ve zengin söz varlığından faydalanarak kendilerini doğru ve rahat ifade edebilmeleri, sosyal hayatta karşılaşacakları sorunları konuşarak çözebilmeleri, yorumlayıp değerlendirebilmeleri amaçlanmaktadır. Bu amaçlarla sözlü iletişim öğrenme alanında birikimlerden, çeşitli görsel ve işitsel materyallerden yararlanma, düşüncelerini mantık akışı ve bütünlük içinde sunma, karşılaştırma yapma, sebep-sonuç ilişkisi kurma, sınıflandırma, değerlendirme, özetleme gibi anlamayı ve zihinsel becerileri geliştirici kazanımlar oluşturulmuştur (MEB, 2015: 6). Görüldüğü üzere tez konusu olan konuşma becerisinin gelişimi için önce dinleme becerisi gereklidir. Yabancı dil olarak Türkçeyi öğrenen birey, dinleyerek yeni öğrendiklerini konuşma becerisine aktarabilir. Konuşmanın gerçekleşebilmesi için önce dinleme gereklidir.

2.6.2.Okuma

Okuma, bir yazıyı, sözcükleri, tümceleri, noktalama işaretleri ve öteki öğeleriyle görme, algılama ve kavrama sürecidir (Kavcar ve diğerleri 1999). Okuma, bir yazının harflerini, sözcüklerini tanımak ve bunların anlamlarını kavramaktır (Göğüş, 1978). Okuma, basılı sözcükleri duyu organları yoluyla algılayıp bunları anlamlandırma, kavrama ve yorumlamaya dayanan zihinsel bir etkinliktir (Özdemir, 1991). Okuma işlemi göz ve ses organlarının çeşitli hareketleri ve zihnin yazılı sembolleri anlamasıyla oluşur (Demirel ve

Şahinel, 2006). Okuma; sözcükleri, tümceleri veya bir yazıyı bütün unsurlarıyla görme, algılama, kavrama ve anlamlandırma etkinliğidir (Sever, 2004). Okuma, zihin gelişimine en büyük katkıyı sağlayan öğrenme alanıdır. Okuma sürecinde cümleler zihinsel kavramlara çevrilmekte, anlamlandırılmakta ve beyinde yapılandırılmaktadır. Bu nedenle okumaya Türkçe öğretiminde ayrı bir önem verilmektedir (Güneş, 2007).

Ünalın (2006)'ın aktardığına göre yabancı kaynaklar okuma becerisi hakkında şunları söylemektedir:

Çalışmalar gösteriyor ki okuma, yavaş ve zahmetli bir şifre çözme sürecidir (Wallace, 2001). Williams ve Moran (1989)'a göre okuyucunun kişisel yorumuna ve okuma becerilerini geliştirmek için tasarlanan etkinliklere rağmen, anlama soruları hâlâ birçok araçta önemli bir özellik olarak görülür. Okuduğunu anlama temelli yaklaşımlarda şu çelişki yaşanır; acaba bir metnin okuyucuya bağlı olarak bir anlamı mı yoksa çok anlamı mı vardır? Williams (1983) gerçek anlamın yazar tarafından kastedilen anlam olduğunu öne sürmektedir. Widdowson (1979), metinlerin birçok etkene dayanarak, okuyucudan okuyucuya değişebilecek anlamlarının olduğunu iddia eder. Urquhart'a (1987) göre ana dili okuyucuları için bile her bireyin deneyimlerine bağlı olarak, bir metnin anlamında tamamen bir anlaşma olması imkânsızdır. Bu görüşe göre, okuyuculardan asıl beklenen kuru konuşma değil, yorum yapıp ona göre fikir oluşturmasıdır (Ünalın, 2006).

Başarılı okuyucular farklı metin türlerinin ve uygun okuma yöntemlerinin farkında olan ve okumanın amaçlarına göre kendi stratejilerini gözlemleyip kontrol edebilen okuyuculardır. Okuma birçok beceriyi ve stratejiyi içeren karmaşık bir süreçtir. Her beceri veya strateji birçok alt beceri veya stratejiyi içerebilir. İçerik bilgisini etkinleştirmek, öğrencilerin anlamalarını ve bir metindeki bilgiyi geri çağırmada önemli bir rol oynar (Demirel, 2012).

Sever (2006)'e göre okuma, yazılanların verdiği mesajı algılama ve düşüncelerin değerlendirilmesi gibi fizyolojik ve zihinsel taraflara sahip karmaşık bir alandır. Görme, seslendirme ve hatırlama, okuma etkinliğinin alt yapısını oluşturur.

Aksan'a göre öğrenmenin en önemli yollarından biri okuma ve okuduğunu anlamadır. Anlama eyleminin gerçekleşmediği durumlarda okuma etkinliğinin hiçbir yararı yoktur. Türkçenin ses yapısını kavramış bir yabancı, anlamını bilmediği yüzlerce kelimedenden oluşan bir metni okuyabilir, ancak anlama gerçekleşmediği için dil öğretimi yönünden bir önem arz etmez. Okunan metnin okuyucunun düzeyine uygunluğu önemlidir. Okuma becerisi durağan değildir; devamlı olarak gelişerek değişir veya değişerek gelişir.

Yabancılar dil öğretimindeki okuma ve okumaya bağı anlama çalışmalarında öğrenciden beklenen hedef davranışları kazandırabilmek için okuma ile ilgili yöntemlerin belirlenmesi gerekmektedir.

Yabancılar Türkçe öğretiminde dili öğrenmek isteyen öğrenenlerin; yaşı, eğitim düzeyi, sosyal yapısı, dili öğrenme amacı ve diğer faktörler dil öğretimindeki temel becerileri kazandırmada önem taşımaktadır. Dört temel dil becerileri arasında yer alan okuma becerisi çok yönlü bir özelliğe sahiptir. Okuma, bireyin zihin, göz, ses ve konuşma organlarının uyum içinde çalışmasının yanı sıra okuma teknikleriyle ilgili bilgileri de çok iyi bilmeyi gerektiren bir etkinliktir. Okuma becerisini iyi bilmenin, öğrencinin karşılıklı iletişim kurmasında, öğrenme ve öğrendiği dili geliştirme sürecinde belirleyici olmasında etkili olduğu görülmektedir. Okuma becerisinde öğrencinin güdülenmesi, okumaktan zevk alması ve zorla değil kendi isteğiyle okumak istemesi, okuma becerisinin gelişmesini sağlamaktadır.

Okuma ve okuduğunu anlama çalışmalarında seçilen metinlerin öğrencinin duygu ve düşüncelerine, yaşına, seviyesine, kültürel özelliklerine uygun olması da okuma etkinliğinin kolay kavranmasını sağlayacaktır. Buna göre öğretmenin, dili öğreteceği kitlenin yapısını, hazır bulunuşluğunu, özelliklerini bilmesi ve doğru, eğlenceli ve ilgi çekici metinleri seçmesi gerekmektedir. Yine en büyük görev öğretene düşmektedir.

Avrupa Dilleri Öğretiminde Ortak Çerçeve Metni'ne bakıldığında, okuma becerisinde kazandırılmak istenen hedefler şunlardır:

- Bildik isimleri, sözcükleri ve çok basit, söz gelimi ilanlarda, afişlerde ya da kataloglarda yer alan cümleleri anlayabilir.
- Kısa ve çok yalın metinleri okuyabilir.
- Reklam, prospektüs, menü ve tarife gibi gündelik belgelerde öngörülen özel bir bilgiyi bulabilir kısa ve yalın kişisel mektupları anlayabilir.
- Temelde gündelik ya da mesleğine ilişkin bir dilde kaleme alınmış metinleri anlayabilir.
- Olaylara ilişkin betimlemeleri, duyguların betimini ve kişisel mektuplarda yer alan dilekleri anlayabilir.
- Okuma ile ilgili ilkeleri bilgi ve beceri hâline getirir.

- Düzeyine uygun bir metni doğru anlamlandıracak biçimde sesli ve sessiz okuma becerisi kazanır.
- Düzeyine uygun bir metindeki kelime, deyim, atasözü, kalıp sözler, ilişki sözleri, vecize ve terimlerin anlamını kavrar.
- Düzeyine uygun metindeki mesajları tam ve doğru bir biçimde anlayarak konuyu anlayabilir, özet çıkarabilir, yardımcı ve ana fikrini yazabilir ya da sözlü olarak ifade edebilir.

2015 yılında güncellenen Türkçe Dersi 1-8 Sınıflar Öğretim Programı'nda, "okuma" başlığı altında şu ifadeler yer almaktadır: "Okuma becerisi, öğrencinin farklı kaynaklara ulaşarak yeni bilgi, olay, durum ve deneyimlerle karşılaşmasını sağlar. Dolayısıyla bu beceri; öğrenme, araştırma, yorumlama, tartışma ve eleştirel düşünmeyi sağlayan bir süreci de içine alır. Programda okuma öğrenme alanıyla öğrencilerin yazılı metinleri doğru, akıcı bir biçimde okuyabilmeleri, okuduklarını değerlendirip dönemin zihniyetini, kültürel, ekonomik, sanatsal, siyasi, ahlaki vb. değerleri nasıl yansıttığının farkında olarak okumayı bir alışkanlık hâline getirmeleri amaçlanmıştır (MEB, 2015: 8)."

Öğrencilerin kelime hazinesinin gelişmesini sağlayan en önemli becerilerden biri olan okuma becerisine gereken önem verilmelidir. Öğrenene sadece yeni bir dil öğretiminde değil, dünyaya gelmesinden bu yana kitap sevgisi dolayısıyla okuma sevgisi aşılamak görevlerimiz arasında olmalıdır.

2.6.3 Yazma

Yazma becerisi; duyduklarımızı, düşündüklerimizi, tasarladıklarımızı, gözlemlerimizi, yorumlarımızı yazılı semboller ile kodlama sürecidir. Okuma yazma çalışması ayrı bir alışkanlık ve beceri kazandırma alanıdır. Yani dört temel dil becerisi arasında ikisi birbirleriyle bağlantılıdır. Yabancılara Türkçe öğretiminde yazmayı ise; öğrencinin duyduklarını, düşündüklerini, tasarladıklarını, gözlemlerini, yorumlarını öğrendiği dilin kurallarına uygun bir biçimde yazı ile ifade etmesidir şeklinde tanımlamak mümkündür (Gümüş, 2012).

Yazılı anlatım soruları veya konuları seçilirken dikkat edilmesi gereken şu ilkeler vardır:

- Seçilen konular öğrencinin dil düzeyine uygun olmalı.

- Seçilen konular bilgi ölçme niteliği taşımamalı.
- Seçilen konular gruptaki tüm öğrencilerin yorumlayabilecekleri, düşüncelerini rahatlıkla ifade edebilecekleri alanlardan seçilmeli.
- Tarihî veya kültürel nitelik taşıyan konularda farklı milletleri küçük düşürücü, tartışmalı, siyasi tartışmalara neden olabilecek konulara yer verilmemeli (Coşkun, 2009).

Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Metni'ne bakıldığında, yazma becerisinde kazandırılmak istenen hedefler şunlardır:

- Basit, kısa, örneğin bir tatil kartpostalı yazabilir.
- Bir soruşturmaya ilişkin kişisel ayrıntıları verebilir, söz gelimi adını, ulusunu ve bir otel kayıt formuna adresini yazabilir.
- Basit ve kısa not ve mesajlar yazabilir.
- Çok basit kişisel bir mektup, örneğin bir teşekkür mektubu yazabilir.
- Bildik ya da kendisini kişisel olarak ilgilendiren konularda yalın ve tutarlı bir metin yazabilir.
- Deneyimleri ve izlenimleri betimlemek için kişisel mektuplar yazabilir.

2015 yılında güncellenen Türkçe Dersi 1-8 Sınıflar Öğretim Programı'nda, "yazma" başlığı altında şu ifadeler yer almaktadır: "Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yazma becerisinin geliştirilmesiyle; öğrencilerin duygu, düşünce, hayal, tasarı ve izlenimleri ile bir konuda görüşlerini ve tezlerini dilin imkânlarından yararlanarak yazılı anlatım kurallarına uygun şekilde anlatmaları, yazmayı kendini ifade etmede bir alışkanlığa dönüştürmeleri ve yazma yeteneği olanların bu becerilerini geliştirmeleri amaçlanmaktadır. Uzun bir süreç isteyen yazma becerisinin kazanılması ve istenen amaçlara ulaşılması, ancak çeşitli ve özendirici yazma uygulamalarıyla mümkün olabilir (MEB, 2015: 7)."

Dil becerileri geliştirileceğinde çok yönlü düşünülmelidir. Dil becerileri, öğrenci motive edilerek ve cesaretlendirilerek geliştirilmeye çalışılmalıdır.

Yazma; iletişim kurmanın, duygu, düşünce ve tasarımlarımızı, görüp yaşadıklarımızı anlatmanın bir yoludur. Yazma duyguyu, düşünceyi, olayı yazıyla anlatmaktır ve dört

temel dil becerisinin son halkasıdır (Demirel, 1999). Bu becerilerin gelişimine ilişkin sorumluluk Türkçe öğretmenlerine aittir.

2.6.4 Dil Bilgisi

Dil bilgisi, dil öğretim becerilerinden sayılmasa da incelenmesi fayda sağlayacaktır. Dil bilgisi, 20. yüzyılın başlarına dek yabancı dil öğretiminde egemen öğretim ögesi olmuştur. Dilbilimsel çalışmalar, özellikle dilin eşzamanlı ve artzamanlı boyutlarına ilişkin belirlemeler yaşayan dillerin anadili edinimi özdeşliğinde öğretilbileceği konusunda etkili olmuştur. Dil bilgisinde öğrenciden, tümevarımlı bir biçimde sunulan dil girdisinden kurallar çıkarsaması ve bunları sözel dile uygulaması beklenir (Ellis, 2003). Bu tanımlardan yola çıkarak dil bilgisinin doğru düşünme, doğru konuşma ve yazmaya yardımcı olan temel dil becerilerinden olduğunu söylemek mümkündür. Dil bilgisi diğer becerilerin de belli bir düzende olmasını sağlamanın yanında, dilin gizli yönlerini işlevlerini ve mantığını kavratmaktadır.

2.6.5.Konuşma

Konuşma TDK’de duygu, düşünce, tasarım ve isteklerin sözle bildirilmesidir şeklinde tanımlanır. Sever (1997)’e göre ise, bir konunun zihinde tasarlandıktan sonra karşımızdakilere sözle iletilmesi işidir.

Konuşma becerisi ile diğer beceriler arasında sıkı bir ilişki vardır. Dinlediklerini anlayan bir birey, başkalarına ait söz ve yorumlardan yola çıkarak kendi duygu, düşünce, gözlemlerini dile getirme ihtiyacı hisseder. Konuşma derslerinde düzeye uygun soru ve cevap yoluyla başlanması, kendini ifade etme, nerden geldiğini, nereye gideceğini, nerede bulunduğunu, ne amaçla dil öğrendiğini ifade edebilmeye yönelik basitten karmaşığa doğru bir yol izlenmelidir. Dolayısıyla B1 seviyesindeki bir yabancı dil öğrencisi konuşmada derdini anlatır ve karşısındakiyle iletişim kurarak sorunlarını çözebilir.

Yabancı dil öğrenmede konuşma becerisi kazanmak isteyen kişi, dili kurallarına uygun, doğru bir telaffuzla konuşabiliyorsa dil becerisi bağlamında en önemli kısmı aşmış demektir. Dil öğrenmede temel hedef, konuşmak ve iletişim kurmaktır. Bu bağlamda uygun yöntem ve stratejilerin geliştirilmesi önemlidir. Ülke şartları, öğrenenlerin

ihtiyaçları, ana dil gibi unsurların göz özüünde tutulması gerekir. (Gökü ve Uçak, 2015: 221).

Orta düzey Türkçe olarak adlandırılan B1 seviyesinde dil öğretimi aşamasında günlük hayattan başlayarak bazı tartışma konuları ile konuşma becerisi kazandırma çalışmaları yapılmaktadır. Ancak seçilen her tartışma veya sohbetin konusu öğrencilerin çoğunluğunu veya tamamına yakını ilgilendiren konulardan seçilmektedir. Eğer bu kurallara uyulursa konuşma becerisi kazandırmak daha etkili ve kolay olacaktır.

Kutlu (2014)'ya göre; konuşma çalışmaları ile öğrenciden beklenen hedef davranışlar konusunda çıkardığımız sonuçlar şunlardır:

- Düzeyine uygun kelime dağarcığını yerinde ve doğru kullanma,
- Türkçenin ses yapısını kavramış olarak kelimeleri doğru telaffuz etme,
- Türkçenin cümle yapısını, yeni öğrenilen kelime ve dilbilgisi kurallarının anlam ilişkisini kavramış olarak anlamlı ve düşüncelerini kendi niyeti doğrultusunda ifade edebilme,
- Türkçeyi kullanırken Türkçenin jest ve mimiklerine, beden diline de hâkim olduğunu gösterme,
- Duygu, istek ve dileklerini iletişime girdiği kişilere öğrendiği dilde rahatlıkla ifade edebilme,
- Yüksek ve ileri düzeylerde ise ana dili ile konuşma ilkelerine yakın bir özellikte hitabet, münazara, açık oturum vb. konuşma alanlarında becerisini kullanabilme.

Kutlu (2014)'ya göre konuşma çalışmaları ile öğrenciden beklenenlerin dışında Avrupa Dilleri Öğretiminde Ortak Çerçeve Metni'ne bakıldığında, konuşma becerisinde kazandırılmak istenen hedefler şunlardır:

- Karşıdaki konuşucunun cümlelerini daha yavaşça yinelemeyi veya yeniden oluşturmayı ve söylemeye çalıştığı şeyi düzeltmeyi kabul etmesi koşuluyla basit bir iletişim kurabilir.
- Basit sorular, bildik konular ya da dolaysız bir gereksinim duyduğu şeyler üzerine sorular sorabilir ve bu türden soruları yanıtlayabilir.
- Bildik konu ve etkinliklerde yalın ve dolaysız bilgi alışverişinden başka bir şey gerektirmeyen basit ve alışlagelen, etkinlikler sırasında iletişim kurabilir.

- Genel olarak bir konuşmayı yeterince anlamasa da çok kısa iletişim alışverişinde bulunabilir.
- Konuştuğu yabancı dilin kullanıldığı bölgeye yaptığı bir yolculuk sırasında karşılaşılabilecek durumların birçoğuyla başa çıkabilir.
- Bir hazırlık yapmaksızın, bildik ya da kişisel ilgi alanına giren veya gündelik yaşama ilişkin (örneğin aile, boş zaman etkinlikleri, iş, seyahat ve güncel olaylar) bir konuşmaya katılabilir.
- Oturduğu yeri ve tanıdığı kişileri betimlemek için basit deyimler ve tümceler kullanabilir.

Aileyi ve öteki kişileri, yaşam koşullarını, eğitimini ve güncel ya da yakın mesleki etkinliğini yalın ögelerle betimlemek için bir dizi cümleden ya da anlatımdan yararlanabilir.

- Deneyimlerini ve olaylarını, düşlerini, beklentilerini ya da amaçlarını anlatmak üzere kendini basitçe ifade edebilir.
- Görüşlerine veya projelerine kısa gerekçeler ve açıklamalar getirebilir.
- Bir öyküyü ya da bir kitabın veya bir filmin dolantısını anlatabilir ve tepkilerini dile getirebilir.

Konuşma becerisini kullanabilme yeterliliğinin belirlenmesinde bizzat öğrencilerin görüşlerine başvurulmalıdır. Bu yolla Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin hedef dile olan ilgileri, ilişkileri ve uğraşlarını artıracak ve sonucunda da değerlendirme etkinlikleri üzerinden dili etkili kullanma yeterlikleri de artabilecektir (Kutlu, 2014). Öğrencilerin konuşma becerisini kullanma durumları belirlenirken öğretmenin olumlu değerlendirme anlayışıyla hareket etmesi ve öğrencilerin kendi gelişimlerini değerlendirmelerine fırsat vermesi, onları cesaretlendirmesi gerekir. Bu açıklamalara göre becerilerin kazandırılmasında en büyük rol öğretendir.

2.7. Avrupa Dilleri Öğretiminde Ortak Çerçeve Metni'nde Konuşma Becerisi ve Seviyelendirme

2.7.1. C2

- Hiç zorlanmadan her türlü konuşma ve tartışmaya katılabilir; deyimleri günlük konuşma dilindekiler de dâhil anlayabilirim.

- Akıcı bir şekilde konuşabilir ve ince anlam ayrıntılarını doğru olarak ifade edebilirim.
- Anlatım zorluklarında sorunsuz ve fark edilemeyecek şekilde tekrar ele alır ve yeniden ifade getirebilirim.
- Konuları açık, akıcı ve bir üslûp içinde her duruma uygun anlatabilir ve açıklayabilirim.
- Dinleyenlerin önemli noktaları ayırt etmelerini ve bunları algılamalarını kolaylaştıracak şekilde konuşmamı mantıklı yapılandırabilirim (CEFR, 2009)

2.7.2. C1

- Kullanacağım sözcükleri belirgin bir şekilde çok fazla aramaksızın, kendimi akıcı ve doğal bir biçimde ifade edebilirim.
- Dili, toplumsal ve mesleki yaşamda esnek ve etkin şekilde kullanabilirim.
- Düşünce ve fikirlerimi açık ve tam olarak anlatabilir ve bunları başarılı bir şekilde başkalarının konuşmalarıyla ilişkilendirebilirim.
- Karmaşık durumları, alt konularını birbirleriyle bağlayarak, açık ve ayrıntılı bir biçimde anlatabilir, belirli bakış açılarını özellikle göstererek konuşmamı uygun bir şekilde sonuçlandırabilirim (CEFR, 2009).

2.7.3. B2

- Ana dilde konuşan biriyle konuşurken, anında ve akıcı şekilde kendimi ifade edebilirim.
- Alışık olduğum durumlarda tartışmaya girebilir, görüşlerimi gerekçelendirebilir ve savunabilirim.
- Kendi ilgi alanımdan çoğu konularda açık ve ayrıntılı bir sunuşta bulunabilirim.
- Güncel bir soruyla ilgili bir görüşü açıklayabilir ve değişik olanakların yararlarını ve zararlarını belirtebilirim (CEFR, 2009).

2.7.4. B1

- Özellikle dilin konuşulduğu ülkelere yapılan yolculuklarda karşılaşılan çoğu durumların üstesinden gelebilirim.
- Kendi ilgi alanımda; kişisel ya da günlük yaşamla ilgili alışlagelmiş, aile, hobi, meslek, yolculuk ve güncel olaylar gibi alışık olduğum konularda hazırlıksız konuşmalara katılabilirim.
- Deneyimleri, olayları ya da düşlerimi, umutlarımı, amaçlarımı betimleyebilir, basit, birbiriyle bağlantılı tümcelerle konuşabilirim.
- Düşüncelerimi ve planlarımı kısaca açıklayıp gerekçelendirebilirim.
- Bir öykü anlatabilir ya da bir kitabın veya filmin konusunu (içeriğini) anlatabilir ve kendi tepkilerimi betimleyebilirim (CEFR, 2009).

2.7.5. A2

- Kendimi basit, doğrudan bilgi alışverişini, bildiğim konuları ve etkinlikleri ilgilendiren basit alışlagelmiş durumlarda ifade edebilirim.
- Karşılıklı kısa bir konuşmaya katılabilsem de genelde konuşmayı sürdürebilecek derecede anlayamıyorum.
- Kendimi bir dizi tümceyle ve basit araçlarla; örneğin, ailem, başkaları, evim, eğitim ve meslek hayatımla ilgili konularda ifade edebilirim.

2.7.6. A1

- Konuşma arkadaşım biraz yavaş ve yineleyerek konuşursa veya başka bir deyişle söylerse ve demek istediklerimde bana bu sırada dile getirmem için yardımda bulunursa kendimi basit bir biçimde ifade edebilirim.
- Doğrudan doğruya gerekli şeylerle ve çok iyi bildiğim konularla ilgili konularda basit soruları sorabilir ve soruları yanıtlayabilirim.

- Tanıdığım kişileri ve oturduğum yeri betimlemek için basit ve kalıplaşmış ifadeleri ve tümceleri kullanabilirim.
- Tüm bu kazanımların tek bir metinde bulunduğu Avrupa Dilleri Öğretiminde Ortak Çerçeve Metni'nin incelenmesi gerekmektedir.

2.8.Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Metni

Avrupa Dilleri Öğretiminde Ortak Çerçeve Metni yabancılara Türkçe öğretiminde eşgüdümü ve Türkçe öğretiminin planlı, programlı olmasını sağlar. Ortak bir çerçevenin olması farklılıkları ve düzensizlikleri ortadan kaldırır. Öğreten ve öğrenenlere bir rehberdir, yol göstericidir. Bu sayede herkes aynı anda aynı konuyu işler ve bu sayede eşit eğitim sistemi sağlanmış olur.

Avrupa Dilleri Öğretiminde Ortak Çerçeve Metni; dil öğrenenlerin, bu dili iletişim kurmada kullanabilmek için neleri bilmeleri ve bu dilde etkinlik kazanmak için hangi bilgi ve yeteneklerini geliştirmeleri gerektiğini kapsamlı bir şekilde açıklamaktadır. Bu açıklamalar yabancı dil öğrenenlerin gerçekleştireceği ilerlemenin, öğrenmenin her aşamasında ve yaşam boyu öğrenme temeliyle ölçülebilmesini sağlayan dil yeterlilik düzeylerini kapsamaktadır (Council of Europe, 2001).

Avrupa Dilleri Öğretiminde Ortak Çerçeve Metni eğitim yöneticilerine, ders tasarımcılarına, öğretmenlere, eğitici öğretmenlere, sınav kurullarına vb. birimlere çalışmalarını düzenleyip eşgüdümlü hâle getirerek ve sorumlusu oldukları öğrenenlerin gerçek ihtiyaçlarının karşılanmasını sağlayarak mevcut uygulamalarını yansıtabilecekleri ortak bir zemin sağlamayı hedeflemiştir. Başka bir ifade ile Avrupa Dilleri Öğretiminde Ortak Çerçeve Metni'nin yabancı dil öğretim hedef, içerik ve yöntemlerinin kesin tanımlarına yönelik ortak bir temel ortaya koymayı, dersler, derslerin içeriği ve özelliklerinin şeffaflığını sağlamayı ve bu sayede modern diller alanında uluslararası düzeyde eşgüdümü arttırmayı hedeflediği görülmektedir. Aynı zamanda bireylerin dil yeterlik düzeylerini tanımlamada kullanılacak nesnel ölçütler, farklı öğrenim bağlamlarında kazanılan özelliklerin karşılıklı olarak tanınmasını kolaylaştıracığı ve bu sayede Avrupa'daki hareketliliğe de yardımcı olacağı düşünülmektedir (Council of Europe, 2002).

Avrupa Dilleri Öğretiminde Ortak Çerçeve Metni dil yeterlik düzeylerinin aşamalı yapısı ve insan dilinin karmaşık yapısı ile baş edebilmek için dil yeterliliğinin gerekliliği üzerinde durmaktadır. Avrupa Dilleri Öğretiminde Ortak Çerçeve Metni altında ayrı ayrı sınıflandırılan yetenekler, her bireyin kişilik gelişiminde farklı şekillerde etkileşim göstermektedir. Ama ortak metin bu farklılıkları azaltır. Sosyal yaşamın bir üyesi olan insanın, ortamlarda sürekli ilerleyen ve gelişen ilişkiler kurduğu ifade edilmektedir. Metin incelendiğinde Bakanlar Komitesi tarafından yazılan Tavsiye Kararları ile üye ülkeler arasında daha büyük birlik sağlamak ve bunun için kültürel alanda ortak etkinlikler uygulayarak gerçekleştirebilmeyi amaçlar. Avrupa Konseyi'nin en son ve önemli çalışmalarından birisi olan çerçeve metin Avrupa ülkelerinde yaşayan bireylerin birden fazla yabancı dil öğrenmelerini teşvik etmek ve Avrupa'da çok dilliliğin ve çok kültürlülüğün devamlılığını sağlamak için gereken ihtiyacı karşılayacağı düşünüldükten sonra hazırlanıp hayata geçirilmiştir (Avrupa Dilleri Öğretiminde Ortak Çerçeve Metni, 2013).

Çerçeve metinden alınan yukarıdaki bölüm programın amacını açıkça ortaya koymaktadır. Bunların dışında Avrupa Dilleri Öğretiminde Ortak Çerçeve Metni, Avrupa ülkelerinde hedef dillere yönelik öğretim programlarının, program yönergelerinin, sınav ve ders kitaplarının hazırlanması için kısacası eğitimdeki tüm araçların oluşturulmasına temel oluşturur. Avrupa Dilleri Öğretiminde Ortak Çerçeve Metni aynı zamanda, dil öğrenenin yaşam boyu ve öğrenim sürecinin her basamağında elde ettiği kazanımın ölçülmesi için gerekli yeterlik düzeylerini de tanımlar. Metin farklı eğitim sistemlerinden kaynaklanan ve modern dil eğitimi alanında görevli uzmanların fikirlerini olumsuz etkileyen engellerin kaldırılmasını sağlar. Bu Öneriler Çerçevesi, eğitim yöneticilerine, ders kitabı yazarlarına, öğretmenlere, öğretmen yetiştirenlere, sınav sunucularına kısacası eğitime katılan tüm kişilere malzemeler sunmaktır. Bu malzemelerle, ilgililerin çalışmalarını tekrar gözden geçirip bir sisteme oturtmaları, eşgüdümlü çalışmaları ve öğrenenlerin gerçek ihtiyaçlarını karşılayabilmeleri amaçlanmıştır (Demircan, 2002).

AB ülkelerinde birden çok dil öğrenilmesini sağlayacak uygulamayla, normal pasaportun yanında, kişinin yabancı dil seviyesini gösteren Avrupa Dil Pasaportu tüm Avrupa ülkelerinde kullanılacaktır (Tolga, 2005). Dil pasaportu olan kişi, yaşamını sürdürmek istediği ülkenin dilini biliyorsa o ülkede oturma ve çalışma izni almış olacaktır. Kıbrıs'ta ya da Türkiye'de kalmak isteyen yabancılardan da aynı şekilde dil pasaportu taşımaları ve Türkçe bildiklerini belgelendirmeleri istenecektir (Demir, 2005).

Avrupa Dilleri Öğretiminde Ortak Çerçeve Metnini, dil öğrenim ve öğretiminin daha çok gelişmesi, daha etkili eşgüdümü sağlamak amacıyla geliştirmek ve bunun yanında bilgiye daha kolay ve eşit şekilde erişimi, insanlar arası etkileşimi, daha gelişmiş günlük hayat ilişkilerini ve karşılıklı anlayışı artırmak için metni ciddiye almak gerekmektedir. Yani çerçeve metin Yabancı Dil Olarak Türkçe öğretiminde yol haritasıdır. Bu sayede YDOTÖ dersi daha düzenli bir hâl almaktadır. Bu bilgiler ışığında dil öğreniminin, öğrenenin eğitim hayatına adım atmasından itibaren yani anaokulundan yetişkin eğitime kadar, eğitim sisteminin tüm alanlarında teşvik edilen ve desteklenen yaşam boyu bir görev olması gerekir. Bundan dolayı tüm alanları kapsayan dil öğrenimi için Avrupa Dilleri Öğretiminde Ortak Çerçeve Metni önem arz etmektedir.

Çerçeve programın amaçları şunlardır:

- Farklı ülkelerdeki eğitim kurumları arasında işbirliğini artırmak ve kolaylaştırmak.
- Dilsel niteliklerin karşılıklı tanınması için sağlam bir zemin oluşturmak.
- Dil öğrenenleri, öğretmenleri, ders kitabı yazarlarını, sınav sunucularının ve eğitim yöneticilerinin çalışmalarını bu çerçeve içinde eşgüdümlü olarak sürdürmelerini desteklemek kişisel çok dillilik, çok kültürlülük yönünden önem arz etmektedir (Duru, ve Atalay, 2007).

Dil, sadece kültürün önemli bir parçası olarak değil, kültürel olgu ve ürünlere ulaşmanın da yolu olarak düşünülebilir. Kişinin karşısına çıkan çeşitli kültürler onun kültürel yeterliği çerçevesinde kafasında birleşir. Dil daha zenginleşmiş ve bütünleşmiş çok kültürlü bir yeterlilik oluşturur ve birbirleriyle karşılaştırılır (Göçer, 2013).

Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Metni'nin amaçlarına ulaşması için, yabancılara Türkçe öğretimi kapsamlı, açık, net ve tutarlı olmalıdır. Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Metni'ne dayanarak tüm öğrenen ve öğretenler çalışma hedeflerini tamamlayabilmeyi amaçlamıştır. Çerçeve programa uyan herkesin çalışma hedeflerini tamamlayabileceği görülmektedir. Bu hedefler tamamlanırkenki süreci hızlandırmada yaratıcı drama, yardımcı olmaktadır.

2.9. Yaratıcı Drama

Yaratıcı drama; özel olarak bir materyal, mekân ya da metin gerektirmeden uygulanabilen bir yöntemdir. Hedeflenen kazanıma yönelik olarak lider tarafından tasarlanan plan

dâhilinde bir olay, durum yahut olgunun grup yahut birey tarafından belirli aşamalarla içselleştirilmesini sağlayan yapılabirlik temelli eğitim yöntemi (Uysal, 2014) olarak tanımlanmaktadır.

Yaratıcı drama, İngiltere'de "eğitimde drama", Almanya'da "oyun ve tiyatro eğitimi", Amerika'da da "yaratıcı drama" diye adlandırılan ve Türkiye'de yaratıcı drama ya da eğitimde drama diye anılırken yakın zamanda süreçsel drama da denilmektedir. Yaratıcı drama ya da eğitimde drama alanının günümüzde, özellikle de ülkemizde, çok yaygın kullanım alanı kazandığı görülmektedir (San, 1991). Bu kadar yaygın kullanım alanı kazanmasında, yaratıcı dramanın eğitim öğretime yarar sağlaması etkili olmaktadır.

2.10. Yaratıcı Dramanın Yararları

Yaratıcı drama yönteminde bütün duyu organları etkin bir şekilde kullanıldığı için bireyin dikkat, algılama, dinleme, konuşma, bedenini de kullanarak anlatma ve yorumlama gibi iletişim becerileri gelişir. Böylece birey kendini ve sorunlarını ifade edebilmeyi ve yorumlamayı öğrenir. Yaratıcı drama; bireyin utangaçlık, çekingenlik vb. olumsuz duygulardan arınmasını sağlar. Bunun yanında oyun oynayarak yapıldığından soyut kavramların anlaşılıp somutlaştırılmasına yardımcı olur. Böylece olaylar karmaşık bile olsa birey kolayca anlar ve yorumlar, çatışmalarla olumlu biçimde baş etmesini öğrenir (Arslan ve Gürsoy, 2008).

Yaratıcı dramanın en önemli yararlarından biri de yaratıcı dramanın bireyin düş gücünü geliştirip zenginleştirmesidir. Nasıl ki bilim ve teknolojiye buluşlar, onları bulan kişilerin öncelikle düş güçlerinin bir ürünüyse, yaratıcı drama da bireylerin düş gücünün ürünüdür. Ayrıca yaratıcı drama, bireylerin sanatçı ruh taşıyan bireyler olarak yetişmesinde de önemli rol oynar. Buna bağlı olarak bireyde estetik duygusunun ve bilincinin gelişmesine katkıda bulunur. Böylece birey iyi, güzel, doğru gibi kavramları daha sağlıklı algılar ve yorumlar. Bu yorumlama sonucunda bireyin eleştirel düşünme yeteneğinin gelişmesine katkıda bulunur. Birey, olaylara ve hayata eleştirel bir gözle bakmayı, yorumlamayı öğrenir. Böylece bireyde olay, olgu ve kavramları bir mantık süzgecinden geçirme yeteneği oluşur ve kendisine sunulan her şeyi olduğu gibi kabullenmeden araştırmacı olmaya yönelir (Ömeroğlu, 2002).

Tüm bunların dışında yaratıcı drama çok önemli bir öğrenme yoludur. Yaratıcı drama aracılığıyla birey, olaylar ve durumları, bunların arasındaki bağlantıları kolayca

öğrenebilir. Böylece bireyin problem çözme yeteneği gelişir ve birey, kendi ayakları üzerinde durabilme becerisi kazanır. Yani artık birey tam bir birey olur. Bunun yanında yaratıcı drama grupla yapılan bir etkinlik olduğundan bireyin iş birliği yapma, sosyal ilişkiler, iletişim kurma gibi sosyal yönlerinin gelişmesine katkıda bulunur, bireyin sosyal gelişimini hızlandırır (Arslan ve Gürsoy, 2008)

Yapılan etkinlikler sırasında duygular da yansıtıldığından bireyin duygusal gelişimini olumlu yönde etkiler ve gelişmesine katkıda bulunur. Bireyin günlük sıkıntılardan kurtulup kafasını boşaltmasını sağlar. Birey yaratıcı drama etkinlikleri içinde kendini ve çevresini, çevresindeki insanları daha iyi tanımasını böylece empati kurma becerisinin gelişmesini ve çevresindeki diğer bireyleri ve olayları anlamasının kolaylaşmasını sağlar (Arslan ve Gürsoy, 2008).

Diğer faydalarından biri de; yapılan etkinliklerde ele alınan konuların içeriği bakımından bireyde ahlaki, millî ve manevi değerlerin gelişmesi sağlanabilir. Yani bireye neyi aşlamak istiyorsak onunla ilgili yaratıcı drama etkinliği yaptırarak farkındalık oluşturulabilir. Böylece bireye dayatma olmadan, hatta birey hiçbir şeyin farkında olmadan ona aşılacak istenenler bilinçaltına işlenebilir. Bu bir vatan ve millet sevgisi, hayvan sevgisi, doğa sevgisi, doğruluk, dürüstlük gibi çeşitli ahlaki değerler olabilir.

Aslında yaratıcı dramanın öncelikli amacı bireyleri eğlendirmek olmasa da yaratıcı drama etkinliği sırasında birey eğlenir ve mutlu olur. Yaratıcı drama bireyleri neşelendirir, onlarda umut ve iyimserlik duyguları yaratır.

Yaratıcı drama, bireylerin dünyayı daha iyi tanımaları için etkili bir araçtır. Sosyalleşmeye katkıda bulunur. Bireyin kendini ifade etmesini sağlar. Demokrasi ve eşitlik duygusunu geliştirir. Yaratıcı düşünme ve yaratıcı ifadeyi etkiler. Bireylerin, çatışmalarla olumlu biçimde baş etmesine olanak sağlar. Yaratıcı dramanın bireye en büyük katkısı, tıpkı çocuk oyunlarındaki gibi, kurgu ve gerçeklik arasındaki ilişkili dili kurması ve geliştirmesidir. Yaratıcı dramada birey, oyun oynadığının bilincindedir ve bundan büyük haz duyar. Bu da estetik hazza yakın bir haz duygusudur(Arslan ve Gürsoy, 2008)

Eğitimde yaratıcı dramanın yararlarını şu şekilde özetleyebiliriz:

- Hayal gücünü geliştirir.
- Bağımsız düşünebilmeyi sağlar.
- İş birliği yapabilme özelliğini geliştirir.

- Sosyal ve psikolojik duyarlılık yaratır.
- Dört temel dil becerisini (konuşma, dinleme, okuma, yazma) kazandırır, dilin kullanım alanlarını ve kalitesini zenginleştirir.
- Konuşmada güven oluşturur.
- Konuşma becerisinde gelişme sağlar.
- Sözcük dağarcığında gelişme sağlar.
- Düşüncelerin yazılı ve sözlü anlatımında gelişme oluşturur.
- Farklı sosyal rol ve statülere ilişkin değişik dil biçimlerini kullanabilme yetisi kazandırır.
- Sözel olmayan iletişimin de öğrenilmesini sağlar.
- Yaratıcılık ve estetik gelişimini sağlar.
- Farklı olay ve durumlarla ilgili deneyim kazandırır.
- Kaslarını hareket ettiren yeni yöntemleri bulmayı, denemeyi ve bedenini çok yönlü geliştirmeyi sağlar.
- Çevresindeki canlı ve cansız varlıkları tanıma ve algılamayı öğretir.
- Hata yapma korkusu olmaksızın yeni davranışlar geliştirmeyi sağlar.
- Sanat formlarına duyarlılık göstermeyi sağlar.
- Özellikle doğaçlama çalışmalarında iç tepisi ve dürtülerden yaralanmayı öğretir.
- Duygunun sağlıklı bir şekilde boşalımından yararlanmayı sağlar.
- Öncelikle kendini tanımasını sağlar.
- Kendinde bulunan özelliklerle başkalarını karşılaştırabilmeyi sağlar.
- Başkaları ile benzerliklerini keşfetmesini sağlar.
- Kendinde geliştirmek istediği yanlarıyla ilgilenmesini, kendini eleştirebilmesini sağlar.
- Kendini ifade etmede gerek duyduğu kaynaklara ulaşma gerekliliğini fark ettirir.

- Bilgiye ulaşmaya ve onu kullanmaya istekli duruma gelir.
- Kendini ifade etmede güven kazanır (Gönen, 2009).

Yaratıcı dramayı kullanan öğretmen, drama etiği denilen ve dramayı öğretenlerin uyması gerekli olan kuralları da bilmesi ve uygulaması yararlıdır. Bunlar; öğretmenin öğreneni özgür bırakması, olumlu yönde yönlendirmesi, öğretmenin demokratik bir kişiliğe sahip olması, dramada yaşanan tüm süreçten sorumlu olması, grubu olumlu yönde geliştirmesi, empatik olması, güven duygusunu geliştirmesi, dramanın sınırlarını bilmesi ve bireyde evrensel değer sistemini geliştirmeye çalışması yaratıcı dramayı uygulayacak öğretenden beklenen özelliklerdir (San, 1991).

Yaratıcı drama imgesel düşüncenin eyleme dönüştüğü bir süreçtir. Bu süreçte katılımcı, empati yoluyla kişileştirmeye başvurur. Bu kişileştirme dış dünya ile kurulan karşılıklı ilişki yoluyla anlamı oluşturur. Eğitimde bu dramatik eylem, doğaçlama, rol oynama ve çocuk oyunları olarak yer alır (Ömeroğlu, 2002).

Norman (1981)'a göre ise yaratıcı drama çeşitli düşüncelerden oluşan insan yaşamına ait durumlardan oluşur. Bunlar:

- Yaratıcı dramayı gerçekleştirecek bir grup,
- Bu gruba ve alan sahip olacak bir lider,
- Grubun rahatça kullanacağı bir mekân,
- Son olarak da grubun canlandıracağı dramatik bir fikirdir. (Norman, 1981).

Yaratıcı dramada da direkt etkinliğe geçilmez. Onun da belli aşamaları vardır.

2.11. Yaratıcı Dramanın Aşamaları

Yaratıcı drama alanında süreci tasarlayan, biçimlendiren, yöneten drama lideri öğretmendir. Yaratıcı dramada konu; herhangi bir olay, olgu, soyut ya da somut bir durum, bir gazete haberi, bir karikatür, edebiyatın tüm türleri, herhangi bir edebî metin, anı, fotoğraf olabilir. Grup, yaratıcı drama sürecinin bir başka ögesidir. Grup gönüllü olabileceği gibi dersi zorunlu olarak alan bir sınıf da olabilir (Ömeroğlu, 2002).

Yaratıcı dramanın başlangıç noktası grubu oluşturan üyelerin, katılımcıların ya da öğrencilerin tüm tecrübeleri ve birikimleridir. Yaratıcı drama tiyatrunun tekniklerinden

yararlanır. Bu tekniklerden en önemlileri doğaçlama ve rol oynama teknikleridir. Yaratıcı drama derslerine diğer tekniklerin aksine bu iki tekniğin kullanılması zorunluluğu bulunmaktadır. Yaratıcı dramada doğaçlama ve rol oynama yanında; geriye dönüş, rol içinde yazma, öğretmenin role girmesi, donuk imgeler, görüşmeler, öğretici oyunlar vb. farklı teknikler de kullanılabilir (Arslan ve Gürsoy, 2008).

Gıyasettin Aytaç'a göre yaratıcı dramada 4 aşamadan söz edilmektedir:

- 1- Isınma Çalışmaları: Bu aşamada 5 duyunun kullanımından yararlanılır. Katılımcıların gözlem yeteneğinden yararlanılarak, grup içerisinde uyum sağlanmasına dikkat edilir. Daha çok grup üyelerinin birbiriyle tanışması, etkileşim kurması gerçekleştirilir. Grup lideri etkindir ve oyunun kuralları kesindir.
- 2- Oynama (Rol Becerisi): Birinci aşamada gruba ısınan üyeler, belirlenmiş kurallar çerçevesinde çeşitli oyunlar oynarlar. Bu oyunlar sırasında her birey kendi yaratıcılığını ortaya koyarak, oyunun zenginleşmesine ve gelişimine katkı sağlar.
- 3- Doğaçlama Çalışmaları: Bu aşamada kurallar daha serbest, grup üyesi daha özgürdür. Belli bir konu ve tema etrafında bireysel yetenekleri ortaya konur. Her birayın ortaya koyduğu çalışma ait olduğu gruba mülk edilerek diğer üyelerinde bundan pay almaları sağlanır.
- 4- Oluşumlar: Önceden planlanmış etkinliklerin genel adıdır. Bu aşamada ortaya atılan bir konudan hareket edilir ve gelişmeye kesinlikle müdahale edilmez. Dikkat edilmesi gereken en önemli husus, grup liderinin gelişmelerin çok aşırı uçlara kaymasını önleyici müdahaleleri dolaylı bir biçimde yapmasıdır.

Gerçekleştirilen her aşamadan sonra tartışma açılması, grup üyelerinin görüşlerinin alınması önemlidir. Yani her grup üyesinin önce kendini, daha sonra da grubunu öz eleştiriye tabi tutması sağlanmalıdır.

Yaratıcı drama; diğer sanat dallarında olduğu gibi bireyi aktif kılan bir faaliyettir. Yaratıcı drama insanı her yönden geliştirir. Eğitim ve öğretimin her aşamasında yaratıcı dramadan yararlanılır. Yaratıcı drama, bireyi olması gerektiği şekle getirmektedir. Yani bireyi yaratıcı bir kişilik kazanmaya yöneltir. Ayrıca, yaratıcı drama, eğitim hayatının her aşamasında işlenen derslerin bir çoğunda bir yöntem olarak uygulanabilir. Yaratıcı drama yoluyla öğrenme çabuklaştırılır, etkinleştirilir. Bu bilgiler ışığında yaratıcı drama; bireyin yaşamını anlamlandırmasını sağlar.

2.12. Yaratıcı Dramanın İçeriği

Yaşam içindeki her Şey yaratıcı dramanın içeriği olmaktadır. Bu yüzden yaratıcı dramada materyal eksikliği ya da herhangi bir eksiklikten dolayı yaratıcı dramayı uygulayamama söz konusu olamaz. Atık bir kâğıtla bile bir yaratıcı drama etkinliği başlatılabilir. İşte bu yüzden yaratıcı drama, öğretmenin becerisine bağlı olmaktadır.

Yaratıcı dramada, sanat eğitimi alanı başta olmak üzere eğitim bilimlerinin tüm anabilim dallarından yararlanır. Fotoğraftan müziğe, heykelden şiire, öyküye, kitle iletişim araçlarının eğitim açısından etkilerinden resme, eğitimin psikolojik temellerinden sosyolojiye olduğu gibi pek çok alandan kendine içerik oluşturabilir (stndağ, 1998).

Yaratıcı drama hayatın ta kendisidir. Bu yüzden yaratıcı dramayı sadece eğitim hayatında düşünmemek gerekir. Tüm hayatta bireyi yönlendirebilecek ve bize faydalı olabilecek bir etkinlik olmaktadır. Sonuç olarak diyebiliriz ki yaratıcı dramanın içeriği tüm hayattır.

BÖLÜM 3

YÖNTEM

Bir araştırmanın karma yöntem araştırması olarak desenlenmesinde en belirleyici unsurların başında araştırma soruları gelmektedir. Genel olarak tek başına nitel veya nicel araştırma yöntemlerinin cevaplayamadığı araştırma sorularına cevap aranırken karma yöntemden yararlanılır.

Karma yöntem araştırmalarıyla ilgili çeşitli tanımlar yapılsa da uzmanlar tarafından ele alınan ortak görüş karma yöntemde nitel ve nicel araştırma tekniklerinin, yöntemlerinin, yaklaşımlarının veya kavramlarının harmanlanarak veya birleştirilerek tek bir çalışmada kullanılması yönündedir (Johnson ve Onwuegbuzie, 2004). Bu ortak görüşten de anlaşıldığı gibi karma yöntemde nitel ve nicel veriler harmanlanarak veya birleştirilerek verilebilir.

Karma yöntem araştırmaları diğer alanlarda olduğu gibi sosyal bilimlerde özellikle de eğitim bilimlerinde disiplinler arası araştırmaların gerçekleştirilebilmesi için gerekli metodolojik zemini hazırlamıştır. Karma yöntem araştırmalarının çok yönlü, derinlemesine analiz gerektiren disiplinlerarası araştırmaların önünü açtığını söylemek mümkündür (Creswell ve Garrett, 2008).

Karma yöntem araştırmalarının başarıya ulaşmasını sağlayan en önemli etmenlerin başında araştırmacı gelmektedir. Tashakkori ve Creswell (2008)'e göre karma yöntem araştırmalarının en temel üstünlüğü olan esneklik araştırmacının hem nitel hem de nicel yaklaşımlardan ihtiyacına uygun olarak yeterli düzeyde yararlanabilmesine bağlıdır. Bu da araştırmacının karma yöntem araştırmalarına ilişkin bilgisinin bu yöntemin

kullanılmasında kritik öneme sahip olduğunu göstermektedir. Karma yöntem araştırmalarında araştırma problemlerinin daha iyi anlaşılması için hem nitel hem de nicel verilerin toplanması, bu verilerin analiz edilmesi ve değerlendirilmesi gerekir. Bu noktada yine en önemli görev araştırmacıya düşmektedir. Araştırmacı eşzamanlı olarak topladığı verileri karma yöntem araştırma yaklaşımına uygun olarak işleyebilmelidir. Zaten karma yöntem, araştırmacının araştırma verilerini derinlemesine analiz etmesine olanak sağlar (Johnson ve Onwuegbuzie, 2004).

Bununla birlikte karma yöntem, araştırmada ulaşılan sonuçların geçerliliği ve doğruluğunu artırır. Karma yöntem araştırmaları basit bir nitel ve nicel birleşimi değil nitel ve nicel boyutların kapsamlı bir uyumunu ve bütünleşmesini gerektirmektedir. Bu yöndeki yanılgılar araştırmacıları yanlış yönlendirebilmektedir. Diğer bir ifadeyle ankete açık uçlu soru eklendiğinde, anket veya ölçek uygulamasının yanına bir de görüşme eklendiğinde gerçekleştirilen çalışma karma yöntem araştırması olarak nitelendirilmektedir. Ancak karma yöntem araştırmalarının sunduğu olanaklardan yeterli düzeyde yararlanmak için nitel ve nicel yaklaşımların bir bütünlük içerisinde yürütülmesi gerekmektedir. Eğitim teknolojileri araştırmalarında; sıklıkla başvurulmuş uygulama geliştirme ve bu uygulamaların etkililiğini test etme amacındaki çalışmalarda karma yöntemden etkili bir biçimde yararlanılabilir (Baki, 2012).

Eğitim ve sosyal araştırmalarda karma yöntem yaklaşımının önemli bir dönüm noktası olduğu savunulmaktadır. Özellikle 1990'ların başından itibaren karma yöntem araştırması sosyal bilimlerde farklı ve ayrı bir alan olarak görülmeye başlamıştır. Birden fazla veri toplama yöntemleri ve analiz şekillerinin araştırmalara girmesiyle, bu tarz araştırmaların karmaşıklığını ortadan kaldırmak için daha açık yöntemlere gerek duyulmuştur. Bu yöntemler, aynı zamanda araştırmacının daha anlaşılır bir tasarım yapabilmesine olan gereksinimi de karşılamak için geliştirilmiştir (Greene, 2005).

Karma yöntemleri kullanan araştırmacıların, belirledikleri araştırma sorularıyla ilişkili olan yöntem ve yaklaşımları seçme şansları daha fazladır. Karma yöntem araştırmaları, araştırmacının seçeneklerini kısıtlamaktan çok, araştırma sorularına cevap ararken çoklu yaklaşımları kullanmaya çalışır. Karma yöntemin amacı pek çok durumda bir fikri doğrulamak ya da desteklemek değil, kişinin olayla ilgili anlayışını genişletmektir (Onwuegbuzie ve Leech, 2004).

Karma yöntem; kapsamlı, çoğulcu, tamamlayıcı ve araştırmacıya yöntem seçimi ve araştırma hakkında tasarlama yapması için seçmeci bir yaklaşım önerir. Pek çok araştırma sorusu veya soruları karma yöntemin sunduğu çözüm yolları ile tamamen cevaplandırılabilir (Johnson ve Onwuegbuzie, 2004). Bu konuda Davies (2000) tek bir çalışma içerisinde nitel ve nicel yöntemleri birleştirmenin daha bütüncül bir anlayış sağlayarak, daha iyi bilgilendirilmiş eğitim politikaları oluşturarak, araştırılan olayın çeşitli yönlerini açıklamaya yardımcı olduğunu söylemektedir (Baki,2012).

Karma yöntemin güçlü ve zayıf yönleri şunlardır:

- Araştırmacı aynı çalışma içerisinde bir yöntemin zayıf yönlerini kapatmak için başka bir yöntemin güçlü taraflarını kullanabilir.
- Tek bir araştırmacı için nicel ve nitel çalışmayı birlikte kullanmak, özellikle her iki yöntem aynı anda kullanılacaksa zor olabilir ve takım çalışması gerektirir.
- Araştırmacı tek bir yöntemle sınırlanmadığı için daha geniş ve eksiksiz bir biçimde araştırma sorularını cevaplayabilir
- Araştırmacı, birden fazla yöntem ve yaklaşım hakkında bilgi edinmek ve bunları nasıl uygun biçimde karıştıracağını bilmelidir.
- Kelime, resim ve olaylar sayısal verilere anlam katmak için kullanılabilir.
- Çok pahalıdır ve hem yazılı, hem de sayısal verileri analiz etmek fazla zaman alır.
- Sayısal veriler kelime, resim veya olaylara açıklık getirmek için kullanılabilir.
- Yöntembilimciler bir kişinin yalnızca nicel veya nitel araştırma paradigması ile çalışması gerektiğini ileri sürmektedir.
- Sonuçların genellenebilirliğini artırmak için kullanılabilir.
- Yalnız tek yöntemin kullanıldığı bir çalışmada gözden kaçabilecek farklı görüş ve anlayışları açığa çıkarır. Karma araştırmalar hakkındaki bazı detaylar tamamen yöntembilimciler tarafından çalışılmak üzere bırakılmıştır. (Bunlar, karma paradigmanın sorunları, nitel verinin nicel olarak nasıl analiz edileceği ve çelişen sonuçların nasıl yorumlanacağıdır.)
- Geniş çaplı ve karmaşık araştırma sorularına cevap aramak için uygundur.

- Bulguların yakınlığına ve doğruluğuna bakarak, sonuçlar için güçlü deliller sunabilir.
- Nitel ve nicel araştırmaların birlikte kullanımı, teori ve uygulamaya ilişkin daha kesin ve tam bilgiler üretir (Johnson ve Onwuegbuzie, 2004).

3.1. Araştırmanın Modeli

Araştırmada elde edilen verilerin toplanması, analizi ve yorumlanmasında “karma yöntem” kullanılmıştır. Araştırmada ön test-son test kullanılmıştır. Çalışma, gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların sınıf ortamında gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği bir çalışmadır. Nitel araştırmacı, bizzat alanda zaman harcayan, araştırma kapsamındaki kişilerle doğrudan görüşen ve gerektiğinde bu kişilerin deneyimlerini yaşayan, alanda kazandığı bakış açısını ve deneyimleri, toplanan verilerin analizinde kullanan kişidir (Yıldırım ve Şimşek, 2008: 43).

Araştırmanın nitel boyutunda doküman ve ses kaydı analizi kullanılmıştır. Nitel araştırma, genellenebilir sonuçlar üretme çabası içinde değildir ve özellikle sayısal genelleme nitel araştırmanın önemini ve geçerliğini saptamada önemli bir ölçüt değildir (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Dolayısıyla nitel araştırmada örneklemin geniş olması, çoğu zaman mümkün değildir. Gerek araştırma kaynaklarının sınırlılığı gerekse kullanılan bilgi toplama ve analiz yöntemlerinin özelliği nedeniyle çok sayıda bireyi araştırma örneklemine dâhil etmek gerçekçi olmaz (Yıldırım ve Şimşek, 2008). İşte bu yüzden bu çalışmada sınıf mevcudu 7 olan bir grup seçilmiştir.

Çalışmada homojen örneklem grubu belirlenmiştir. Amaç, küçük ve homojen bir örneklem oluşturma yoluyla belirgin bir alt grubu tanımlamaktır. Bu amaçla, yabancı dil olarak Türkçe öğrenen, B1 seviyesinde, hazırlıksız konuşma becerisi kazanmış orta bir grup hedeflenmiştir.

Belirtilen sebeplerle araştırmada amaçlı örnekleme yoluyla çalışma grubu belirlenmiştir. Öne sürülen modelin genel geçerliliğini tespit etmek amacıyla Ankara Üniversitesi TÖMER B1 seviye grubu öğrencileri çalışma grubunu oluşturmaktadır.

Atölye çalışmasının kapsam ve süresi göz önüne alınarak çalışma grubu/örneklem 7 katılımcıyla sınırlandırılmıştır.

3.2. Verilerin Toplanması

Çalışmada etkinlik çeşitlemesi yoluyla geçerlilik ve güvenirlik artırmak amaçlanmıştır. Nitel araştırmada en önemli amaçlardan biri araştırmaya dâhil edilen bireylerin algılarının ve deneyimlerinin ortaya konmasıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2008: 45). Nitel veri toplamaya yönelik kaynak ise ses kaydıdır. Ön test, atölye süreçleri ve son test, ses kaydı altına alınarak kör noktaların engellenmesi amaçlanmıştır. Bu çalışmanın nicel verileri “Konuşma Becerisi Değerlendirme Gözlem Formu” ile değerlendirilmiştir. Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Metni’nde yer alan konuşma kazanımlarından hareketle, araştırmacı tarafından konuşma becerisine yönelik gözlem formu oluşturulmuştur. Araştırmacı tarafından oluşturulan taslak form; konuşma eğitimi, ölçme/değerlendirme ve yaratıcı drama alanlarında çalışan 4 ayrı uzmana yönlendirilmiştir (bk. Tablo 4).

Tablo 4

Konuşma Becerisi Gözlem Formu’na Yönelik Uzman Görüşleri

Alan Uzmanı	Çalışma Alanı	Görüş
1. Uzman (Danışman)	Yaratıcı Drama	Uygun
2. Uzman	Ölçme Değerlendirme	Geliştirilmeli
3. Uzman	Türkçe Eğitimi	Uygun
4. Uzman	Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimi	Uygun

Gözlem formlarında yer alacak kazanımların belirlenmesinden sonra konuşma becerilerini ölçmeye yönelik ön test hazırlama süreci gerçekleştirilmiştir. Konuşma becerisini değerlendirme amacıyla belirlenen kazanımlardan hareketle serbest konuşma konuları belirlenmiş ve karşılıklı konuşma performansını ölçme amacıyla rol kartları hazırlanmış, bu materyaller; danışman, alan uzmanları ve araştırmacı tarafından değerlendirilerek son hâli verilmiştir.

Nitel araştırma deseni, esnek bir yaklaşımı gerektirir ve başta ortaya çıkan desen, araştırma süreci içinde karşılaşılan yeni durumlara ve bulgulara göre yeniden biçimlendirilebilir (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Model önerisinde yer alacak kazanımların ve ölçme aracının belirlenmesinden sonra atölye sürecinin hazırlık aşaması gerçekleşmiştir. Modelin oluşturulmasında gelişme aşamasında yer alan bölüme yönelik atölye, araştırmacı

tarafından konuşma becerileri temel alınarak oluşturulmuştur. Bu atölyeler ses kaydına alınarak 4 uzman tarafından değerlendirilip veriler toplanmıştır.

3.3. Verilerin Analizi

Ön test ve son test uygulaması sonucunda elde edilen veriler SPSS bilgisayar paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Yapılan çalışmalar birbirinden bağımsız üç ayrı uzman tarafından puanlanmıştır. Grubun ön test ve son test karşılaştırmalarının yapılması için birbirinden bağımsız üç ayrı uzmanın verdiği puanlar toplanmış ve bu puanların ortalaması alınarak tek bir puan elde edilmiştir.

Nitel verilerin analizinde danışman ve araştırmacı birlikte değerlendirme yapmıştır. Nitel veri analizi sonuçları nicelleştirilerek rakam ve anahtar kelimelerin birbirlerini temsil etmeleri sağlanmıştır. Araştırmacılar, öncelikle birbirlerinden bağımsız olarak anahtar kelimeleri kodlamış, daha sonra verileri birleştirerek kategorileri ve şablonu oluşturmuşlardır. Kodlayıcıların iç güvenilirliğini sağlamak amacıyla şablon çalışması 1 ay arayla tekrar gerçekleştirilmiştir. Kodlayıcılar arası güvenirlik, Miles ve Huberman (1994: 64) formülüne göre %90 olarak bulunmuştur. Tam görüş birliğinin sağlanamadığı durum ve kavramlar son toplantıda ele alınmış ve alan uzmanı olan üçüncü bir kodlayıcının da katılımıyla anahtar kelimeler üzerinde tam görüş birliği sağlanmıştır.

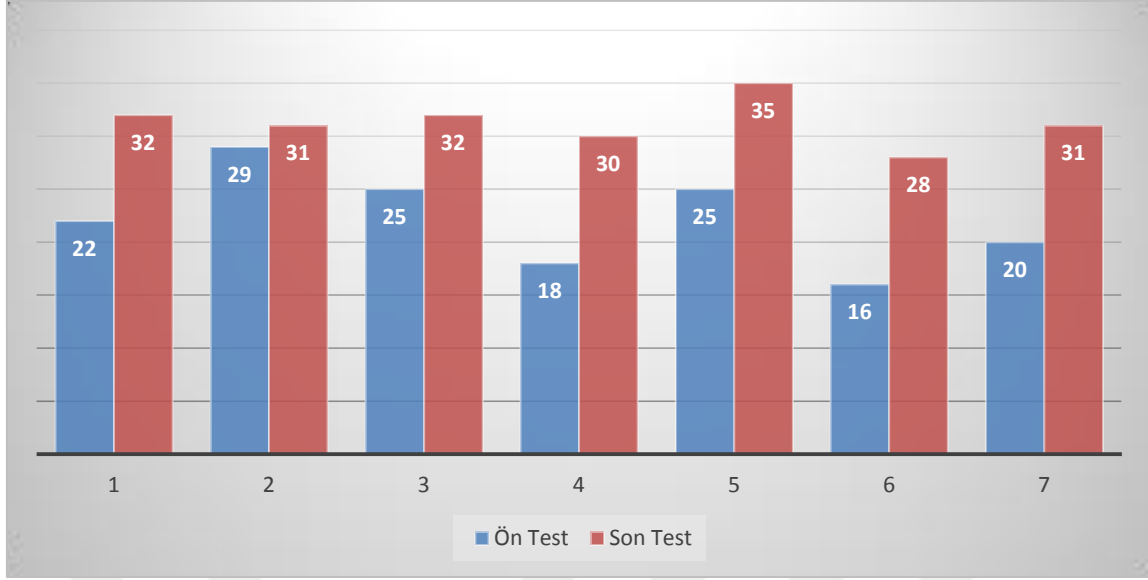
BÖLÜM 4

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde, verilerin analiz edilmesi ile elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Problemlerin çözümüne geçilmeden önce elde edilen verilerin gruplara göre normal dağılım gösterip göstermediği kontrol edilmiştir. Yapılan SPSS sonuçlarına göre verilerin gruplara göre normal dağılım gösterdiği ve dağılımın homojen olduğu anlaşılmıştır. Bu tespitten sonra, grupların ön test-son test puan ortalamalarının karşılaştırılıp kullanılmasına karar verilmiştir (Büyüköztürk, vd., 2012).

4.1. Katılımcıların Konuşma Becerisi Ön Test ve Son Test Puan Ortalamalarına Yönelik Bulgu ve Yorumlar

Konuşma becerisi ön test ve son test sonuçlarının değerlendirilmesi, yaratıcı drama atölye etkinliklerinin faydalı olup olmadığını gösterecektir. Verilerden elde edilen sonuçlara göre öneriler daha sonra gruplar hâlinde ifade edilmektedir.

Şekil 1: Ön test ve son test sonuçlarının dağılımı

Yukarıdaki tablo değerlendirilecek olursa; çalışmada yaratıcı drama etkinliklerinin uygulandığı ve fayda sağladığı görülmektedir. Grubun yaratıcı drama etkinliklerinin, hazırlıksız konuşma becerisine etkisine bakılıp, ön test-son test sonuçları karşılaştırılmıştır. Bunun sonucunda ön test ortalaması ile son test ortalamasında fark olduğu görülmüştür.

Bu farkın en çok olduğu öğrenci sıralaması şu şekildedir:

- 4 numaralı öğrenci ↑
- 6 numaralı öğrenci ↑
- 7 numaralı öğrenci ↑
- 5 ve 1 numaralı öğrenciler ↑
- 3 numaralı öğrenci ↑
- 2 numaralı öğrenci ↑

Bu farklılığa sebep olabilecek nitel veriler arasında, bireylerin ön test ile son test arasındaki atölye uygulamalarına devamlılık göstermesinin, derslerine istekli katılım gösteren bireylerin ön test ve son test puanlarına yansıdığı saptanmıştır.

Genel olarak tabloya bakıldığında yaratıcı dramının, yabancı dil öğrenen B1 seviyesindeki bireylerin konuşma becerisine faydalı olduğu ortaya çıkmaktadır. Buna göre yabancılara

Türkçe öğretimi alanıyla ilgilenen bireylerin yaratıcı dramadan faydalanmalarının gerektiği, öğrenen grubun konuşma becerisinin gelişmesine fayda sağladığı görülmüştür.

Tablo 2:

Öğrencilerin Son Testte Ön Teste Göre Her Bir Kazanımda Artırdığı Puan Durumu

	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6
A1	1	2	0	2	0	1
A2	1	1	0	1	0	2
A3	3	2	2	2	0	2
A4	1	0	1	2	2	1
A5	1	0	2	2	1	2
A6	1	0	1	3	2	2
A7	2	0	2	0	1	2

(Her bir puan, çalışmaya katılan bireylerin son test ile ön test arasındaki puan farkını gösterir.)

Yukarıdaki tablo incelenecek olursa:

A1: En çok gelişme gösterilen kazanımlar: 1.2, 1.4, 1.7

A1:Hiç gelişim gösterilmeyen kazanımlar: 1.3 ve 1.5

A2: En çok gelişme gösterilen kazanımlar: 1.6

A2:Hiç gelişim gösterilmeyen kazanımlar: 1.3 ve 1.5

A3: En çok gelişme gösterilen kazanımlar: 1.1

A3:Hiç gelişim gösterilmeyen kazanımlar: 1.5

A4: En çok gelişme gösterilen kazanımlar: 1.4 ve 1.5

A4:Hiç gelişim gösterilen kazanımlar: 1.2

A5: En çok gelişme gösterilen kazanımlar: 1.3, 1.4, 1.6, 1.7

A5:Hiç gelişim gösterilmeyen kazanımlar: 1.2

A6: En çok gelişme gösterilen kazanımlar: 1.4

A6:Hiç gelişim gösterilmeyen kazanımlar: 1.2

A7: En çok gelişme gösterilen kazanımlar: 1.1, 1.3, 1.6

A7:Hiç gelişim gösterilmeyen kazanımlar: 1.2, 1.4

4.2. Konuşma Becerisinin Geliştirilmesinde Yaratıcı Drama Yönteminin Kullanımına Yönelik Bulgu ve Yorumlar

Tablo 3:

Yaratıcı Drama Etkinliklerinin Kazanımları Kazandırmadaki Başarı Durumu

	1.Kazanımdan Alınan Toplam Puan	2. Kazanımdan Alınan Toplam Puan	Toplamda Alınan Puan
İsim Hikâyesi	3	10	13
Konuşma Testi Rol Kartları	11	12	23
Hadi Hayal Et	8	12	20
Anlat Bize	12	6	18

Yukarıdaki tablo incelenecek olursa:

Ön test ve son testte 4 yaratıcı drama etkinliği olduğunu ve bu yaratıcı drama etkinliklerinin sahip oldukları kazanımların kazanılmasındaki başarısını göstermektedir. Bu verilere göre en fazla başarı sağlayan yaratıcı drama etkinliği ‘Konuşma Testi Rol Kartları’ etkinliğidir. Etkinliklerin başarı sırası şu şekilde çıkmaktadır:

- Konuşma Testi Rol Kartları
- Hadi Hayal Et
- Anlat Bize
- İsim Hikâyesi

4.3. Yaratıcı Drama Algısı ve Akademik Başarı Arasındaki İlişkiye Yönelik Bulgu ve Yorumlar

Şekil 2: Konuşma becerisi değerlendirme formundaki 1,1 numaralı kazanıma yönelik, ön test ve son test sonuçları

Yukarıdaki tablo incelenecek olursa:

“İsim Hikâyesi” adlı yaratıcı drama etkinliğinin 1,1. Numaralı “Temel bileşenlere sahip, basit bir öykü oluşturur” kazanımına etkisi, ön test ve son test istatistiğinde ortaya çıkmaktadır. Yukarıda verilen istatistiğe göre “İsim Hikâyesi” etkinliği sayesinde temel bileşenlere sahip basit bir öykü oluşturma kazanımını en çok geliştiren bireyin 3 numaralı birey olduğunu görülmektedir

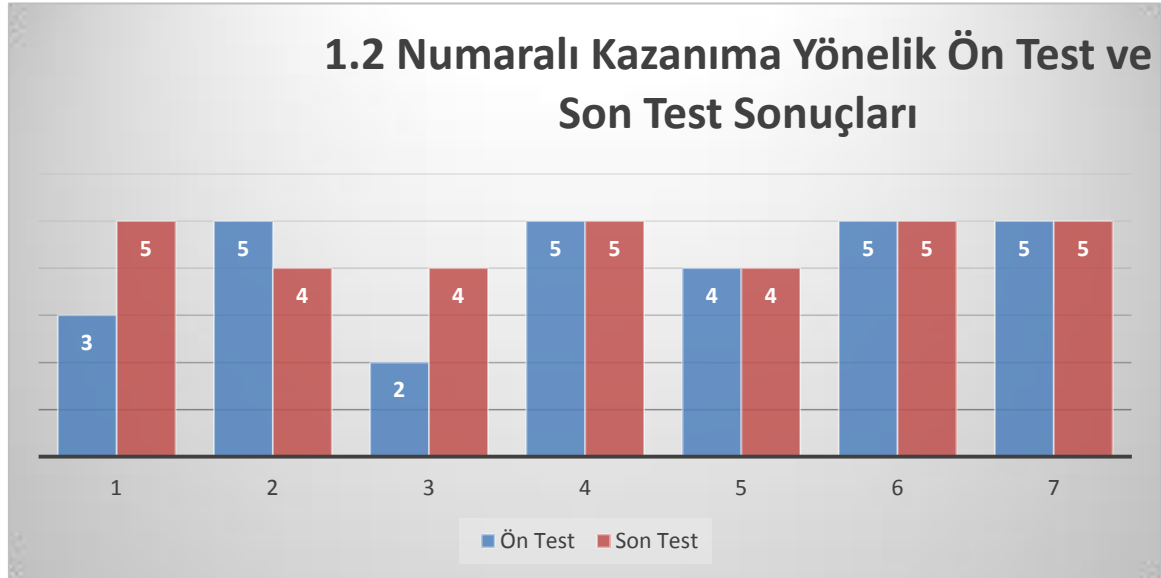
“İsim Hikâyesi” adlı yaratıcı drama etkinliğinin “Temel bileşenlere sahip, basit bir öykü oluşturur” kazanımına etkisi en fazladan en aza doğru olan bireylerin sıralaması şu şekildedir:

- 3 numaralı öğrenci ↑
- 7 numaralı öğrenci ↑
- 1, 2, 4, 5, 6 numaralı öğrenciler ↑

Genel gelişim istatistikleri incelenecek olursa:

“İsim Hikâyesi” adlı yaratıcı drama etkinliğinin “Temel bileşenlere sahip, basit bir öykü oluşturur” kazanımına toplamda 10 puan gelişim sağladığını görülmektedir. Tüm diğer

etkinliklerin istatistik sonuçları verildiğinde, hangi yaratıcı drama etkinliğinin hazırlıksız konuşma becerisini geliştirmede etkisinin daha fazla olduğu ortaya çıkacaktır.

Şekil 3: Konuşma becerisi değerlendirme formundaki 1,2 numaralı kazanıma yönelik, ön test ve son test sonuçları

Yukarıdaki tablo incelenecek olursa:

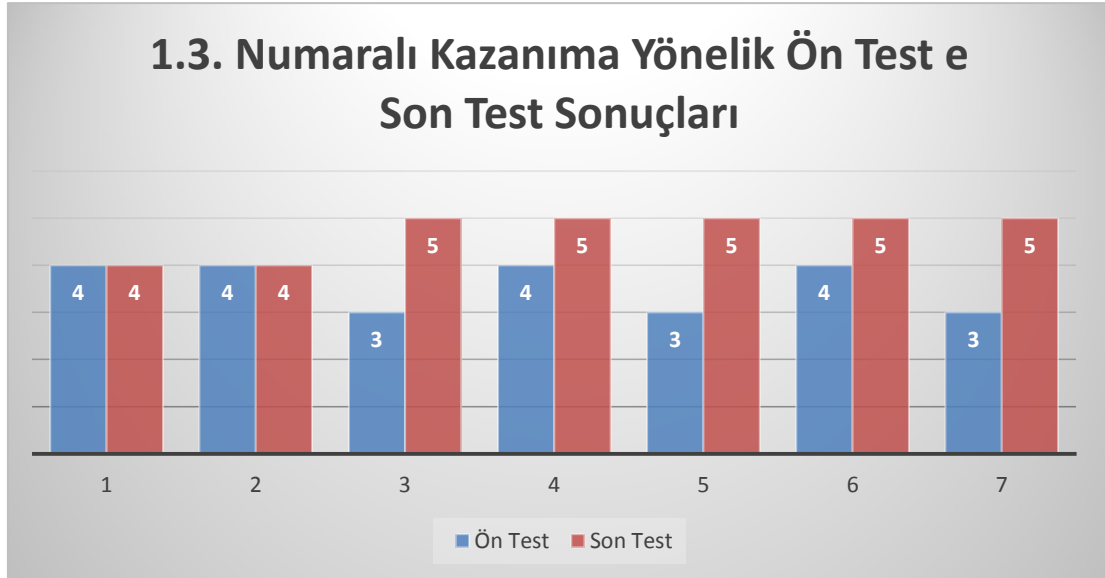
“İsim Hikâyesi” adlı yaratıcı drama etkinliğinin 1,2. numaralı “Konuşurken beden dilini kullanır.” kazanımına etkisi, ön test ve son test istatistiğinde ortaya çıkmaktadır. Yukarıda verilen istatistiğe göre “İsim Hikâyesi” etkinliği sayesinde konuşurken beden dilini kullanma kazanımını en çok geliştiren bireyin 1 ve 3 numaralı birey olduğunu görülmektedir.

“İsim Hikâyesi” adlı yaratıcı drama etkinliğinin “Konuşurken beden dilini kullanır.” kazanımına etkisi en fazladan en aza doğru olan bireylerin sıralaması şu şekildedir:

- 1 ve 3 numaralı öğrenci ↑
- 4, 5, 6, 7 numaralı öğrenciler ↔
- 2 numaralı öğrenci ↓

Genel gelişim istatistikleri incelenecek olursa:

“İsim Hikâyesi” adlı yaratıcı drama etkinliğinin “Konuşurken beden dilini kullanır.” kazanımına toplamda 3 puan gelişim sağladığını görülmektedir. Tüm diğer etkinliklerin istatistik sonuçları verildiğinde, hangi yaratıcı drama etkinliğinin hazırlıksız konuşma becerisini geliştirmede etkisinin daha fazla olduğu ortaya çıkacaktır.

Şekil 4: Konuşma becerisi değerlendirme formundaki 1,3 numaralı kazanıma yönelik, ön test ve son test sonuçları

Yukarıdaki tablo yorumlanacak olursa:

“Hadi Hayal Et” adlı yaratıcı drama etkinliğinin 1,3. numaralı “Hayal, beklenti, amaç veya hedeflerini anlatır.” kazanımına etkisi, ön test ve son test istatistiğinde ortaya çıkmaktadır. Yukarıda verilen istatistiğe göre “Hadi Hayal Et” etkinliği sayesinde hayal, beklenti, amaç veya hedeflerini anlatabilme becerisini en çok geliştiren bireylerin 3, 5 ve 7 numaralı bireyler olduğu görülmektedir.

“Hadi Hayal Et” adlı yaratıcı drama etkinliğinin “Hayal, beklenti, amaç veya hedeflerini anlatır.” kazanımına etkisi en fazladan en aza doğru olan bireylerin sıralaması şu şekildedir:

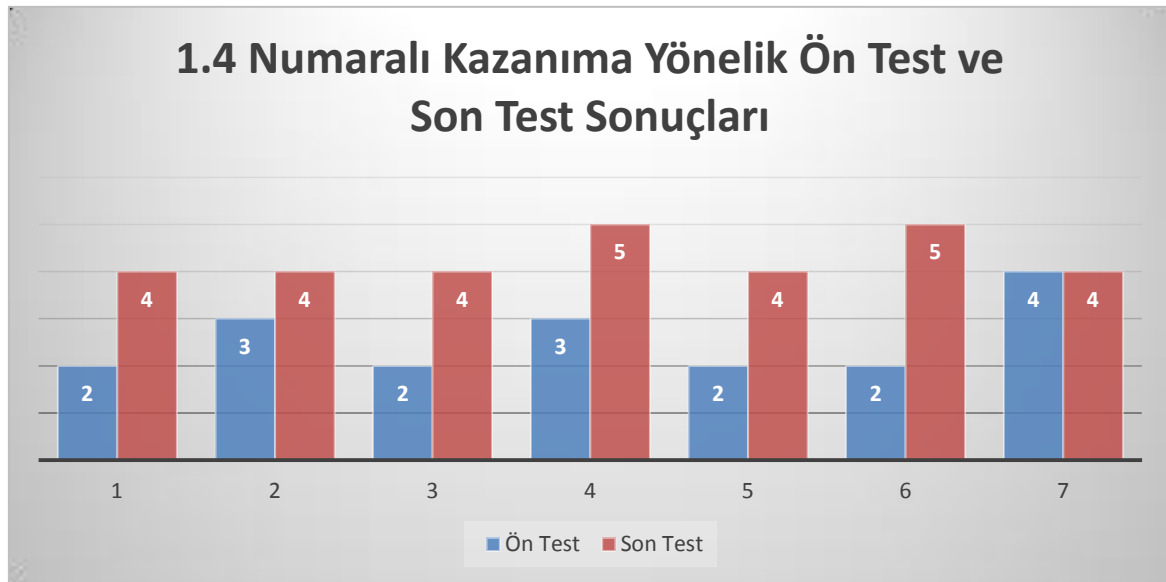
- 3, 5 ve 7 numaralı öğrenci ↑
- 4 ve 6 numaralı öğrenciler ↑

- 1 ve 2 numaralı öğrenci

Genel gelişim istatistiklerine bakılacak olursa:

“Hadi Hayal Et” adlı yaratıcı drama etkinliğinin “Hayal, beklenti, amaç veya hedeflerini anlatır.” kazanımına toplamda 8 puan gelişim sağladığını görülmektedir. Tüm diğer etkinliklerin istatistik sonuçları verildiğinde, hangi yaratıcı drama etkinliğinin hazırlıksız konuşma becerisini geliştirmede etkisinin daha fazla olduğu ortaya çıkacaktır.

Şekil 5: Konuşma becerisi değerlendirme formundaki 1. 4 numaralı kazanıma yönelik, ön test ve son test sonuçları

Yukarıdaki tablo yorumlanacak olursa:

“Konuşma Testi Rol Kartları” ve “Hadi Hayal Et” adlı yaratıcı drama etkinliğinin 1.4. numaralı “Konuşmasında tekrardan kaçınır.” kazanımına etkisi, ön test ve son test istatistiğinde ortaya çıkmaktadır. Yukarıda verilen istatistiğe göre “Konuşma Testi Rol Kartları” ve “Hadi Hayal Et” etkinliği sayesinde konuşmasında tekrarlara yer vermeme becerisini en çok geliştiren bireyin 2 numaralı birey olduğu görülmektedir.

“Konuşma Testi Rol Kartları” ve “Hadi Hayal Et” adlı yaratıcı drama etkinliğinin “Konuşmasında tekrardan kaçınır.” kazanımına etkisi en fazladan en aza doğru olan bireylerin sıralaması şu şekildedir:

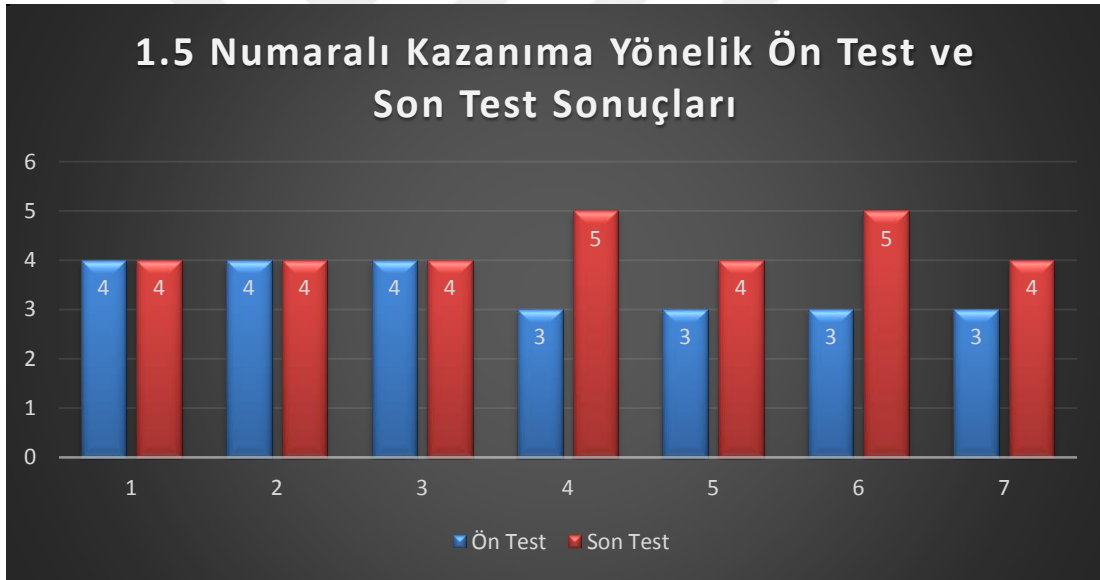
- 2 numaralı öğrenci

- 1, 3, 4 ve 5 numaralı öğrenciler ↑
- 2 numaralı öğrenci ↑
- 4 numaralı öğrenci ↔

Genel gelişim istatistiklerine incelenecek olursa:

“Konuşma Testi Rol Kartları” ve “Hadi Hayal Et” adlı yaratıcı drama etkinliğinin “Konuşmasında tekrardan kaçınır.” kazanımına toplamda 12 puan gelişim sağladığı görülmektedir. Tüm diğer etkinliklerin istatistik sonuçları verildiğinde, hangi yaratıcı drama etkinliğinin hazırlıksız konuşma becerisini geliştirmede etkisinin daha fazla olduğu ortaya çıkacaktır.

Şekil 6: Konuşma becerisi değerlendirme formundaki 1. 5 numaralı kazanıma yönelik, ön test ve son test sonuçları

Yukarıdaki tablo yorumlanacak olursa:

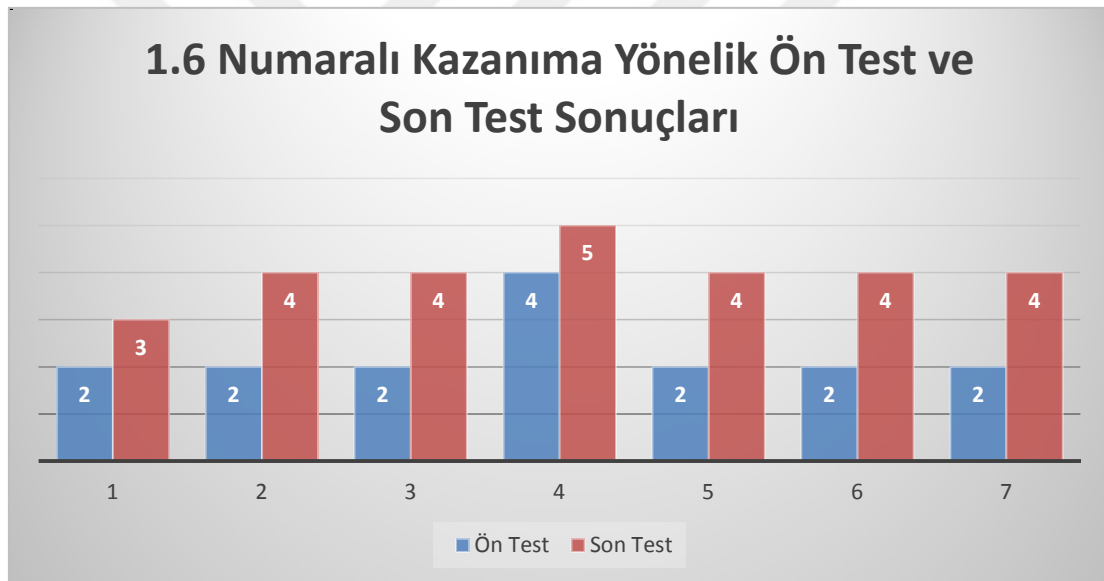
“Anlat Bize” adlı yaratıcı drama etkinliğinin 1. 5. numaralı “Deneyim veya anılarını anlatır.” kazanımına etkisi, ön test ve son test istatistiğinde ortaya çıkmaktadır. Yukarıda verilen istatistiğe göre “Anlat Bize” etkinliği sayesinde deneyimlerini ve anılarını anlatma becerisini en çok geliştiren bireylerin 4 ve 6 numaralı bireyler olduğu görülmektedir.

“Anlat Bize” adlı yaratıcı drama etkinliğinin “Deneyim veya anılarını anlatır.” kazanımına etkisi en fazladan en aza doğru olan bireylerin sıralaması şu şekildedir:

- 4 ve 6 numaralı öğrenciler ↑
- 5 ve 7 numaralı öğrenciler ↑
- 1, 2, 3 numaralı öğrenciler ↔

Genel gelişim istatistikleri incelenecek olursa:

“Anlat Bize” adlı yaratıcı drama etkinliğinin “Deneyim veya anılarını anlatır.” kazanımına toplamda 6 puan gelişim sağladığını görülmektedir. Tüm diğer etkinliklerin istatistik sonuçları verildiğinde, hangi yaratıcı drama etkinliğinin hazırlıksız konuşma becerisini geliştirmede etkisinin daha fazla olduğu ortaya çıkacaktır.

Şekil 7: Konuşma becerisi değerlendirme formundaki 1. 6 numaralı kazanıma yönelik, ön test ve son test sonuçları

Yukarıdaki tablo yorumlanacak olursa:

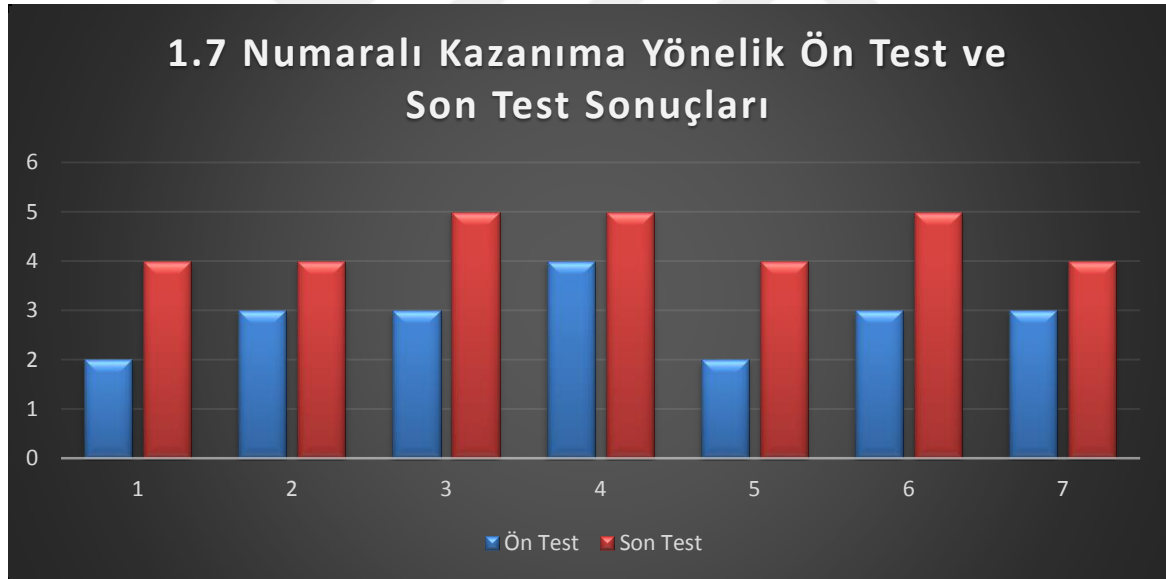
“Anlat Bize” adlı yaratıcı drama etkinliğinin 1. 6. Numaralı “Düşüncelerini kanıtlamak için gerekçeler gösterir.” kazanımına etkisi, ön test ve son test istatistiğinde ortaya çıkmaktadır. Yukarıda verilen istatistiğe göre “Anlat Bize” etkinliği sayesinde düşüncelerini kanıtlamak için gerekçe gösterebilme becerisini en çok geliştiren bireylerin 2, 3, 5, 6 ve 7 numaralı bireyler olduğu görülmektedir.

“Anlat Bize” adlı yaratıcı drama etkinliğinin “Düşüncelerini kanıtlamak için gerekçeler gösterir.” kazanımına etkisi en fazladan en aza doğru olan bireylerin sıralaması şu şekildedir:

- 2, 3, 5, 6 ve 7 numaralı öğrenciler ↑
- 1 ve 4 numaralı öğrenciler ↑

Genel gelişim istatistikleri incelenecek olursa:

“Anlat Bize” adlı yaratıcı drama etkinliğinin “Düşüncelerini kanıtlamak için gerekçeler gösterir.” kazanımına toplamda 12 puan gelişim sağladığı görülmektedir. Tüm diğer etkinliklerin istatistik sonuçları verildiğinde, hangi yaratıcı drama etkinliğinin hazırlıksız konuşma becerisini geliştirmede etkisinin daha fazla olduğu ortaya çıkacaktır.

Şekil 8: Konuşma becerisi değerlendirme formundaki 1. 7 numaralı kazanıma yönelik, ön test ve son test sonuçları

Yukarıdaki tablo yorumlanacak olursa:

“Konuşma Testi Rol Kartları” adlı yaratıcı drama etkinliğinin 1.7. numaralı “Düşüncelerini bir plan dâhilinde açıklar.” kazanımına etkisi, ön test ve son test istatistiğinde ortaya çıkmaktadır. Yukarıda verilen istatistiğe göre “Konuşma Testi Rol Kartları” etkinliği sayesinde düşüncelerini bir plan dâhilinde anlatma becerisini en çok geliştiren bireylerin 4 ve 6 numaralı bireyler olduğu görülmektedir.

“Konusma Testi Rol Kartları” adlı yaratıcı drama etkinliğinin “Düşüncelerini bir plan dâhilinde açıklar.” kazanımına etkisi en fazladan en aza doğru olan bireylerin sıralaması şu şekildedir:

- 1, 3, 5 ve 6 numaralı öğrenciler ↑
- 2, 4 ve 7 numaralı öğrenciler ↑

Genel gelişim istatistikleri incelenecek olursa:

“Konusma Testi Rol Kartları” adlı yaratıcı drama etkinliğinin “Düşüncelerini bir plan dâhilinde açıklar.” kazanımına toplamda 11 puan gelişim sağladığı görölmektedir. Bütün etkinliklerin istatistik sonuçları verildiğinde, hangi yaratıcı drama etkinliğinin hazırlıksız konuşma becerisini geliştirmede etkisinin daha fazla olduğu ortaya çıkacaktır.

Çalışma grubunda ön teste oranla konuşma becerilerinin son testinde artış olduğu görölmektedir. Gruplardaki bu artış karşılaştırıldığında ön test ve son test puanlarının arasında yaratıcı drama atölyesi uygulanmasından kaynaklı, son testin daha yüksek olduğu görölmektedir. Bu bulguya göre, çalışma grubunda yaratıcı drama yöntemi kullanılarak gerçekleştirilen etkinlikler, öğrencilerin hazırlıksız konuşma becerilerinin artırılmasında etkili olmuştur.

Elde edilen bu bulgulara göre, çalışma grubunda yaratıcı drama ile hazırlıksız konuşma becerisi öğretiminde artış ortaya çıkmıştır. Öğrenciler bu yöntemin kendilerini açısından verimli olduğunu ve çalışma boyunca hem eğlendiklerini hem de öğrendiklerini dile getirmişlerdir.

BÖLÜM 5

SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Sonuçlar

Yabancı dil öğretiminde amaç, öğrencilere kültürler arası iletişimde her iki kültür özelliklerine uygun davranış becerilerini kazandırmaktır. Dil öğretiminde kültürün aktarılabilmesi ancak öğrencinin o kültürle iletişime geçmesine bağlıdır. Öğrenciyi yeni öğrendiği kültürle iletişime geçirecek her türlü etkinlik onun hedef dili daha iyi kavramasını sağlayacaktır. Hedef dilin kültürüyle iletişimi sağlayacak en etkili yöntemlerden biri de yaratıcı dramadır (Gündoğdu, 2007).

Yaratıcı drama, dilin eğlenceli ve anlamlı bir biçimde öğretilmesi için iyi bir yol olarak görülmektedir. Yaratıcı dramanın en önemli faydaları arasında problem çözme ve iletişim kurma yeteneğini geliştirmesi vardır. Tekniğin uygulanmasında genel olarak kişi sayısı, zaman ve mekân sınırlandırılmakta ve oluşturulmak istenen gerçek durumun önemli yönleri belirtilmektedir. Bu önemli yönler bazen cümle içerisinde anahtar kelime öğretimleri ile olabilir, bazen de sözel olmayan iletişim becerileri, bazen de fiillerin nerede ve nasıl kullanılması gerektiği ile ilgili olabilir. Bu, etkinliği hazırlayan öğretene göre farklılık gösterebilir. Öğreten yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde öğrencileri aktif hâle getirir, hedef kültürle iletişimini sağlar ve de aynı zamanda öğrencilerin birbiriyle kaynaşmasına imkân vererek öğrenmeyi rahat bir ortamda sunar (Öztürk, 2001).

Yaratıcı drama, yabancı dil öğretiminde iletişim ve konuşma becerisini geliştirmede malzeme gerekmeden her konuyla ilgili uygulanabilecek öğretici bir etkinliktir. Öğrencinin kendi duygu ve düşüncelerini, büründüğü başka bir kişi üzerinden ifade etmesi öğrenciye rahat bir ortam sunar ve bireyin kendini daha iyi ifade etmesini sağlar. Yaratıcı drama uygulanmadan önce o drama ile öğretilmesi amaçlanan beceri çok iyi planlanmalıdır. Bu

yüzden yaratıcı drama, özellikle konuşma becerisini geliştirmek amacıyla sınıf içinde etkili bir şekilde kullanılmalıdır.

Ortam oluşturularak doğal olma yolu kullanılmalı ve grup motive edilmelidir. Öğrenciler rollerini oynarken diğer öğrenciler de iyi bir seyirci ve dinleyici olmalıdır. Öğretmen, yapılan yanlışlar üzerinde durmalı ve düzeltmeler yapmalı ama bu hatalar oyun oynanırken düzeltilmemeli, bittikten sonra yapılmalıdır. Yaratıcı drama etkinlikleri yabancılara Türkçe öğreten ana ders kitaplarındaki diyalog ve metinlerden faydalanılarak geliştirilebilir. Yaratıcı drama ciddi ve planlı olarak yetişkin öğrencilere uygulanabilen bir aktivitedir (Arslan, 2008).

Sınıf içi aktivitelerde kullanılan yaratıcı drama örnekleri yeniden düzenlenerek YDOTÖ' de kullanılabilir. Drama metni canlandırıldıktan sonra olayın nasıl gelişeceği hakkında öğrencilerin tahmin yürütmeleri sağlanmalıdır. Böylelikle dil becerileri drama yoluyla geliştirilmektedir.

Yaratıcı drama öğrencilerin kendilerini iyi ifade etme ve konuşma yeteneklerini geliştirir. Öğretmen pasif olarak katılır ve yönetici rolündedir. Özgüvenleri olmayan öğrenciler bu etkinliklerle motive olurlar. Özgüven kazandırmak bir öğrenci yani bir insana kazandırılacak en önemli özelliklerden birisidir. Bu sayede yaratıcı drama bireyin hayatını kolaylaştıracaktır. Çünkü özgüveni olan bir birey duygu ve düşüncelerini doğru ve gerektiği yerde ifade edebilir.

Sonuç olarak Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen bireylere hazırlıksız konuşma becerisi kazandırmak için yaratıcı dramayla uygun öğrenme ortamlarının yaratılabildiği, konuşma becerisinin yaratıcı drama sayesinde daha verimli öğretilbildiği sonucuna varılmıştır.

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlere hazırlıksız konuşma becerisini kazandırmak için Türkçe derslerinin yaratıcı drama ile zenginleştirildiğinde öğrencilerin dersi kavrama sürelerinin azaldığı sonucuna varılmıştır. Bu nedenle Türkçe dersinin yaratıcı drama etkinlikleriyle zenginleştirilmesi emek ve zamandan kazanç sağlar.

5.2. Öneriler

Öneriler bölümünde; yapılan bu çalışmaların sonucuna göre ortaya çıkan öneriler 4 alt başlık altında incelenecektir.

5.2.1. Araştırmacılara Yönelik Öneriler

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen bireylerde, drama eğitimi ile hazırlıksız konuşma becerisinin geliştirilmesinin amaçlarından biri, kişinin duygu ve düşüncelerini rahatlıkla ifade edebilmesini sağlamaktır. Bu yüzden konuşma ile sosyalleşme arasındaki doğrudan ilişkiye dikkat edilmelidir.

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin konuşma becerisini geliştirmek için hazırlanan yaratıcı drama etkinlikleri önce pilot sınıflarda denenmeli, ortaya çıkan eksiklikler ve hatalar giderildikten sonra diğer sınıflarda uygulanmalıdır.

Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde hazırlıksız konuşma becerisini geliştirmede yaratıcı dramanın etkisine yönelik hazırlanacak çalışmalarda, bu araştırmanın sonuçlarının ve önerilerinin de göz önünde bulundurulması gerekmektedir.

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin hazırlıksız konuşma becerisini geliştirmek için hazırlanacak yaratıcı drama etkinliklerinin öğretim ilke ve yöntemlerinin ilkelerine uygun olması gerekmektedir.

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin hazırlıksız konuşma becerisini geliştirmek için hazırlanan yaratıcı drama etkinliklerinin incelenirken hangi seviyedeki grup için hazırlandığı ya da grubun özelliklerinin neler olduğu göz ardı edilmemeli ve değerlendirme buna göre yapılmalıdır.

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen bireylerin konuşma becerisi sınavlarının sonuçlarının değerlendirilmesi esnasında öğrencilere sorulan sorular konusundaki tutarsızlık göz önünde bulundurulmalıdır.

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen bireylere yaratıcı drama ile hazırlıksız konuşma becerisini kazandırmak için yapılan çalışmaların etkililiğine değerlendirme formu kullanılarak bakılmıştır. Benzer araştırmalarda, anket ve görüşme formlarından da yararlanılarak ayrıntılı ve derinlemesine bilgiler elde edilebilir.

Çalışma tek bir kurumda uygulanmıştır. Yabancı dil olarak Türkçe öğreten başka üniversitelerde uygulanmakta olan yaratıcı dramanın hazırlıksız konuşma becerisine etkilerinin değerlendirilmesi ve bu programların karşılaştırılması yaratıcı dramanın hazırlıksız konuşma becerisine etkisi çalışmalarına katkıda bulunabilir.

Çalışma, kur olarak eğitim veren bir devlet kurumunda yapılmıştır. Farklı öğretim programlarına sahip devlet üniversitelerinde, özel üniversitelerde ve daha uzun süre

hazırlık eğitimi veren üniversitelerde de benzer araştırmalar yapılarak sonuçlar karşılaştırılabilir.

İçerisinde birden fazla dikkat edilmesi gereken etkenin bulunduğu (yabancı dil olarak Türkçe öğretimi, yaratıcı drama, hazırlıksız konuşma becerisi) bu tür çalışmaların, daha kolay yürütülmesi ve sürecin daha dikkatli bir şekilde incelenmesi için birden fazla araştırmacıyla yürütülmesi faydalı olabilir.

5.2.2. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğreten Eğitimcilere Yönelik Öneriler

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen bireyin, yaratıcı dramayla diğer becerileri gibi hazırlıksız konuşma becerisi de geliştirilebilir. Konuşma eğitimi, yaratıcı drama sayesinde, yerine ve zamanına göre oyun, uygulama ve eğitim şeklinde verilmelidir.

Yaratıcı drama ile yabancı dil olarak Türkçe öğrenen bireyin hayatında karşısına çıkacak, onun hayatını kolaylaştıracak bütün hazırlıksız konuşma tür ve şekilleri bireye kazandırılmalıdır.

Yaratıcı dramayla bireye yabancı dil olarak Türkçe eğitiminde aldığı hazırlıksız konuşma eğitimi sonunda karşılaştığı çeşitli durumlar karşısında nasıl konuşacağı, neler söyleyebileceği hakkında bilgilendirilmelidir.

Yaratıcı drama ile yabancı dil olarak Türkçe öğrenen bireyin hazırlıksız konuşma becerisini geliştirmek isterken ilgi çekici olmayan şeyleri anlatılmamalıdır.

Yaratıcı drama sayesinde, yabancı dil olarak Türkçe öğrenen bireylere hazırlıksız konuşma eğitimi verilirken konuşmaya iyi hazırlanmanın önemi öğretilmelidir.

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen bireylere hazırlıksız konuşma becerisi kazandırmada yaratıcı hedeflerinin yazılı bir şekilde öğretmenin gözü önünde olması, tüm süreci kontrol edebilmesi açısından faydalı olacaktır.

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen bireylere hazırlıksız konuşma becerisini kazandırmak için bu bireyler ders işlenişi sırasında ya da ders dışında da Türkçe konuşmaya yönlendirilmelidir.

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen bireylere dersin konusuyla ilgili yaratıcı drama rolleri verilerek öğrencilerin dersten zevk almaları ve aktif olmaları sağlanabilir.

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen bireylere yaratıcı drama sayesinde hazırlıksız konuşma becerisini kazandırmak için bireye sık sık pekiştirici verilmeli, ödüllendirilmeli ve cesaretlendirilmelidir.

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen bireylere yaratıcı drama ile hazırlıksız konuşma becerisini kazandırmak için sınıf içinde örnek olaylara da yer verilerek dersler işlenebilir.

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen bireylerin hazırlıksız konuşma becerisini ölçmek için hazırlanan sorular kolay ve anlaşılır hâle getirilmelidir. Bu sayede öğrenenin derse karşı motivasyonu sağlanmış olur.

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin yaratıcı drama derslerinde öğrencilerin günlük hayatta faydasını göreceği hazırlıksız konuşma etkinliklerine yer verilebilir.

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen bireylere kendi öğrenme hızlarında çalışma olanağı sağlanmalıdır.

Yabancılar Türkçe öğretimi dersinde konuşma becerisini yaratıcı drama ile öğretebilmek için derste kullanılacak yaratıcı drama etkinliklerinin iyi seçilmiş olması gereklidir.

5.2.3. Ders Materyali Hazırlayıcılarına Yönelik Öneriler

Hazırlıksız konuşma eğitimi her zaman her durumda aynı değildir. Yaratıcı dramayla hazırlıksız konuşma becerisi geliştirilecek olan, yabancı dil olarak Türkçe öğrenen bireyin özelliklerine göre değişir. İşte bu farklı özelliklere dikkat edilmeden verilecek genel bir eğitim yabancı dil olarak Türkçe öğrenen bireylerin normal konuşma alışkanlığı kazanmalarını sağlamanın dışında başka bir şey kazandırmayacaktır.

Yaratıcı drama ile yabancı dil olarak Türkçe öğrenen bireylerin hazırlıksız konuşma becerilerini geliştirmek için hazırlanan materyallerin ilgi çekici olmayan ve klasik sayılabilecek etkinlikler ders kitaplarına konulmamalıdır.

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen bireylere yaratıcı drama ile hazırlıksız konuşma becerisi eğitimi verileceğinde, kullanılacak materyaller hazırlanırken materyali kullanacak grubun seviyesi dikkate alınmalıdır.

Yaratıcı drama sayesinde yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin hazırlık sınıflarında, hazırlıksız konuşma becerisini geliştirmeye yönelik hazırlanan öğretim programları ilgili araştırmaların sonuçları dikkate alınarak hazırlanmalıdır.

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin konuşma becerisini geliştirmeye yönelik hazırlanacak program tasarılarının hedeflerinin, içeriğinin, işlenişinin ve ölçme durumlarının ilgili araştırmaların sonuçlarına ve program geliştirme sürecinin ilkelerine göre düzenlenmesi gerekmektedir.

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin hazırlıksız konuşma becerisini geliştirmek için hazırlanan yaratıcı drama etkinliklerinin içeriğinin gerçek yaşamla tutarlı olup olmadığı konusunda öğrencilerin de görüşleri alınıp, onların da ilgilerini çekecek şekilde etkinlikler ve uygulamalar ders materyalinin içine konulabilir.

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin hazırlıksız konuşma becerisini geliştirmek için hazırlanan yaratıcı drama içeriğiyle ilgili olarak, konular basitten karmaşığa, bilinenden bilinmeyene, yakından uzağa gibi ilkelere uygun olarak hazırlanmalıdır.

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen bireylerin hazırlıksız konuşma becerisini geliştirmek için hazırlanacak yaratıcı drama materyalin güncel, işe yarar, ilgi çekici, sağlam, gerçek yaşamla ilgili olmasına dikkat edilmelidir.

5.2.4. Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretiminde Eğitim Kurumu Yöneticisi Olanlara Yönelik Öneriler

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen bireyin Türkçeden zevk alarak hazırlıksız konuşma alışkanlığının kazandırılmasında, bireysel özelliklerinin ve bireyin sahip olduğu kültürel yapının göz önünde bulundurulmasının büyük önemi vardır. Bu yüzden yaratıcı drama eğitimi verecek bireyler, bu konuya dikkat edecek kişiler arasından seçilmelidir.

Yabancı dil olarak Türkçe öğreten kişiye hazırlıksız konuşma eğitiminde kırııcı değil yapıcı olunması gerektiği söylenmelidir.

Yabancı dil olarak Türkçe öğreten kurum yöneticileri, her bir kurun sonunda o kuru bitiren öğretmen ve öğrencilerle görüşüp, kullanılan materyallerdeki ve kitaplardaki eksiklik ve yanlışları tespit edip ilgili yerlere bu eksiklikleri bildirmelidir.

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin konuşma becerisini geliştirmeye yönelik hazırlanacak ölçme durumlarının ilgili araştırmaların sonuçlarına ve program geliştirme sürecinin ilkelerine göre düzenlenmesi gerektiğini öğreticiye bildirmeli ve bunun takibini yapmalıdır.

Yabancı dil olarak Türkçe öğreten kurumda bir kurul oluşturularak hazırlıksız konuşma becerisi kazandırmada yaratıcı dramanın sürekli hâle getirilmesi gerekmektedir.

Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde hazırlıksız konuşma becerisini geliştirmede yaratıcı dramanın etkisine yönelik hazırlanacak öğretim programlarında, bu araştırmanın sonuçlarının göz önünde bulundurulması gerekmektedir.

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen bireylere hazırlıksız konuşma becerisi kazandırmada yaratıcı dramanın hedefleriyle ilgili daha fazla çalışma yapılmalıdır. Ayrıca bu hedeflerin yazılı hâle getirilip, eğitim öğretim yılının başında öğretmenlere ve öğrencilere bildirilmesinin hem hedeflerin göz önünde olması hem de öğrencilerin seviyelerinin daha net olarak görülebilmesi açısından faydalı olacaktır.

Ayrıca, süre ile ilgili olarak; öğrencilerden istenen konuşma süresi öğrencilerin özellikleri dikkate alınarak gözden geçirilebilir.

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen bireylere yaratıcı drama ile hazırlıksız konuşma becerisini kazandırmak için hazırlanan alıştırmaların nasıl işleneceğine ve nelerden yararlanılabileceğine dair ipuçları verilerek öğretmenlere yeni ufuklar açılabilir.

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen bireylerin kurum içinde yardımcı kaynaklara ulaşması daha kolay hâle getirilebilir.

Yabancı dil olarak Türkçe öğreten bireylerin öğrencileriyle iletişimlerini artırmak adına yaklaşımlarının öğrencileri olumlu yönde etkileyeceği ve öğrencilerin motivasyon düzeylerini de yükselteceğiyle ilgili öğretmenlere seminerler verilmelidir.

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen bireylere yaratıcı drama ile hazırlıksız konuşma becerisini ölçmek için sınavlarda öğretim elemanlarının soruları arasındaki zorluk farkını engellemek için sınavlar tek bir merkezden ve aynı anda yapılabilir.

Yaratıcı dramayla konuşma becerisi kazanan Türkçe öğrenen bireye hangi soruların soru sorulup sorulmayacağı, hangi öğretim elemanının dersine gireceği ve hangi soruları sorması gerektiği ya da öğrencinin dersine girmeyen öğretim elemanlarına da soru sormalarının önemli olup olmadığı konusunda öğretmenlerle toplantı yapılmalıdır.

Yabancı dil olarak Türkçe öğretilen kurumdaki yöneticiler dersin önemi ve gerekliliği konusunda radyo televizyon ve basılı yayınlar sayesinde bilgiler verilebilir.

KAYNAKLAR

- Adıgüzel, Ö. (2006). *Yaratıcı drama*. Ankara: Naturel.
- Adıgüzel, Ö. (2010). *Türk eğitim sisteminde yaratıcı drama öğretmeni yetiştirme sorunsalı*. Ankara: Naturel.
- Adıgüzel, Ö. (2006). Yaratıcı drama kavramı bileşenleri ve aşamaları. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 1(1), 93-98.
- Ağaldağ, S. (1998). *Genel Türk tarihi (Orta Asya –Doğu Avrupa)*. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Akalın, Ş. H. (2004). Balkan Türkoloji araştırmaları merkezi (BALTAM) ve etkinlikler. *Baltam Türklük Bilgisi Dergisi*, 1(1), 192.
- Akoğuz, A., & Akoğuz, M. (2011). *Yaratıcı drama etkinlikleri*. İstanbul: Final Kültür Sanat.
- Akoğuz, M. (2002). *İletişim becerilerinin geliştirilmesinde yaratıcı dramanın etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Aksan, D. (1975). Ana dili. *Türk Dili Dergisi*, 31(285), 423-434.
- Aksan, D. (1977). *Her yönüyle dil. Ana çizgileriyle dilbilimi I*. Ankara: Türk Dil Kurumu.
- Açıkgöz, M. (2005). *Etkili iletişim*. Ankara: Elis.
- Aktaş, T. (2004). Yabancı dil öğretiminde iletişimsel yeti. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12(1), 21-33.
- Akyüz, Y. (2005). *Türk tarihi ve kültürü*. Ankara: Pegem.
- Aldağ, Elif (2010). *Yaratıcı dramanın dil öğreniminde motivasyonu arttırma üzerindeki etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Altınay, D. (2009). *Psikodrama*. İstanbul: Sistem.
- Altıparmak, M. Ç. (2016). *İngiltere eğitim sisteminde dramanın bir eğitim yöntemi olarak kullanımı ve örnek olarak yabancı dil eğitiminde drama*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.

- And, M. (2007). *Oyun ve bugün: Türk kültüründe oyun kavramı*. İstanbul: Yapı Kredi.
- Aral, N., Baran, G., Pedük, Ş., & Erdoğan, S. (2003). *Eğitimde Drama*. İstanbul: Ya-Pa.
- Arıkan, Y. (2011). *Açıklamalı tiyatro sözlüğü ve kılavuzu*. İstanbul: Pozitif.
- Arslan, M. (2012). Tarihi süreçte Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi-öğrenimi çalışmaları. *KSÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(2), 98-109.
- Arslan, M., & Gürsoy, A. (2008). Rol yapma ve drama etkinlikleriyle yabancılara Türkçe öğretiminde motivasyonun sağlanması. *Ege Eğitim Dergisi*, 2(9), 109-124.
- Artuç, S. (2012). *Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde şiir metinlerinden yararlanma*. Ankara:Nobel.
- Aslan, N. (2001). *Drama sözcüğü üzerine etimolojik bir inceleme, dramaya çok yönlü bakış*. Ankara: Oluşum Tiyatrosu ve Drama Atölyesi.
- Atalay Filiz haberi (2016). 01.08.2016 tarihinde <http://www.aksam.com.tr/yasam/seri-katil-atalay-filiz-son-dakika-haberleri-atalay-filizyakalandi-mi/haber-522180> sitesinden erişilmiştir.
- Ataman, M. (2009). *Türkçe dersinde kullanılabilecek yaratıcı etkinlikler ve yaratıcı yazma örnekleri*. Ankara: Kök.
- Ay, S.(1997). *Yabancı dil öğretiminde dramanın kullanımı*.Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Aydın, G. (2009). *Zihin haritalama tekniğinin dinleneni anlamaya etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- Aytaş.G. (2008). *Türkçe Öğretiminde Tematik Yaratıcı Drama Etkinlik ve Uygulamaları*. Ankara: Akçağ.
- Baki, A., & Gökçek, T. (2012). Karma yöntem araştırmalarına genel bir bakış. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(42), 1-21.
- Balcı, A. (2007). *Sosyal bilimlerde araştırma*. Ankara: Pegem.
- Barın, E.(2004). Yabancılar Türkçe öğretiminde ilkeler. *Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 1(1). 19-30.
- Başkan, Ö.(2006).*Yabancı dil öğretimi ilkeler ve çözümler*. İstanbul: Multilingual.
- Bölükbaş, F. & Keskin, F. (2010). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimde metinlerin kültür aktarımındaki işlevi. *Turkish Studies*, 5(4), 221-235.
- Büyüköztürk Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem.
- Büyüköztürk, Ş. (2010). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Ankara: Pegem.

- Coşkun, E. (2007). *Yazma becerisi, İlköğretimde Türkçe öğretimi*. Ankara: Pegem.
- Creswell, J. W., & Garrett, A. L. (2008). The "movement" of mixed methods research and the role of educators. *South African Journal of Education*, 28(3), 321–333.
- Creswell, J.W., & Tashakkori, A. (2007). Differing perspectives on mixed methods research. *Journal of Mixed Methods Research*, 1(4), 303-308.
- Çebi, A. (1996). *Öğretim amaçlı yaratıcı drama yoluyla imgesel dil becerisinin geliştirilmesi*. Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Çelik, Zakine.(1999). *Hazırlıksız konuşma*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
- Çellek, T. (2002). Yaratıcılık ve eğitim sistemimizdeki boyutu. *Bilim, Eğitim ve Düşünce Dergisi*, 1(1), 1-17.
- Çevik, H. (2006). *Çocuklara yabancı dil öğretiminde drama tekniğinin kullanımı*. Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Çoruh, S. (1943). *Okullarda dramatizasyon*. Bursa: Anka.
- Davies, P. (2000). Contributions from Qualitative Research. In H. T. Davies, M. N. Sandra, & P. Smith (Eds). *What works? Evidence-based Policy and Practice in Public Services* (s. 291- 316), Bristol, UK:Policy.
- Demir, Ö., & Acar, M. (2005). *Sosyal bilimler sözlüğü*. Ankara: Vadi.
- Demircan, Ö. (2002). *Yabancı dil öğretim yöntemleri*. İstanbul: Der.
- Demircan, (2005). *Yabancı dil öğretim yöntemleri*. İstanbul: Der.
- Demirel, Ö. (1999). *Kuramdan uygulamaya eğitimde program geliştirme*. Ankara: Pegem.
- Demirel, Ö. (2000). *Türkçe öğretimi*. Ankara: Pegem.
- Demirel, Ö., Erdem, E., Koç, F., Köksal, N., & Şendoğdu, M. (2002). Beyin temelli öğrenmenin yabancı dil öğretiminde yeri. *M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 15(1), 123-136.
- Demirel, Ö. (2005). *Eğitim sözlüğü*. Ankara: Pegem.
- Demirel, Ö., & Şahinel, M. (2006). *Türkçe öğretimi*. Ankara: Pegem.
- Demirel, Ö. (2008). *Yabancı dil öğretimi*. Ankara: Pegem.
- Demirel, Ö. (2010). *Kuramdan uygulamaya eğitimde program geliştirme*. Ankara: Pegem.
- Demirel, Ö. (2011). *Yabancı dil öğretimi*. Ankara: Pegem.
- Demirel, Ö. (2012). *Eğitimde program geliştirme*. Ankara: Pegem.
- Demirel, Ö. (2014) *Yabancı dil öğretimi*. Ankara: Pegem.
- Doğan, Y. (2011). *Dinleme eğitimi*. Ankara: Pegem.

Drama. 08.03.2016 tarihinde

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bilimsanat&arama=kelime&guid=TD

K.GTS.555e30deecf9c0.52341808 adresinden erişilmiştir.

Ediskun, H. (1958). *Okulda sahne çalışmaları*. İstanbul: İd.

Eğitmen, A. (2010). *Yaratıcı dramanın bir ögesi lider*. Ankara: Naturel.

Ekiz, D. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Anı.

Elkind, D. (2011). *Oyunun gücü*. Ankara: İmge.

Erdem, B. (2011). *Yabancılar Türkçe öğretimi, politika, yöntem ve beceriler*. Ankara: Anı.

Ergin, M. (1999). *Türk dil bilgisi*. İstanbul: Bayrak.

Erikson, E. (1982). *Childhood and Society*. Granada: Granada Publishing.

Gedik, D. (2009). *Yabancılar Türkçe öğretimi (Ankara Üniversitesi TÖMER ve Gazi Üniversitesi TÖMER örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.

Genç, N. (2003). Eğitimde yaratıcı dramanın alımlanması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24, 196-205.

Göğüş, B. (1978). *Orta dereceli okullarımızda Türkçe ve yazın eğitimi*. Ankara: Kadioğlu.

Gömlüksiz, M. N. (2000). Yabancı dil öğretiminde yöntemler ve yöntem sorunu. *Fırat Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 5(1), 253-264.

Gönen, M., & Dalkılıç, N. (2009). *Çocuk eğitiminde yaratıcı drama*. İstanbul: Epsilon.

Greene, J. C. (2005). The generative potential of mixed methods inquiry. *International Journal of Research & Method in Education*, 28(2), 207 – 211.

Gündoğdu, M. (2007). *Almanca öğretiminin temel ilkeleri*. İstanbul: Kare.

Güneş, F. (2007). *Türkçe öğretimi ve zihinsel yapılandırma*. Ankara: Nobel.

Güneş, F. (2011). Dil öğretim yaklaşımları ve Türkçe öğretimindeki uygulamalar. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(15), 123 – 148.

Güneş, H. (2003). *Çocuk oyunları*. Ankara: Anı.

Gürgen, İ. (2008). *Türkçe Öğretimi*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.

Hagevik, S. (1999). Just listening. *Journal of Environmental Health*, 62(1), 46-48.

Hengirmen, M. (1993). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi. *Dil Dergisi*, 10, 5-9.

Hengirmen, M. (1993a). *Yabancı Dil Öğretim Yöntemleri ve TÖMER Yöntemi*. Ankara: Engin. s.72.

- Hengirmen, M. (1993b). *Yabancı Dil Öğretim Yöntemleri ve TÖMER Yöntemi* Ankara: Engin. s.47.
- Hodgson, J. (1972). *The uses of drama*. London: Eyre Methuen.
- Holden, S. (1981). *Drama in language teaching*. London: Longman.
- Johnson, R. B., & Onwuegbuzie, A. J. (2004). Mixed methods research: A research paradigm whose time has come. *Educational Researcher*, 33(7), 14-26.
- Kantemir, E. (1997). *Yazılı ve sözlü anlatım*. Ankara: Engin.
- Kara, Ö.T.(2009). Türkçe derslerini yaşamla buluşturan bir yöntem: drama. *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi*, 111, 16-19.
- Kara, Ö.T. (2010). *Dramayla öykü oluşturma yönteminin ilköğretim ikinci kademe Türkçe öğretimine etkisi*. Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Kara, Ö. T. (2000). *Türkçe öğretiminde yaratıcı drama*. Yüksek lisans tezi, Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Karaca, S. (2016). *Yabancı dil öğretiminde drama ve Arapça konuşma becerisine etkisi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- Karasar, N. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel.
- Kavcar, C. (1999). *Edebiyat ve eğitim*. Ankara: Engin.
- Kavcar, C., Oğuzkan, A. F., & Aksoy, Ö. (2012). *Yazılı ve sözlü anlatım*. Ankara: Anı.
- Kavcar, C., Oğuzkan, F. & Sever, S. (1999). *Türkçe öğretimi*. Ankara: Engin.
- Kılıç, Ş., & Tuncel. M. (2009). Yaratıcı dramının İngilizce konuşmaya ve tutuma etkisi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Dergisi*, 9(2), 13-19.
- Kırıçoğlu, O. (2005). *Sanatta eğitim*. Ankara: Pegem.
- Kırkkılıç, A., & Akyol, H. (2007). *İlköğretimde Türkçe öğretimi*. Ankara: Pegem.
- Köksal, D., & Pestil, A (2014). *Yabancı Dil Olarak Türkçe Konuşma Öğretimi*. Ankara: Pegem.
- Leech, N. L., & Onwuegbuzie, A. J. (2009). A typology of mixed methods research designs. *Quality & Quantity: International Journal of Methodology*, 43, 265- 275.
- Martı, L. (2011). *Yabancılar Türkçe öğretimi, politika yöntem ve beceriler*. Ankara: Anı.
- May, R. (2012). *Yaratma cesareti*. İstanbul: Metis.
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis*. London: Sage Publication.

- Milli Eğitim Bakanlığı(2016). *Avrupa dil portfolyosu: European language portfolio*. 17.05.2016 tarihinde <http://adp.meb.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Milli Eğitim Bakanlığı(2016). *Dış ilişkiler müdürlüğü. Avrupa Birliği ile ilişkiler*. 20.05.2016 tarihinde <http://digm.meb.gov.tr/uaorgutler/ab.html> sayfasından erişilmiştir.
- Milli Eğitim Bakanlığı(2016). *Avrupa dilleri öğretimi ortak çerçeve programı ve Avrupa dil portfolyosu*. 25.05.2016 tarihinde <http://adp.meb.gov.tr/nedir.php> adresinden erişilmiştir.
- Milli Eğitim Bakanlığı(2015). *Türkçe Dersi (1-8. Sınıflar) Öğretim Programı*. Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı, Ankara.
- Milli Eğitim Bakanlığı(2016). *Yabancı dil eğitimi ve öğretimi yönetmeliği*. 25.05.2016 tarihinde http://mevzuat.meb.gov.tr/html/26184_1.html adresinden erişilmiştir.
- Norman, D. (1981). *Some observations on mental models*, D. Genther and A. Stevens *Mental Models*. N.J: Lawrence Erlbaum Associates.
- Nutku, Ö. (2001). *Dram sanatı: tiyatroya giriş*. İstanbul: Kabalcı.
- Nutku, Ö. (1983). *Gösterim sanatları terimleri sözlüğü*. Ankara: Sevinç.
- Nutku, Ö. (1998). *Dram sanatı*. İstanbul: Kabalcı.
- Oğuzkan, A. F. (1993). *Eğitim terimleri sözlüğü*. Ankara: Emel.
- O'Hara, M. (1984). Drama in education: A curriculum dilemma. *Theory into practice*, 23(4), 314-320.
- Okvuran, A. (2010). *Çocuk eğitiminde yaratıcı drama yönteminin kullanılması*. Ankara: Naturel.
- Oruç, K. (2013). *Drama ve okul tiyatrosu*. İstanbul: Mitos-Boyut.
- Ozil, Ş. (1991). *Dil ve Kültür, Çağdaş Kültürümüz, Olgular, Sorunlar*. İstanbul: Cem.
- Ömeroğlu, E., & Dere, H. (2002). *İnceleme gezilerinde dramanın kullanımı*. İstanbul: Oluşum Tiyatrosu ve Drama Atölyesi.
- Özbakır, İ. (2009). Geleneksel Türk çocuk oyunlarında fonksiyonel oyuncu. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2(6), 481-492.
- Özbay, M. (2002). Kültür aktarımı açısından Türkçe öğretimi. *Türk Dili Dergisi*, 602, 112-120.
- Özbay, M., & Temizyürek, F. (2004). *Türkçe öğreniyoruz ORHUN Ders Kitabı 2*. Ankara: TİKA.
- Özbay, M. (2009). *Okuma eğitimi*. Ankara: Öncü.

- Özbay, M. (2009). *Türkçe özel öğretim yöntemleri*. Ankara: Öncü.
- Özbay, M. (2010). *Türkçe öğretimi yazıları*. Ankara: Öncü.
- Özbay, M. (2012). *Dinleme eğitimi*. Ankara: Öncü.
- Özden, Y. (2005). *Öğrenme ve öğretme*. Ankara: Pegem.
- Özdemir, E. (1991). *Metin okuma ve inceleme*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
- Özgür, İ. (2006). *Konuşma bozukluğu ve sağaltım*. Ankara: Nobel.
- Öztürk, A. (2010). *Yaratıcı dramada müziğin kullanımı. Yaratıcı drama 1985-1998 yazılar*. Ankara: Naturel.
- Richards, J. C., Platt, J., & Platt, H. (1992). *Dictionary of language teaching and applied linguistics*. Harlow: Longman.
- Robertson, A. K. (2008). *Etkili dinleme*. İstanbul: Hayat.
- Robinson, K. (2003). *Yaratıcılık: Aklın sınırlarını aşmak*. İstanbul: Kitap.
- Saban, A. (2005). *Öğrenme öğretme süreci: yeni teori ve yaklaşımlar*. Ankara: Nobel.
- Sağlam, T. (2004). Dramatik eğitim. *Tiyatro Araştırmaları Dergisi*, 17, 4–22.
- San, İ. (1991). Eğitimde yaratıcı drama. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 23 (2), 573-583.
- San, İ. (1999). *Türkiye’de eğitimde yaratıcı drama çalışmalarının gelişimi. Yaratıcı drama 1999-2002 yazılar*. Ankara: Naturel.
- San, İ. (2006). *Sanatta yaratıcılık, oyun, drama. Yaratıcı drama 1985-1998 yazılar*. Ankara: Naturel.
- San, İ. (2010). *Türkiye’de eğitimde yaratıcı drama çalışmalarının gelişimi. Yaratıcı drama 1999-2002 yazılar*. Ankara: Naturel.
- Saraç, G. (2007). *Çocukların konuşma becerisinin geliştirilmesinde yaratıcı dramanın kullanılması*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Selmanoğlu, E. (2009). *İlköğretim 5. sınıf Türkçe dersinde yaratıcı dramanın öğrenci başarısına etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Senemoğlu, N. (2005). *Gelişim, öğrenme ve öğretim*. Ankara: Gazi.
- Sever, S. (1995). *Türkçe öğretiminde tam öğrenme*. Ankara: Anı.
- Sever, S. (2004). *Türkçe öğretimi ve tam öğrenme*. Ankara: Anı.
- Sever, S., Kaya, Z., & Aslan, C. (2006). *Etkinliklerle Türkçe öğretimi*. Ankara: Morpa.
- Stanislavski, K. (2012). *Bir aktör hazırlanıyor*. İstanbul: Agora Kitaplığı.

- Sivrioğlu, S. (2014). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yaratıcı dramanın konuşma becerisine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Şener, S. (2003). *Yaşamın kırılma noktasında dram sanatı*. Ankara: Dost.
- Şenol, Z. (2011). *Deyimlerin yaratıcı drama yöntemiyle öğretimi*. Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Şimşek, P. (2011). *Yabancılar Türkçe öğretiminde okuma metinleri ve yardımcı okuma kitapları üzerine bir araştırma*. Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Afyon.
- Wallace, C. (2001). *Reading*. New York: Oxford.
- Widdowson, H. G. (1978). *Teaching language as communication*. Oxford: Oxford.
- Williams, E., & Moran, C. (1989). Reading in a foreign language at intermediate and advanced levels with particular reference to English. *Language Teaching*, 22, 217-28.
- Tarcan, A. (2004). *Yabancı Dil Öğretim Teknikleri*. Ankara: Nobel.
- Terzier, C. (2012). *The use of creative drama as an instructional strategy to enhance vocabulary of 7th and 8th grade students in primary schools*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Tolga, N. (2005). *Dil Pasaportu İçin Start Verildi*. Ankara: Özel Çevre Okulları.
- Tuluk, N. (2004). Yaratıcı drama. *Pivolka Dergisi*, 3(15), 10-12.
- Tuna, Y. (2010). *Hafızamı Kaybediyorum*. Ankara: Nobel.
- Tüm, G. (2010). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde drama tekniğinin rolü. *Turkish Studies*, 5(3), 1898-1919.
- Türkçapar, H. (2007). *Bilişsel terapi temel ilkeler ve uygulama*. Ankara: HYB.
- TDK. (2005). Türk Dil Kurumu Türkçe sözlük. Ankara: TDK.
- TDK. (2005). *Güncel Türkçe sözlük*. 20.02.2016 tarihinde <http://www.tdk.gov.tr/> sayfasından erişilmiştir.
- Tümtürk Yılmaz, T. (2000). *Türkçe öğretiminde yaratıcı drama yöntemi ile diksiyon becerileri kazandırmaya ilişkin bir model önerisi yaklaşımı*. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Uysal, B. (2009). *Avrupa dilleri öğretimi ortak çerçeve metni ekseninde Türkçe öğretimi programları ve ders kitaplarının değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.

- Uysal, B. (2014). *Dinleme ve konuşma becerilerinin öğretiminde yaratıcı drama temelli bir model önerisi*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Ünalın, Ş. (2001). *Türkçe öğretimi*. Ankara: Nobel.
- Ünalın, Ş. (2006). *Türkçe öğretimi*. Ankara: Nobel.
- Ünalın, Ş. (2003). *Kişisel gelişim teknikleriyle sözlü anlatım*. Ankara: Nobel.
- Üstündağ, T. (1998). Yaratıcı drama eğitim programının öğeleri. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 22(107), 28-35.
- Üstündağ, T. (2007). *Yaratıcı drama öğretmenimin günlüğü*. Ankara: Pegem.
- Üstündağ, T. (2010). *İletişim becerilerinin geliştirilmesinde yaratıcı drama. Yaratıcı Drama 1985-1998 Yazılar*. Ankara: Naturel.
- Yalçın, A., & Aytas, G. (2002). *Tiyatro ve canlandırma: sahneleme bilgileri*. Ankara: Akçağ.
- Yalçın, A., & Aytas, G. (2002). *Çocuk edebiyatı*. Ankara: Akçağ.
- Yalın, H.(2006). *Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme*. Ankara: Nobel.
- Yavuz, H. (2010). *Büyü'sün yaz! Toplu şiirler 1969-2005*. İstanbul: YKY.
- Yavuzer, H. (1989). *Yaratıcılık*. İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin.
- Yıldırım, A., Doğanay, A., & Türkoğlu, A. (2009). *Okulda başarı için ders çalışma ve öğrenme yöntemleri*. Ankara: Seçkin.
- Yıldırım, R. (1998). *Yaratıcılık ve yenilik*. İstanbul: Sistem.
- Yılmaz, T.(2000). *Türkçe öğretiminde yaratıcı drama yöntemi ile diksiyon becerileri kazandırmaya ilişkin bir model önerisi yaklaşımı*. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Zengin, R. (1995). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde araştırmalar*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

4.4. Deşifreler

4.4.1. Konuşma Testi Rol Kartları (SON TEST)

A

İş yerinde ilk günü olan bir hostessiniz. İşleri daha tam öğrenememişsiniz. Üzerinizde acaba bu işi becerebilecek miyim endişesi var. Aslında yıllardır hayalini kurduğunuz ve asla ayrılmak istemeyeceğiniz bir iş bu. Ama içinizdeki heyecanı bir türlü bastıramıyorsunuz. Kafanızın içinde tüm bu sorulara cevap ararken birden elinizdeki çayı yolcunun üzerine döküyorsunuz. Şaşkınlıktan donakaldınız. Karşınızdaki adam çok sinirli görünüyor. Üzerinizdeki panik hâlden sıyrılıp birden kendinize geldiniz ve “Özür dilerim” demenizle doğaçlama başladı.

B

Canınız çok sıkkın. Sevgilinizden ayrıldınız ve ondan çok uzaklara gitmeye karar verdiniz. Hemen havaalanına gidip ilk uçaktan bilet aldınız. Ama içiniz acıyor. Sevgilinizden gelecek en ufak bir zeytin dalı sizi yolunuzdan döndürebilir. Uçağın kalkmasına yarım saat kaldı ve hâlâ bir mesaj yazmadı diye düşündüğünüz anda telefonunuz çaldı. Bir baktınız ki sevgilinizden mesaj gelmiş. Tam telefonunuzu açıp mesajı okuyacakken hostes telefonunuzun üzerine çay döktü ve telefonunuzun ekranı karardı. Doğaçlama “Affedersiniz” diye başladı.

A1 - Affedersiniz

A2 - Ben şu an çok şaşkınım

A1 - Ay çok özür dilerim. Çok üzgünüm. Sizin üzerinize çay döktüm. Bugün ilk günüm beceremiyorum galiba.

A2 - Sekreterim yok ama ben nasıl iletişim kuracağım. Ben çok üzgünüm. Bugün uçağım 10 dk. sonra gidecek. Ben çok önemli bir mesaj bekliyorum. Çok önemli. Bütün hayatım o mesaja bağlı.

A1 - Yani söylediğim gibi. Aniden oldu. Göremedim yani kusura bakmayın. Ben ne yapabilirim sizin için?

A2 - Sizin telefonunuzu kullanabilir miyim?

A1 - Benim telefonumu mu? Tabii ki veririm ben size. Siz aramak mı istiyorsunuz?

A2 - Ben mesaj kontrol etmek istiyorum.

A1 - Tabii ki de ben veririm size hemen arayabilirsiniz.

A2 - Tamam hemen almak istiyorum o zaman.

A1 - Tabii ki tabii ki hemen getiriyorum.

A2 - Bir de kahve istiyorum.

A3 - Affedersiniz.

A4 - Ben çok önemli bir mesaj bekliyordum.

A3 - Ben bugün ilk kez çalışıyorum. Ben çok üzgünüm.

A4 - Benim belki de inmem gerekecek bu uçaktan. Ben şuan ne yapmam gerekiyor bilmiyorum.

A3 - Ben telefonunuzu silebilirim.

A4 - Hayır buna gerek yok. Benim bir şekilde ulaşmam gerekiyor.

A3 - İsterseniz size telefonumu verebilirim.

A4 - Evet, lütfen.

A5 - Affedersiniz. Ben çok özür dilerim. Şuan çok kızgın olduğunuzu biliyorum.

A6 - Siz ne yaptınız böyle?

A7 - Sizin bu yaptığınız dikkatsizlik arkadaşşıma zarar verdi.

A5 - Ben ilk gün çalışıyorum. Sanırım heyecanlıyım. Bu yüzden affedin beni.

A7 - O çok önemli bir mesaj bekliyordu, evet.

A6 - Evet benim bu mesaja bakmam lazım. Hattımı sizin telefonunuza koymak istiyorum.

A5 - Tabii ki ben hemen veririm size telefonumu.

A6 - Ben böyle dikkatsizlik sevmiyorum. Acaba peçete alabilir miyim?

A7 - Ben size çok kızdım.

A6 - Tamam önemli değil.

A7 - Ama mesaj atacaktı arkadaşımın kız arkadaşı.

A5 - Ben size telefonumu veriyorum.

A6 - Evet lütfen, telefonunuzu bana vermeniz bana yardımcı olacak.

A5 - Getirdim, buyurun. Telefon sizin olabilir.

A6 - Hayır buna gerek yok. Ben sadece konuşup geri vereceğim. Bu başıma gelenlerden haberi olsun istiyorum. Onunla tekrar görüşmüş olacağım.

A7 - Peki.

A6 - O benim sevgilim. Mesajında ne yazdığını öğrenmem benim için çok önemli.

A5 - Buyurun telefonum. Tekrardan özür dilerim kahve döktüğüm için. Ve iyi yolculuklar.

4.4.2. İsim Hikâyesi (SON TEST)

- Üçlü grup olunur.
- Herkes birbirine isminin hikâyesini anlatır.
- Daha sonra herkes gruptan seçtiği bir kişinin ismiyle ilgili kendisi hikâye oluşturur.
- En sonunda herkes oluşturduğu hikâyeyi sınıfla paylaşır.

A7 - Sizin isminiz nedir?

A6 - Elena.

A7 - Size bu ismi kim koydu?

A6 - Annem koymuş.

A7 - Neden bu ismi koymuşlar?

A6 - Beğendikleri için.

A7 - İsminizin anlamı ne?

A6 - Yunancada alev.

A5 - Sizin isminiz nedir?

A4 - Vladimir

A5 - Kim koymuş?

A4 - Babam.

A5 - Neden?

A4 - Dünyanın ağası, abisi demek. Bir hikâyesi yok sanırım beğendikleri için koymuşlar.

A3 - Sizin isminiz?

A2 - Tonya.

A3 - Size neden koymuşlar bu ismi?

A2 - Bilmiyorum bir hikâyesi falan yok. Zaten bu yeni isim. Ailemizde böyle bir isim duymadım. Ama anlamı dilek demek. Belki ben ailede ilk kız bebeğim. O yüzden koymuş olabilirler. Tam bilmiyorum.

A2 - Sizin isminiz?

A1 - Muhammet.

A2 - İsminizin anlamı nedir?

A1 - Şükür benim ismimin anlamı.

A2 - Size neden koymuşlar bu ismi?

A1 - Ben bilmiyorum.

A4 - Sizin isminizin anlamı nedir?

A3 - İsmimin anlamı kurtuluş.

A6 - Sizin isminizin anlamı nedir?

A5 - Gerçek ismim güç anlamında.

A6 - Size bu ismi neden vermişler?

A5 - Bize annem isim vermiş. Annem çok iyi Çince bilmez.

A7 - Benim ismimin anlamı yok. Bizim orda isimlerin anlamları önemli değildir. İsmın güzel olması ve çok olması önemlidir.

A1 - Savaştan çıkmış olabilir. Bu yüzden savaştan kurtuldukları için kurtuluş koymuş olabilirler.

A4 - Annesi doğum yaptıktan sonra kurtuldum demiş. Ve kurtuluş anlamı olan ismi vermişler. Çünkü annesi hastaymış ve 2 ameliyat geçirmiş. Doğum yapmış sorunsuz kurtulmuş.

A2 - Bence Elena' nın anlamı alev olduğuna göre annesi ve babası birbirine karşı çok tutkulu oldukları için, birbirlerine olan aşkı ifade etmek için koymuş olabilirler.

A3 - Bence Vilandemi' nin ismi o dönemde popüler olduğu için koymuş olabilirler.

A6 - Bence annesi koyduysa annesi o dönemin yöneticisine hayran. Onun gibi güçlü olsun, hâkimiyet gücü olsun diye koymuş olabilirler.

A5 - Bence Muhammet ismi o dönemin en popüler ismi olduğu için konulmuştur. Çünkü çok klasik bir isim. Ben bu ismi hâlâ duyuyorum.

A4 - Benim baba ve abi de ailece Vilademir.

A7 - Bir kitap okuduğunda çok çok sevdiği bir kahramanın ismi olabilir. Çünkü en çok sevdiklerinin ismini koyduklarının anlıyorum ben.

4.4.3. Hadi Hayal Et (SON TEST)

- Hayallerinden bahseder misin?

Konuyla ilgili yardımcı sorular:

- Hayallerinde kendini nerde ve nasıl görüyorsun?
- En büyük hayalin nedir?
- Hayallerinin önündeki en büyük engel nedir?
- Hayallerine bir adım daha yaklaşabilmek için neler yapıyorsun?

- Hayallerini gerçekleştirmen için en büyük destekçin kim?

A2 - Bunlar çok zor ya. Benim hayatımda bir şey yok işimi seviyorum.

A2 - Ben tıp doktoruyum hayatta başka hayalim yok. Bu yolda ilerlemek istiyorum.

A2 - Bölümüm psikiyatri. Türkiye’de bu alanda yan dal yok. Ama ülkeme döndüğümde orada yapacağım.

A1 - Ben hayallerimi geliştirmek istiyorum. Mesela benim hayallerimden biri Türkçeyi güzel kullanmak.

A3 - Ben yurtdışında eğitim almak istiyorum. Benim küçüklükten beri bir hayalim var. Almanya’da okumak ama bana ailem izin vermedi.

A4 - Ben elektrik elektronik mühendisi olmak isterdim. Ama ben bilgisayar mühendisiyim. Ben küçükken dünyayı gezmek hayal etmişim. 14 tane ülke gördüm.

A7 - Ben şuan 40 yaşındayım. Küçükken ne hayal ettiğimi tam hatırlamıyorum. Ama sanırım yine mühendis olmak istemişim.

A6 - Ben önceden gezmeyi çok severdim ama param yoktu. Ama şimdi de ben öğrenci değilim çalışıyorum. Ticaret yapıyorum. Küçükken ticaretten hiç hoşlanmazdım. Ben bilgisayar hakkında bir şey yapmak isterdim. Ben İran’da olmak isterdim. Benim ortak orda. Ben tüm dünyayı gezmek istiyorum.

A5 - Ben küçükken yurt dışında okumak isterdim. Ben doktor olmak isterdim. Şimdi tıp okuyorum. Ben ilerisinde bilmiyorum ama ilerisinde göz doktoru olmak istiyorum. Aslında lisansı bitirdikten sonra ülkeme dönmek istiyorum.

A3 - Almanya’ya gitmek istiyorum. Aslında Almanya’ya gitmek istiyordum ama ailem izin vermedi. Belki lisans bitince giderim Almanya’ya. 10 yıl sonra gibi bir zamanla evlenmeyi düşünüyorum.

4.4.4. Anlat Bize (SON TEST)

- Eğer sen bir  ğretmen olsaydın, nasıl bir  ğretmen olurdun?

Konuyla ilgili yardımcı sorular:

- Öğrencilere karşı tutumunuz nasıl olurdu?
- Dersi/Konuyu nasıl anlatırdınız?
- Derste hangi yöntem ve teknikleri kullanırdınız?
- Kendi  ğretmenlerinizde gördüğünüz hangi eksikliği siz yapmazdınız?
- Hangi  ğretmenin gibi olmak isterdin? Neden?

A1 - Fark etmez.

A2 - Ben eğer  ğretmen olmayı isteseydim dil  ğretmeni olmak isterdim. Daha çok araştırmak isterdim. Ne kadar çok biliyorsam  ğrencilerimin de bilmesini isterdim.

A4 - Ben şimdi TÖMER'deyim. Okuldaki  ğretmenim İngilizce öğretmesi çok iyiydi. Onlar bana çok ama çok iyi davranırdı. Ben de onun gibi olmak isterdim.

A5 - Evet benim anaokulundayken Fransızca  ğretmenim vardı. Benim ilk  ğretmenimdi. Çok iyi ve güzel öğretti. Ondan sonra öyle bir  ğretmenim olmadı. Çok sıcaktı anne-kız ilişkisi gibiydi.

A6 - Benim unutmadığım  ğretmenim ablam. Beni etkilediği gibi kibar, tatlı, iyi. Bilgileri her zaman biliyor.

A7 - Biz kardeşimle evde okuduk. Annem bize öğretirdi.

4.4.5. Her Aşamasında Sen Varsın

Ortaya büyük bir örtü serilir. Yabancı dil olarak Türkçe  ğrenen bireyler çember şeklinde oturur. Önlerine çeşitli materyaller konur(makas, yapışkan, gazete, pipet, plastik bardak ve tabak, takvim yaprağı, bant, kumaş parçaları, ip, poşet). Malzemeleri parçalamaları istenir. İyice par ladıktan sonra herkesin 30 saniye içinde önüne alabildiği kadar malzeme alması istenir. Daha sonra herkesin  n ndekileri tekrar parçalamaları istenir. Parçalama işlemi

bittikten sonra Türkçe öğrenen yabancı bireylere 7 dakika içinde önündeki malzemelerden bir ürün çıkarmaları istenir. Oyunu yönetenin “başlayın” ve “süre bitti” komutları vermesi hatırlatılır. Başlayın komutuyla ürünü yapmaya başlarlar. 7 dakika sonra süreniz bitti denilerek önlerindeki malzemeler alınır. Ortaya çıkan ürünler rastgele dağıtılır ve “Siz bu ürünleri satmak için görevli kişilersiniz. Ellerinizdeki ürünü bizlere tanıtın. Onlar hakkında bilgi verin ve onları bize satmaya çalışın.” denir.

A7 - Bu harika bir ürün. Siz onu nasıl kullanabilirsiniz. Sizin köpek ya da kedi varsa onun için nasıl bir şapka hâline getirirsiniz. Ve sizin hayvan güneşten etkilenmeyecek. Ve hayvanlarınız için bir tabak olabilir. Ya da sizin küçük annelik varsa o bunu oyuncak tabak olarak kullanır ve bu sayede sizin annelik kaliteniz yükselecek. Siz diyelim ki çorba yapacaksınız. Bunu ölçü olarak kullanabilirsiniz. Bu çok kullanışlı her işinize yarar. 10 TL. Bununla çok iş yapabilirsiniz. Alırsanız pişman olmayacaksınız. Çünkü bu sizin çocuk ve torunlara kalacak. Yani bununla çok olay çok şekil yapabilirsiniz.

A6 - Bu bir araba. Çok özel icat edildi. Çok önemli ve çok özel biri icat etti. Bu küçük bir arabanın maketi. Asıl bunun büyüğünü düşünün. Bu arada araba çok hızlı. Binlerce kilometreyi çok az bir vakitte gidebilirsiniz. Haklısınız büyüğünü görmeden almak zor olurdu gerçekten ama araba bunun aynısının büyüğü. Farklı çeşitleri de var. Elektrikli de kullanılabilir. Lastikleri de çok iyi. Bu 130 yıl öncesine ait bir araç örnek alınarak yapıldı. Başka renkleri var. Her rengi var. Şuan gerçekleri gösteremeyiz. Teknik özellikleri elektrik, motor ve pedal ve direksiyonun özel olması.

A5 - Hmm tamam. Dünyanın en akıllı kalem. Şimdi size veriyoruz. Size yazdırabilirim. Çok özelliği var. Birincisi sesli çalışıyor. Siz bir şey sorunca buyurun beyefendi size nasıl yardımcı olabilirim, diyor. Peki, nasıl yardımcı olabiliyor? İstedığınız şeyi yapıyor. Deneyebiliriz ama açarsak almak zorundasınız. Almayacaksanız açamayız. Zaten onun avantajları bu kâğıtta yazıyor. Görebilirsiniz. İkinci özelliği ise internetten facebooktan, twitterdan bu özellikleri aktarabiliyor. İndireceğiniz bir şey varsa indirebiliyor. Birde istediğiniz gibi okuyabiliyor. Bunun dışında daha öncede söylediğimiz gibi ne istersek yapıyor.

A2 - Arkadaşım peki yazabiliyor mu? (Gülüyorlar)

A5 - Evet daha önceden de söylediğim gibi ne dersiniz yapar. Yazabilir isterseniz öldürücü silah bile olabiliyor. Sen sadece ona söyle o hemen yapar.

A4 - Bu yeni gelmiş. İçi çok büyük içine her şey koyabilirsiniz. Bunun içine makyaj malzemeleri konulur. Denize gittiğinizde üstün ve yeni teknolojisiyle su geçirmez. Bu çok sert hiçbir zaman kırılmayacak. Fiyatı da çok ucuz 25 TL. 1 tane alana bir tanede bedava. İstersen başka şeyler de yapabilirsin. Çocuklarınız oynayabilir bununla.

A2 - Hanımefendi buna bir baksanıza. Çok güzel bir mandal. Evinizde mandal var mı? Bu mandalda onların fonksiyonunun 3 katı var ve sizin aldıklarınızdan daha ucuza vereceğim. Onlara harcadığınız paranın yarısı kadar para. Bu çok güvenli ve çok güçlü. Çok fonksiyonlu. Evde çamaşırları asınca güvenemiyorsunuz. O düşen çamaşırları tekrar yıkamak zorunda kalırsınız. Bir de o kadar güçlü olduğu için düşmanlarınızın canını acıtabilirsiniz. Bunu ayrıca kâğıtları bir arada tutmak için kullanabilirsiniz. Evdekiler güvenli değil bu çok güvenli. Bunlar hiç bozulmaz. Onlar çamaşırları düşürür. 20 paket sadece 10 TL. İster miydiniz?

A3 - Bu şimdi çocukları mutlu etmek için bunu çocuklarınıza verebilirsiniz oyun olarak. Aslında bu çok eski kazıda eskiden eskiden küçük bir kız bunu bulmuş. Bu bir tarihî eser. O yüzden çok değerli. Buna sahip olmak çok önemli. Eskiden kalan şeyler çok değerlidir. Bunu aldığınız zaman çok pahalıya satabilirsiniz. Çünkü bugün kampanyadan dolayı ucuz alacaksınız.

A1 - Bu çok önemli bir tarih eser. Herkes bunu istiyor. Bence acele etmelisiniz. Yoksa siz bunu alamazsınız. Çünkü bunu herkes almak istiyor. Siz bunu bugün 100000'e alacaksınız. Ama seneye 500000'e satacaksınız. Çünkü bu çok iyi, değerli bir eser. Bunu evinizin en güzel yerine koyabilirsiniz. Evinize gelenler "Vov bu ne kadar harika bir şey" diyecekler.

4.4.6. Haberi Yorumlayalım

Atalay filiz haberi yabancı dil öğrenen bireylere okunur.

3 kişiyi öldürmekten aranan seri Katil Atalay Filiz İzmir'de yakalandı.

“Atalay Filiz 2013 yılında Ankara'da tüfekle işlenen iki cinayetin faili olarak aranıyordu. En son 27 Mayıs 2016'da İstanbul'da bir bayanın öldürülmesi ki onun bıçakla öldürüldüğünü biliyoruz, faili olarak aranıyor. Şahsın daha önce de Fransa'da arkadaşlık yaptığı bir kız arkadaşının cinayetinden de sorumlu olduğuna ilişkin iddialar var.

Filiz'in üzerinde kendi adına düzenlenmiş olan bir pasaport var. En son 2012'de Endonezya'ya çıkış yaptı. Pasaport'un 2013'de geçerlilik süresi bitmiş. Üzerinde kendi adına kimliği var ve 4 adet fotoğraflı sahte kimlik var, 3 adet sahte ehliyet var. Üzerinde 14 adet kendi ve başkaları adına düzenlenmiş açık, aktif, faal olan kredi kartları var. Üzerinde 2 adet avcı, komanda bıçağı niteliğinde bıçak var. Biber gazı ve 10 bin TL 3 bin 400 Avro para var. Ayrıca bir Fransız vatandaşının vatandaşlık belgesi ve birtakım yaşam malzemeleri elde edildi. Şahsın medyaya yansıyan valiz ve bavullar üzerinden pek çok senaryo üretildi. İlk aldığımız bilgilere göre günlük yaşamını idamede kullanacağı eşya, giysi ve kitapları varmış. Zaman içerisinde bunları değişik yerlerde çöplere atmış. Şahsın 3 yıldır ailesiyle temasının olmadığını şu an için biliyoruz. Babasının hava subayı olması sebebiyle İzmir bölgesini çok iyi bildiğini, tanıdığını ilk beyanından anlıyoruz. Şahıs bugün İzmir'de yakalandı. Özellikle bundan endişe duyan, acaba başka bir cinayet durumu ortaya çıkar mı diye endişe eden vatandaşlarımız rahat olsunlar.

Atalay Filiz en azından bilinen hâliyle Ankara'da iki kişinin öldürülmesi olayından aranıyor. Daha sonradan da takriben 3 yıl sonra İstanbul'da bir bayanı bıçakla öldürmüş. 3 kişinin katıl zanlısı, ilk ifadesinde, çevredeki bitkileri ve kurbağa yiyerek yaşadığını söyledi. Bu arada Filiz'in üzerinde sahte 4 nüfus cüzdanı ve 3 ehliyetin bulunduğu da belirtildi.

Yani; Tuzla Yalıboyu Caddesi Postane Mahallesi'nde oturan tarih öğretmeni, 2 çocuk annesi Fatma Kayıkçı'nın cesedi, 28 Mayıs'ta evinin yakınındaki çalılıkların arasında bulunmuştu. Kayıkçı'yı öldürdüğü iddia edilen Atalay Filiz'in, 16 Eylül 2013'te o dönem tümgeneral olan Hasan Hüseyin Demirarslan'ın TÜBİTAK'ta çalışan oğlu Göktuğ Demirarslan ve onu ziyarete gelen kız arkadaşı Elena Radchikova'nın öldürülmesi olayına karıştığı da belirlenmişti. Ankara'daki cinayetlerle ilgili yaklaşık 3 yıldır aranan Atalay Filiz'in, sahte kimlikle yurtdışına kaçtığı ve bir süre sonra geldiği İstanbul'da yaşamaya başladığı, çevresine kendisini farklı kimlikle tanıttığı belirtilmişti. İzmir'in Menderes ilçesinde yakalanan Filiz, karayoluyla İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nün Gayrettepe'deki yerleşkesine getirilmişti.”

Bu habere göre herkese bir şapka verilir. Ve şapkanın gerektirdiği gibi yorum yapması istenir. Buna göre:

- Beyaz şapka “tarafsız” yorum yapar.
- Kırmızı şapka “duygusal” yorum yapar.
- Sarı şapka “iyimser” yorum yapar.
- Siyah şapka “kötümser” yorum yapar.
- Yeşil şapka “çözüm odaklı, yaratıcı” yorum yapar.
- Mavi şapka “serinkanlı ve her şeyi kapsayan, genel” yorum yapar.

4.4.7. Ben Beğendim. Çünkü...

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen bireye, Türkiye’de en çok neyi beğendiği sorulur. Beğenme sebeplerini de açıklaması istenir.

A1 - Bu gerçek mi? Eğer gerçekse neden böyle bir şey yaptığına anlam veremedim. Bence bu kişi kötü bir ailede büyümüş olabilir. Ailesi ona kötü davranmış olabilir. Ben nasıl böyle şeyler yapabildiğine hâlâ inanamıyorum.

A2 - Ben çok şaşırdım. Bu olayı hiç duymamıştım. Yakalanmasına çok sevindim. Yakalanmasaydı başka kişilere de zarar verebilirdi. Söyleyeceklerim şimdilik bu kadar.

A3 - Türkiye’de mi? Ben bu olayı siz söylediniz. Ben Türkiye’de değil diye düşündüm. Çünkü bence Türk insanı çok iyi insanlar. Ben buraya geldi bana hiç zarar vermediler.

A4 - Bu gerçek bir hikâye öyle mi? Ben ilk önce gerçek olduğuna inanmadım. Siz bizim için oluşturdunuz diye düşündüm. Ama gerçekmiş. Ben ne diyebilirim ki. Biraz düşünmek istiyorum.

A5 - Ben çok şaşırdım internetimden bakabilir miyim?

A6 - Beni çok insanın ölmesi üzdü. Yaratıcı olarak ne söyleyebilirim ki. Hımm. Ona yakalandıktan sonra koyacakları yerde iyi insan olmayı öğretebilirler. Evet evet ona her gün böyle bir ders verilebilir sanırım.

A7 - Ben burada iyimser bir olay görmüyorum. Ben bu olay hakkında konuşmak istemiyorum. Ben Türkiye’nin iyimserliğinden bahsetmek istiyorum. Türkler ve TÖMER

çok sıcak insanlar. Arkadaşlarla geziyoruz. Ben Türkiye’de hatta Ankara’da da değil küçük bir köydeydik. Bizi hemen çağırdılar. Biz yemek yedik.

A1 - Ben de hayatımdaki olumlu bir şeyden bahsetmek istiyorum. Çünkü bahsettiğiniz bu Atalay Filiz olayını bilmiyorum. Bence Türkiye’de yaşadığım en önemli şey eşimle tanışmak oldu. Bizim eşimle ortak arkadaşlarımız vardı. Bizi tanıştırdılar; ama ben ilk başta hiçbir şey hissetmedim. Bu adamla evleneceğim diye düşünmedim hiç. Biz arkadaş olduk. Ve bir ay sonra çıkmaya başladık ve nişanlandık. 1,5 yıl sonra evlendik. Ve bizim en çok beğendiğimiz yer olan Fethiye’de küçük bir düğünümüz oldu. Ben tam bir Türk gibi evlendim. Çok güzeldi. Ben çok mutluydum.

A5 - Benim için olumlu olumsuz hiç fark etmez. Ama ben bu haberdeki Atalay Filiz’e çok kızdım. Hiçbir şey bir insanın ölmesinden daha kötü olamaz. Ben yakalandığı için çok mutlu oldum. Belki başka kişileri de öldürecekti. İnsanların bu kadar canı olabileceğine inanamıyorum. Ve ben şimdi telefonumun internetinden baktım. O böcek yiyerek yaşamış çok pis birisi. Söyleyeceklerim işte bu kadar.

A4 - Ben güzel şeyler konuşmak istiyorum ama bu haberde güzel bir şey bulamıyorum. Ben bu yüzden haberden bahsetmek istemiyorum.

A6 - Sanki içimde heyecan var. Ama hiç sakinde değilim. Ben buraya geldiğimde olumlu bir şeyden bahsetmek istiyorum. Çünkü ben bu habere inanamıyorum. Bence bu haber Türkiye’de değil Teksas’ta olmuştur. Her neyse ben genel olarak Türkiye’den bahsetmek istiyorum. Ben Türkiye’de en çok İzmir’i seviyorum. Çünkü İzmir’de deniz var. İzmir gibi güzel bir yer görmedim. Ben İzmir’de denize karşı içmeye bayılırım. Açık havada yerde oturup içmek bence en güzel şey. Ben çok yer gördüm ama İzmir gibisini görmedim. Hayatımın sonuna kadar orada yaşayabilirim.

A2 - Ben buranın kahvesinden bahsetmek istiyorum. Arap kahveleri de güzeldir ama Türk kahvesi de harika. Ben TÖMER’i de çok seviyorum. Ben çok fazla yer görmedim. Sadece Ankara’yı gördüm.

A3- Ben özgür bir insan değilim. Şans varsa olsa ben Bodrum’a gitmek isterdim. Çünkü duydum orası çok güzelmiş.

A4- Ben 14 ülke gördüm ama en güzeli Türkiye. İtalya, Pakistan, Hindistan, Arabistan gibi yerlere iş için gittim. Ben mühendisim. Türkiye çok sakin yumuşak bir yer. Türk insanı beni anlıyor, bana kolaylık yapıyor. Onlarla anlaşmak kolay. Okuduğunuz habere

gelince bence o kişinin psikolojisi bozuk. Yoksa böyle kötü Şeyler yapmazdı. Çünkü 1 kişi bile değil 4 kişi öldürmüş. Demek ki bu adam kötü birisi. Bence onun yakalanması iyi oldu. Ve umarım onu bırakmayacaklar.

4.4.8. Hikâye Zamanı

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen her bireye 5 tane kelime verilir. Anlamı bilinmeyen kelime varsa açıklanır. Daha sonra bu kelimelerin de içinde olacağı bir hazırlıksız konuşma yapmaları istenir.

A1- araba, kadın, çiçek, kapı, halı

A2- duvar, yaprak, hava, bardak, fil

A3- su, kedi, masa, ağaç, yaz.

A4- elma, kopek, pencere, temiz, gel.

A5- sandalye, kumaş, ayak, makas, fare.

A6- gözlük, taş, yağmur, sarı, erik.

A7- demir, oda, bebek, şehir, sevgi.

A1 - Adam kadına çiçek almak içi arabaya bindi. Bir çiçekçi bulamadı. Sokakları dolaşmaya başladı. Sonra açık bir çiçekçi bulmuştu. Eşinin en sevdiği çiçek olan papatyadan aldı. Eve doğru yola çıktı. Kapıyı açtı. Halının üzerine çiçekleri koydu.

A2 - Elena hayvanat bahçesine gitti. Elif fili görmüştu. Eve gelince filin resim yapmak istedi. Masasına oturdu. Masadaki bir bardak su çizeceği kâğıdına dökülmüştu. Aslında o fil resmi çizip duvara asacaktı.

A3 - Güneşli bir yaz günüydü. Çok güzeldi. Öğretmen yaz mevsim çok severdi. Ağaçlar yeşil olmuştu. Camdan baktığında kedi görmüştu. Biraz da susamıştı. Gidip bir bardak su içti ve uyudu.

A4 - Annesi yeni temizlik yapmıştı. Annesine yardım etmişti kız. Evde kööpek beslemeye başladıkları günden beri evleri çok kirleniyordu. Ama artık evleri temizdi. Annesi pencereleri de sildi. Çok yorulduğu için elma yemek için mutfığa girdi. O sırada eve babası ve arkadaşı gelmişti.

A5 - Kumaş bulmak için hızlı yürüyordu. Önündeki sandalyeye çarpmıştı. Ayağını acıyordu biraz. Kumaşı alıp, oturdu ve bir şey diyecekti. Bir makasa ihtiyacı olduğunu hatırladı. Hemen kalktı. Aldı makas. Makası alıp içeri geldiğinde oğlu çantasını karıştırıyordu. Oyuncak bir fare görmüştü onu almak istiyordu.

A6 - O kız, sarıeriklere bayılırdı. Hemen aklına bugün markete gitmek geldi. Gözlüğünü takıp AVM' ye çıkmak için tam adımını dışarı attı ki yağmur yağmaya başlamıştı. Yerdeki taşlar ıslanmıştı. Sonra yağmuru izledi.

A7 - Dil öğrenmek için geldiği şehirde iyi bir iş bulmuştu. Hele iş arkadaşlarıyla arasındaki sevgi çoktu. Çalıştığı yer bir demir çelik şirketi idi. Bugün işten çıktı. Çünkü bebeği için oda hazırlamaya artık başlaması gerekiyordu. Çünkü o bebek bekliyor.

4.4.9. İsim Hikâyesi (ÖN TEST)

- Üçlü grup olunur.
- Herkes birbirine isminin hikâyesini anlatır.
- Daha sonra herkes gruptan seçtiği bir kişinin ismiyle ilgili kendisi hikâye oluşturur.
- En sonunda herkes oluşturduğu hikâyeyi sınıfla paylaşır.

A6 - İsmim anlamı alev.

A4 - Benim adım dünyanın ağası, abisi demek.

A2 - Tonya. Anlamı dilek demek. Emin değilim ama.

A1 - Muhammet. Anlamı şükür demektir.

A3 - İsmimin anlamı kurtuluş.

A5 - İsmim güç anlamında.

A1 - Bir şeyden kurtulmuş olabilir. Mesela bir hastalık.

A2 - Bence alev olduğuna göre annesi ve babası çok âşık olduğu içindir.

A3 - Bence bir arkadaşı o ismi koydu o da çok beğendi ve ismi koydu.

A5 - Bence ismi onlar için kutsal sayılan birisinin ismi. Çünkü ben daha önceden duymuştum.

A7 - O yılların sanatçı olabilir. Ben hiç bilmiyorum.

A6 - Bence de en popüler isim olduğu için konulmuştur.

A4 - Çok güzel ve çok eskiden gelen bir isim olduğu için konulmuş olabilir.

4.4.10. Konuşma Testi Rol Kartları (ÖN TEST)

A

İş yerinde ilk günü olan bir hostessiniz. İşleri daha tam öğrenememişsiniz. Üzerinizde acaba bu işi becerebilecek miyim endişesi var. Aslında yıllardır hayalini kurduğunuz ve asla ayrılmak istemeyeceğiniz bir iş bu. Ama içinizdeki heyecanı bir türlü bastıramıyorsunuz. Kafanızın içinde tüm bu sorulara cevap ararken birden elinizdeki çayı yolcunun üzerine döküyorsunuz. Şaşkınlıktan donakaldınız. Karşınızdaki adam çok sinirli görünüyor. Üzerinizdeki panik hâlden sıyrılıp birden kendinize geldiniz ve “Özür dilerim” demenizle doğaçlama başladı.

B

Canınız çok sıkkın. Sevgilinizden ayrıldınız ve ondan çok uzaklara gitmeye karar verdiniz. Hemen havaalanına gidip ilk uçaktan bilet aldınız. Ama içiniz acıyor. Sevgilinizden gelecek en ufak bir zeytin dalı sizi yolunuzdan döndürebilir. Uçağın kalkmasına yarım saat kaldı ve hâlâ bir mesaj yazmadı diye düşündüğünüz anda telefonunuz çaldı. Bir baktınız ki sevgilinizden mesaj gelmiş. Tam telefonunuzu açıp mesajı okuyacakken hostes telefonunuzun üzerine çay döktü ve telefonunuzun ekranı karardı. Doğaçlama başladı.

A1 - Ooo ne kadar ciddi bir haber. Hocam sizin cevabınız nedir?

A2 - Ayy özür dilerim beni affet.

A1 - Ben hiçbir şey düşünemiyorum. Nasıl bir çözüm bulurdum acaba. Çok korkunç bir şey. Neyse sadece telefon yok iletişim aracı olarak. Messenger diye bir şey var. Ben bilgisayarımdan iletişim kurardım.

A3 - Ben telefon kullanmayacağım bir daha.

A4 - Ben o çayı alıyorum hostesin kafasına atıyorum.

A5 - Ben şuan öyle bir zaman ne yapardım bilmiyorum. O yüzden düşünmek istiyorum.

A7 - Affedersiniz. Ben bugün ilk günüm ve ben çok heyecanlıyım. Sizin için ne yapabilirim?

A2 - Ben bir mesaja ulaşmaya çalışıyorum Onu kesin görmem lazım. Ama siz üzerine çay döktünüz ve ben çok sinirliyim.

A7 - Şuan sizin için ne yapmam gerekiyor bilmiyorum.

A2- Aaa tamam. Ben bir düşüneyim. Acaba telefonunuzu kullanabilir miyim?

A7 - Evet evet kullanabilirsiniz.

A2 - Ben sizin telefondan sevgilime ulaşmaya çalışacağım.

A7 - Evet telefonum sizde kalabilir.

A2 - Benim kesin ulaşmalıyım. Yoksa o bana çok kızar. Benim ona anlatmak istediklerim var.

A7 - Buyurun bu telefon ve bu size yeni bir kahve.

A2 - Teşekkür ederim.

A7 - Ben de.

4.4.11. Hadi Hayal Et (ÖN TEST)

- Hayallerinden bahseder misin?

Konuyla ilgili yardımcı sorular

- Hayallerinde kendini nerde ve nasıl görüyorsun?
- En büyük hayalin nedir?
- Hayallerinin önündeki en büyük engel nedir?

- Hayallerine bir adım daha yaklaşabilmek için neler yapıyorsun?
- Hayallerini gerçekleştirmen için en büyük destekçin kim?

A5 - Ben doktor olmak istiyorum. Bunun için sınava girdim ve inşallah ben bu sene okuyacağım. Lisanstan sonra göz doktoru olacağım.

A6 - Benim bir hayalim İzmir’de yaşamak. Ben ticaretle ilgileniyorum. Küçükken öğretmen olmayı hayal ederdim. Ticaret benim hiç aklıma gelmemiştir.

A3 - Ben matematik öğretmeni olmak isterdim belki. Çünkü sayıları çok seviyorum. Problemleri çok seviyorum. Ama ben çok sinirli bir öğretmen olurum.

A2 - Ben hayal ettiğim mesleği yapıyorum. Yani bilmiyorum. Her yeri gezmek isterdim. Başka hayalim yok aslında.

A1 - Ben bir sürü dil öğrenmek isterim. Şuan 5 dil biliyorum. Bütün dilleri öğrenip o ülkelere gidip o ülkede yaşamak isterdim. En sonunda en beğendiğim ülkede yaşamak isterdim.

A4 - Ben hayallerimi gerçekleştiriyorum. Birçok ülkeye gittim. Sevdiğim mesleği yapıyorum. Artık bu şekilde yine devam etmek istiyorum. Çünkü benim ne zaman öleceğim belli değil. Ben güzel yaşamak istiyorum.

A7 - Ben bu yaştan sonra dilini bildiğim bir ülkeye yerleşmek ve yerleştiğim yerde mühendislik yapmak istiyorum.

4.4.12. Anlat Bize (ÖN TEST)

- Eğer sen bir öğretmen olsaydın, nasıl bir öğretmen olurdun?

Konuyla ilgili yardımcı sorular:

- Öğrencilere karşı tutumunuz nasıl olurdu?
- Dersi/Konuyu nasıl anlatırdınız?
- Derste hangi yöntem ve teknikleri kullanırdınız?
- Kendi öğretmenlerinizde gördüğünüz hangi eksikliği siz yapmazdınız?
- Hangi öğretmenin gibi olmak isterdin? Neden?

A3 - Ben çok şanslıydım. Her zaman iyi bir öğretmenle karşılaştım. Mesela ilkokulda, lisede her zaman iyi bir öğretmenle karşılaştım. Onlarda alçakgönüllülük vardı. Oyun oynayarak bize öğretirlerdi. Ben çok şanslıydım hem eğlendik hem öğrendik. Ben de öyle olmak isterdim.

A4 - Ben sanırım öğretmen olsam dil öğretmeni olurum. Çünkü yeni bir dil öğrenmek beni mutlu ediyor.

A1 - Aaa ben bunu hiç düşünmedim. Çünkü hayatımda hiç öğretmen olmak istemedim. Çünkü ben çok sinirli. Ama olsaydım ana okulda olmak isterdim.

A6 - Ben ablam gibi bir öğretmen olmak isterdim. Çünkü o çok iyi birisi.

A7 - Evde annem bize her şeyi öğretirdi. Ben o günleri unutamıyorum. Kardeşim ve bana annemin öğretmenlik yaptığı zamanlar vardı.

A5 - Ben şuan ne diyeceğimi bilmiyorum. Ben düşünmedim. Ama düşüneceğim.

A2 - Ben dil ile ilgili bir öğretmen olmak isterdim. Bunun hangi dil olduğu önemli değil. Çünkü bütün diller güzel bence.

EK 1: Konuşma Becerisi Değerlendirme Formu

KONUŞMA BECERİSİ DEĞERLENDİRME FORMU

Açıklama : Bu form, öğrencilerin hazırlıksız konuşma becerilerini değerlendirmek amacıyla hazırlanmıştır.

Öğrencinin

Kodu :

Cinsiyeti :

Tarih :/...../.....

Yönerge : Aşağıdaki ifadeleri okuyarak uygun seçeneği işaretleyiniz.

KAZANIMLAR	1	2	3	4	5
B1 SEVİYESİ KONUŞMA BECERİSİ					
Temel bileşenlere sahip, basit bir öykü oluşturur.					
1.2. Konuşurken beden dilini kullanır.					
1.3. Hayal, beklenti, amaç veya hedeflerini anlatır.					
1.4. Konuşmasında tekrardan kaçınır.					
1.5. Deneyim veya anılarını anlatır.					
1.6. Düşüncelerini kanıtlamak için gerekçeler gösterir.					
1.7. Düşüncelerini bir plan dâhilinde açıklar.					

Tablo 3: B1 seviyesindeki bireylerin konuşma becerisi kazanım tablosu

KONUŞMA BECERİSİ İLE İLGİLİ ÖN TEST

1.1. / 1.2. İSİM HİKÂYESİ

- Üçlü grup olunur.
- Herkes birbirine isminin hikâyesini anlatır.
- Daha sonra herkes gruptan seçtiği bir kişinin ismiyle ilgili kendisi hikâye oluşturur.
- En sonunda herkes oluşturduğu hikâyeyi sınıfla paylaşır.

1.4./1.7. KONUŞMA TESTİ ROL KARTLARI

A

İş yerinde ilk günü olan bir hostessiniz. İşleri daha tam öğrenememişsiniz. Üzerinizde acaba bu işi becerebilecek miyim endişesi var. Aslında yıllardır hayalini kurduğunuz ve asla ayrılmak istemeyeceğiniz bir iş bu. Ama içinizdeki heyecanı bir türlü bastıramıyorsunuz. Kafanızın içinde tüm bu sorulara cevap ararken birden elinizdeki çayı yolcunun üzerine döküyorsunuz. Şaşkınlıktan donakaldınız. Karşınızdaki adam çok sinirli görünüyor. Üzerinizdeki panik hâlinizden sıyrılıp birden kendinize geldiniz ve “Özür dilerim” demenizle doğaçlama başladı.

B

Canınız çok sıkkın. Sevgilinizden ayrıldınız ve ondan çok uzaklara gitmeye karar verdiniz. Hemen havaalanına gidip ilk uçaktan bilet aldınız. Ama içiniz acıyor. Sevgilinizden gelecek en ufak bir zeytin dalı sizi yolunuzdan döndürebilir. Uçağın kalkmasına yarım saat kaldı ve hâlâ bir mesaj yazmadı diye düşündüğünüz anda telefonunuz çaldı. Bir baktınız ki sevgilinizden mesaj gelmiş. Tam telefonunuzu açıp mesajı okuyacakken hostes telefonunuzun üzerine çay döktü ve telefonunuzun ekranı kararıyor ve doğaçlama başladı.

1.3 / 1.4. HADI HAYAL ET!

KONU: Hayallerinden bahseder misin?

KONUyla İLGİLİ YARDIMCI SORULAR:

- Hayallerinde kendini nerde ve nasıl görüyorsun?
- En büyük hayalin nedir?
- Hayallerinin önündeki en büyük engel nedir?
- Hayallerine bir adım daha yaklaşabilmek için neler yapıyorsun?
- Hayallerini gerçekleştirmen için en büyük destekçin kim?

1.5./1.6. ANLAT BİZE

KONU:

- Eğer sen bir öğretmen olsaydın, nasıl bir öğretmen olurdun?

KONUyla İLGİLİ YARDIMCI SORULAR:

- Öğrencilere karşı tutumunuz nasıl olurdu?
- Dersi/Konuyu nasıl anlatırdınız?
- Derste hangi yöntem ve teknikleri kullanırdınız?
- Kendi öğretmenlerinizde gördüğünüz hangi eksikliği siz yapmazdınız?
- Hangi öğretmenin gibi olmak isterdin? Neden?